

HRVATSKARIJEČ

SUBOTICA, 9. LIPNJA 2006. - CIJENA 35 DINARA - BROJ 173

INTERVJU

TOMISLAV BOGUNOVIĆ

Do kraja godine
»Šokačka magistrala«

VELIKI HRVATSKI SKUP U ZEMUNU

Matica hrvatska Subotica
TKO I ZAŠTO URUŠAVA KULTNU
HRVATSKU INSTITUCIJU?

Može li Srbija imati ženu i Hrvaticu potpredsjednicu Vlade?
Govor mržnje u Skupštini Srbije

PROŠTENJE U ŽUPI "MARIJE MAJKE CRKVE" U ALEKSANDROVU

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ: Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«,
Trg Cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica**UPRAVNI ODBOR:**Lazar Baraković (predsjednik), Dušica Dulić,
Zdenko Đaković, dr. Marija P. Matarić,
Pavle Pejčić, Dražen Prčić, Zvonko Sarić,
Stipan Stantić, Zvonko Tadijan**DIREKTOR I****V. D. ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonimir Perušić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNOG UREDNIKA:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA: Ivan Andrašić (Podunavlje),
Davor Bašić Palković (kultura),
Dušica Dulić (politika),
Jasminka Dulić (politika),
Dražen Prčić (sport i zabava),
Zdenko Samaržija (povijest),
Nada Sudarević (fotografije),
Željka Vukov (društvo),**TEHNIČKI UREDNIK:**Thomas Šujić
Jelena Ademi (tehnički prijelom)**ADMINISTRACIJA:**Zdenka Sudarević
Ljubica Vujković Lamić**LEKTORICA:** Katarina Vasiljčuk**KOREKTOR:** Mirko Kopunović**TELEFON:** ++381 24/55-33-55
++381 24/55-15-78**ŽIRO RAČUN:** 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.co.yu**WEB:** www.hrvatskarijec.co.yu**TISAK:** »Dnevnik« Holding, Novi Sad,
»Dnevnik« ŠtamparijaList je registriran kod Tajništva za informiranje
Skupštine AP Vojvodine pod rednim brojem 73.List je oporezovan PDV-om od 8 posto,
po Službenom glasniku broj 140
od 1. siječnja 2005.

Čarobna riječ

Ne tako davno, upravo je negdje 15. obljetnica, kad su se ratoborne parole zloguko širile ovim prostorima, na drsku provokaciju – Srbija preko Ogulina s druge je strane povremeno stizao odgovor – Hrvatska do Zemuna. Niti jedna od ovih parola nije silom ostvarena, a ova druga nije bila niti ozbiljna, i tek ih se rijetki ponekad sjete, obično kad pokušavaju upozoriti na opasnost koju sobom nosi prijeteeće busanje o junačka prsa i zaklinjanje u »našu stvar« i tuđu krv.

No, ono što ne ide silom, možda bi moglo milom. Ako prihvatimo da je razdoblje prilagođavanja na manjinski status, i Srba u Hrvatskoj i Hrvata u Srbiji, prošlo, gotovo da bi i jedna i druga spomenuta parola u konačnici mogle biti realnost. Ne, naravno, na način kako su to u svojim sluđenim glavama zamišljali gromki govornici na mitinzima u pozadini, nego baš onako kako se, recimo, Europa ujedinjuje, mirnim stvaranjem novog poretka, prihvatljivog za sve. Ako Srbi u Hrvatskoj u potpunosti dosegnu sva svoja zagarantirana manjinska prava, i ako to uspiju i Hrvati u Srbiji, što bi kome trebala Srbija preko Ogulina i Hrvatska do Zemuna?

Hrvatska je prošle nedjelje već bila do Zemuna i u Zemunu, ali onako kako se to i radi u normalnom svijetu. Visoko izaslanstvo Hrvatskoga sabora, te Vukovarsko-srijemske županije, Hrvatske matice iseljenika i dviju knjižnica iz Vukovara i Vinkovaca posjetilo je Hrvatsku knjižnicu u Zemunu i time vjerojatno po prvi puta u posljednjih 5-6 desetljeća uspostavilo službenu suradnju s Hrvatima u tome gradu.

Možda preuveličano i istrošeno zvuči reći, da je to bio povijesni susret, ali za Hrvate u Zemunu to bi doista mogla biti prava riječ. Oni su to shvatili onako, kako im je i su-gerirano, dakle kao poticaj za daljnji rad na očuvanju i razvoju hrvatskoga identiteta, i kao ohrabrenje nastavku zalaganja za upoznavanje svoga naroda i svoje prošlosti.

Riječ na koju su se svela sva obraćanja visokih dužnosnika matične domovine bilo je zajedništvo, i upravo to vrijedi posebno podvući. Poruka iz Zagreba i Hrvatima u Zemunu, ali i svima nama ostalima, jest da razdijeljeni nećemo uraditi ništa, da nam razdijeljenima ne vrijedi niti pomagati. Nazočni u Zemunu to su prihvatili i pozdravili, ali bi bilo dobro da eho te poruke stigne i do ušiju onih kojima je zapravo i namijenjena, a njih u Zemunu ove nedjelje nije bilo. Stalno proizvođenje sukoba i dioba odavno je već postalo besmisleno i za zajednicu beskorisno, ispravnije je reći štetno, ali to suho konstatirati više nije dovoljno. Proizvođači problema i razbijači institucija detektiraju se iz dana u dan sami od sebe i sada bi netko trebao lupiti šakom o stol. Ako se to ne uradi, lupat će šakom o stol oni, a to će onda biti sveopća lupnjava koja će sramotom odzvanjati na daleko.

Z. P.

**Ohrabrenje i poticaj za Hrvate u Zemunu:
sa sastanka u Knjižnici i čitaonici »Ilija Okrugić«**

ČETVRTAK, 1. 6.

13.000 osumnjičenih

U BiH je 13.000 osoba osumnjičeno da su počinile ratni zločin, izjavio je glavni tužitelj BiH Marinko Jurčević sudjelujući u Sarajevu na konferenciji pod nazivom »Procesuiranje ratnih zločina: dostignuća i izazovi«. To je prvi put da je službeno iznijet podatak o 13.000 osoba osum-

njičenih za ratne zločine. Sudske vlasti u BiH su ranije iznosile podatak da je u BiH za počinjene ratne zločine osumnjičeno 10.000 osoba. Jurčević je naglasio da će biti nužno izgraditi nove zatvorske kapacitete za izdržavanje kazni onih koji budu osuđeni. Na konferenciji je ukazano na problem onih osumnjičenih koji su u bijegu u drugim zemljama i imaju dvojna državljanstva. Također je rečeno da će državni Sud BiH pojačati angažman u suđenjima osobito nakon 2010. godine za kada se najavljuje zatvaranje Haškog tribunala.

PETAK, 2. 6.

Suci i novinari

Šest novinara srbijanskih medija koji prate suđenja za ratne zločine u Srbiji je posjetilo Županijski sud u Vukovaru, a najviše ih je zanimao odnos sudskih vlasti prema novinarima koji prate suđenja. Kako bi se uputili u sudsku praksu u takvim postupcima u Hrvatskoj i BiH, novinari RTV B92, »Vremena«, Tanjuga, »Danasa«, FoNeta i RTS-a posjećuju sudove i medije u BiH i Hrvatskoj.

Predsjednik Županijskog suda Anto Zeljko naveo je kako se do sada na Županijskom sudu vodilo ili se vodi 49 kaznenih predmeta za ratne zločine u hrvatskom Podunavlju s ukupno 238 okrivljenika. U dosadašnjim postupcima pravomoćno je osuđeno 45 osoba na zatvor od dvi-je do 20 godina.

Izjava

Nakon davanja izjave pred istražnim sucem Županijskog suda u Zagrebu, Branimir Glavaš je izjavio kako je završio tek prvi dio saslušanja u kojem je odbacio optužbu da je početkom rata u Osijeku imao svoju paravojsku. »Nemam se čega stidjeti, niti bojati se za ishod ovog procesa. Ako je netko sudjelovao u zločinima, on za to treba odgovarati. Paravojska je postojala 1990. godine, ali to nije bila vojska Branimira Glavaša već cjelokupnog hrvatskog naroda koji je ocijenio da se hrvatska država mora braniti svim mogućim sredstvima«, kazao je Glavaš.

SUBOTA, 3. 6.

Neovisna

Crna Gora je neovisna država s punim međunarodno-pravnim subjektivitetom u svojim postojećim državnim granicama, odlučila je na svečanoj sjednici crnogorska Skupština na temelju rezultata referenduma provedenog 21. svibnja. Nakon što su zastupnici saslušali i prihvatili izvještaj predsjednika Republičkog referenduskog izaslanstva, slo-

vačkog diplomata Františka Lipke, zastupnici su usvojili Odluku o proglašenju neovisnosti i Deklaraciju neovisne Crne Gore.

Uz najviše crnogorske dužnosnike, predsjednika Filipa Vujanovića i premijera Mila Đukanovića te dosadašnjeg predsjednika Državne zajednice Srbija i Crna Gora Svetozara Marovića, na svečanoj sjednici bio je nazočan i izaslanik Europskog parlamenta Jelko Kacin. Na sjednici nisu bili zastupnici nijedne parlamentarne stranke iz unionističkog bloka.

Nova stranica

Predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić pozdravio je odluku skupštine Crne Gore o proglašenju samostalnosti i čestitao svim Crnogorcima na ponovnoj uspostavi vlastite države.

Predsjednik Mesić je naglasio da je »Republika Hrvatska spremna na razvijanje normalnih, dobrosusjedskih odnosa s Crnom Gorom, te na uspostavljanje svestrane suradnje na svim područjima na kojima obostrano postoji interes za to« te je najavio da će podržati prijedlog hrvatske Vlade o priznavanju Crne Gore, čim mu bude podnesen.

»S izuzetkom kratkog razdoblja ratova u kojima se raspala bivša Jugoslavije, između Hrvatske i Crne Gore nikada nije bilo ratnih sukoba. Mnogo je više onoga što nas upućuje na suradnju, nego onoga što nas – u obliku neriješenih pitanja – još dijeli. Pozivam vodstvo Crne Gore da, u interesu svih građana dviju zemalja, zajednički radimo na prevladavanju hipoteka prošlosti, te da otvorimo novu stranicu« poručio je predsjednik Hrvatske.

NEDJELJA, 4. 6.

(Ne)zaštićeni svjedoci

Demokratska stranka zatražila je hitnu smjenu ministra policije Republike Srbije Dragana Jočića zbog subotnjeg ubojstva svjedoka-pokajnika Zorana Vukojevića i ubojstva člana kriminalnog »zemunskog klana« Zorana Povića.

U priopćenju te stranke navodi se da »svirepa ubojstva« Povića i Vukojevića nisu samo pokušaj ometanja procesa optuženima za ubojstvo premijera Zorana Đinđića, u kojem je Vukojević bio svjedok-pokajnik, već i pokušaj zastrašivanja svjedoka i drugih sudionika u procesu.

I izvanparlamentarna Liberalno-demokratska partija Čedomira Jovanovića, zatražila je u priopćenju smjenu ministra Jočića. Ta je stranka ocijenila da je Vukojević ubijen zato što je bio »jedini preostali svjedok koji je izravno ukazivao na povezanost najbližih suradnika Vojislava Koštunice s ubojstvom Zorana Đinđića«, te da je ubijen kako ne bi bila otkrivena politička pozadina Đinđićevog ubojstva.

Ministar policije Jočić je u izjavi za Radio-televiziju Srbije u nedjelju ocijenio da ubojstvo Vukojevića predstavlja »obračun između pripadnika iste kriminalne skupine« i da je posljedica »straha od određenih svjedoka«.

PONEDJELJAK, 5. 6.

Sljednica

Skupština Srbije donijela je u ponedjeljak, na svojoj izvanrednoj sjednici, Odluku kojom se »konstatira« da Republika Srbija temeljem Ustavne povelje postaje sljednica Državne zajednice Srbija i Crna Gora i u cijelosti naslijeđuje njezin međunarodno-pravni subjektivitet i međunarodne dokumente, među kojima i Rezoluciju Ujedinjenih naroda 1244 o Kosovu. Tom je Odlukom Skupština obvezala ostala državna tijela da u roku 45 dana donesu sve potrebne akte i poduzmu mjere za ostvarivanje međunarodno-pravnog subjektiviteta Srbije i nadležnosti koje preuzima s razine državne zajednice, nakon što je Crna Gora proglasila državnu samostalnost.

Nakon dvosatne rasprave o prijedlogu Odluke, Skupština Srbije nije imala kvorum za glasovanje s obzirom na to da su dvoranu napustili zastupnici Srpske radikalne stranke i Demokratske stranke. Odluka je potom donijeta sa 126 glasova nazočnih od ukupno 250 zastupnika Skupštine Srbije.

Slavonski čovjek

Svečanom sjednicom Županijske skupštine, na kojoj su bili i predsjednik RH Stjepan Mesić i predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks, u Osijeku je u ponedjeljak obilježen 2. lipnja, Dan Osječko-baranjske županije. Datum je odabran u znak sjećanja na sjednicu Županijske skupštine 2. lipnja 1997., kojoj je bio nazočan prvi hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman, a kojom je, u tijeku mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja, označena teritorijalna cjelovitost Županije.

Osječko-baranjski župan Krešimir Bubalo rekao je da je slavonski čovjek danas nezadovoljan stanjem u Hrvatskoj, a posebno u Slavoniji i Baranji koje su, kako tvrdi, po prvi put u hrvatskoj povijesti njezin najsiromašniji dio.

UTORAK, 6. 6.

Zastava ide u muzej

Ispred Palače federacije u Beogradu svečano je spuštена zastava državne zajednice Srbije i Crne Gore i podignuta zastava Srbije. Taj čin je obavio generalni tajnik Savjeta ministara Igor Jovičić, koji je rekao da će za zastava SCG biti predana Muzeju historije Jugoslavije. Zastava državne zajednice SiCG skinuta je, točno u podne, i s jarbola ispred zgrade Generalštaba Vojske, a svečano je podignuta zastava Srbije. Zastava je »ispraćena« uz zvuke nekadašnje himne »Hej Slaveni«, a zastava Srbije podignuta je uz zvuke himne »Bože pravde«. Na isti način zastava Republike Srbije svečano je podignuta i ispred Ministarstva obrane u Beogradu, gdje je ceremoniju podizanja zastave obavila Gardijska brigada, a nazočili su ministar obrane Zoran Stanković i dužnosnici i pripadnici Ministarstva obrane.

Dvonacionalna BiH?

Minimalni zahtjev Republike Srbije je partnerstvo u BiH. Ako nema partnerstva, ako se ponavlja da je RS genocidna tvorevina koju treba ukinuti, onda će uslijediti odgovor i odluka srpskog naroda, a to je referendum – izjavio je predsjednik Vlade RS Milorad Dodik, govoreći u Matici srpskoj. Dodik se tijekom boravka u Novom Sadu susreo i s predsjednikom IV APV Bojanom Pajtićem. Tom prigodom je dogovoreno da se otpiše dug pacijenata iz RS za liječenje na Institutu za KVB u Srijemskoj Kamenici i da se pokrene inicijativa po kojoj bi firme iz RS imale status domaćih prilikom konkuriranja za poslove u Srbiji, što bi

doprinijelo smanjenju visokog deficita RS prema Srbiji.

Po ocjeni Dodika budućnost BiH će određivati odnosi Sarajeva i Banjaluke, jer je ona praktično postala dvonacionalna s najbrojnijim srpskim i muslimanskim stanovništvom, dok su Hrvati postali nacionalna manjina jer ih je već manje od osam posto.

SRIJEDA, 7. 6.

Poziv

Otvarajući seminar o Službenoj uporabi mađarskog jezika u tijelima uprave i pravosuđu, koji je organiziralo Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine, Ministar pravde Zoran Stojković je istaknuo da će Ustav sigurno imati značajnih novina u oblasti zaštite ljudskih prava.

Upravo zbog toga je ministar pravde uputio poziv Vijećima nacionalnih manjina u Srbiji da daju prijedloge za onaj dio Ustava koji regulira položaj i prava nacionalnih manjina u Srbiji.

SADRŽAJ

Lansiranje nove teme povrh starih promašaja

Ustav za abdiciranje 14

Primarna organska proizvodnja u ratarstvu i stočarstvu

Na samome početku 20,21

Sjednica Izvršnog odbora HNV-a

Usvojen pravilnik za raspodjelu sredstava 23

Petar Kuntić, koordinator i Marinko Poljaković, izbornik buduće nogometne reprezentacije hrvatske manjine u Srbiji

Velika prilika za afirmiranje 32,33

U Novom Sadu završeno ovogodišnje 51. Sterijino pozorje

Zagrebačko-beogradska pobjeda u godini skakavaca 42,43

Dujizmi

- ✓ *Europa je počela prema nama popuštati. Uskoro ćemo izvisiti;*
- ✓ *Na periferiji se čuvaju centri;*
- ✓ *Mi jesmo goli i bosi, ali daleko smo od raja!*

Dujko Runje

Veliki hrvatski skup u Zemunu, na blagdan Duhova

Živio nam Srijem!

*Ni kiša koja je toga dana nemilice lila nije pokvarila svečano blagdansko ozračje koje se osjetilo i u prostorijama Knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić«, koje se nalaze u dvorištu župne crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije
Nazočno visoko izaslanstvo Republike Hrvatske – tri saborska zastupnika, župan vukovarsko-srijemski, voditelji knjižnica iz Vinkovaca i Vukovara – zatim vodstvo HNV-a, »Hrvatske riječi« i srijemskih hrvatskih udruga, te predstavnik Izvršnog vijeća APV*

Piše: Vladimir Bošnjak

Dugo će Zemunci pamtiti blagdan Duhova 2006. godine. Toga je dana u posjet jednom od najljepših srijemskih gradova došlo političko i kulturno izaslanstvo, ali također i izaslanstvo mladosti i ljepote iz matične nam domovine Hrvatske.

Među gostima su bili saborski zastupnici Ivana Sučec-Trakoštanec, Petar Mlinarić i Ivica Klem, zatim Ivan Zeba, prvi tajnik Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske, Božo Galić, župan vukovarsko-srijemski, te kulturni djelatnici: Silvio Jergović, voditelj podružnice HMI Vukovar, Štefica Šarčević, predsjednica vukovarskog

ogranka Matice Hrvatske, Emilija Pezelj, ravnateljica Gradske knjižnice Vinkovci i Antonija Kukuljica, ravnateljica Gradske knjižnice Vukovar. Susretu u Zemunu nazočili su i Branimir Lončar, zamjenik veleposlanika RH u Beogradu, Davor Vidiš, generalni konzul RH u Subotici, Josip Z. Pekanović, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća, Vladimir Bošnjak, potpredsjednik HNV-a, Dorđe Čović, zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine AP Vojvodine i Zvonimir Perušić, direktor NIU »Hrvatska riječ« i zamjenik predsjednika Izvršnog odbora HNV-a. Gosti su najprije nazočili svetomisi, koju je predvodio zemunski župnik i

dekan, Jozo Duspara i na kojoj je sudjelovao i zbor mladih iz Vinkovaca sa svojim kratkim programom na kraju mise, pridonijevši na najljepši način proslavi Duhova u Zemunu.

NAJAVA GODINE ILIJE OKRUGIĆA: Ni kiša koja je toga dana nemilice lila nije pokvarila svečano blagdansko ozračje koje se osjetilo i u prostorijama Knjižnice i čitaonice »Ilija Okrugić«, koje se nalaze u dvorištu župne crkve Uznesenja Blažene

Zemunske povijesne (ne)prilike

Početkom XX. stoljeća, u Zemunu su djelovale dvije kulturne udruge: »Odjek« i »Rodoljub«, koje su se 1925. godine ujedinile u društvo »Tomislav«. Zemun je u to vrijeme slovio za veći i značajniji grad na hrvatskom povijesnom prostoru, u kojemu su cvjetali trgovina i obrt. Uz manje ili veće poteškoće, zemunski su Hrvati njegovali i sačuvali svoj vjerski, kulturni i nacionalni identitet sve do konca II. svjetskog rata. Od 1945., pa sve do 2003. godine, u Zemunu nije bilo niti jedne hrvatske udruge, što je ostavilo trajne posljedice na stanje nacionalne svijesti kod mlađih generacija zemunskih Hrvata.

Danas u Zemunu živi, prema službenom popisu, 2430 Hrvata, što čini jedva 1,27 posto ukupnog stanovništva grada koji je narastao na blizu 200 tisuća stanovnika. Od toga broja, oko Zajednice Hrvata Zemuna okupljeno je oko 100 Hrvata.

Svibanj 2007. bit će u znaku dviju obljetnica Ilije Okrugića: Stipe Ercegović

Stipe Ercegović

Prve tri godine zemunske Knjižnice

»Zajednica Hrvata Zemuna, u okviru svoje osnovne djelatnosti, a to je, da se isključivo bavi njegovanjem, očuvanjem i afirmacijom stvaralaštva i kulturnih vrijednosti Hrvata u Srijemu i Vojvodini, želi konkretnim projektima ovjekovječiti i učiniti dostupnim široj populaciji, djela neopravdano podcijenjenih autora, koji su iz bilo kojih razloga minorizirani i gurnuti u zaborav, rekao je predsjednik Knjižnice Zemun Stipe Ercegović.« Svakako najbolji način je da to uradimo kroz snimljene dokumentarne filmove koji će biti prikazani na programima HRT-a i RTS-a.

Jedan od najkvalitetnijih i najplodnijih stvaralaca koje je dao Srijem je, svakako, Ilija Okrugić, književnik, glazbenik, putopisac, opat i župnik Petrovaradina. Njegov književni rad, prožet domoljubnim idealima ilirizma i panslavizma, bio je cijenjen od strane Hrvata, Srba i drugih naroda u Austrougarskoj. Napisao je sljedeće drame: »Saćurica i šubara«, »Hunjkava komedija«,

»Šokica« i druge, zatim radove u stihu i poduže epske spjeveve: »Srijemska vila«, »Glasinke srčanice«, »Varanidijada«, »Slavospjev Ivanu Kapistranu«. Poneke njegove popjevke toliko su srasle s narodom, da se već odavno smatraju narodnim tvorevinama: »Za jedan časak radosti«, »Milkina kuća na kraju«, »Srijem, lijepo je živjeti u njem«.

ZHZ Knjižnica i čitaonica »Ilija Okrugić« počela je s radom 13. siječnja 2003. godine u prostorijama župne crkve u Zemunu sa skromnim inventarom i fondom od 3000 knjiga. U prošloj, 2005. godini, aktivnost knjižnice je bila vrlo intenzivna pa smo tako organizirali više manifestacija i skupova na kojima su sudjelovali i bili nazočni poznati umjetnici, političari i društveni djelatnici Zemuna, Subotice, Zagreba, Vukovara, predstavnici veleposlanstva, kulturnih zajednica, članovi čitaonice. Djelatnost knjižnice se odvija kroz sekcije: likovna organizira izložbe, glazbena zbornu pjevanje i nastupe, dramska priprema priredbe i dovodi glumce-izvođače, sportska organizira šahovske turnire. Filmska očekuje da, uz potporu HNV-a, snimi dokumentarni film o ostavštini Ilije Okrugića.«

Zbor mladih iz Vinkovaca svojim je programom uljepšao blagdan Duhova u Zemunu

Djevice Marije, za vrijeme susreta gostiju s domaćinima, kojemu se, nakon služenja svete mise, priključio i *msgr. Marko Klja-jić*, župnik Novog Beograda i Surčina. Ovaj je susret, zapravo, bio ciljani i centralni događaj posjeta, budući je pripreman dugo i s velikim očekivanjima. Osobito su se ovome susretu veselili članovi srijem-

skih kulturnih udruga, s obzirom da nikada u Srijemu, na jednom mjestu, nije bilo toliko visokih dužnosnika koji su prije, a i tijekom susreta, izrazili želju za početkom sustavne i intenzivnije pomoći Hrvatima u Vojvodini, a posebice u Srijemu.

U ime domaćina i organizatora, goste je pozdravio *Stipe Ercegović*, predsjednik ze-

munske Knjižnice, podsjetivši nazočne na djelovanje ove mlade udruge na afirmaciji djela *Ilije Okrugića*, te na planove za budućnost. Posebno je naglasio kako će svibanj 2007. godine proteći u znaku obilježavanja dvije obljetnice vezane uz ime ovog velikog hrvatskog pisca i svećenika, te pozvao goste da već danas planiraju u tim prigodama ponovno posjetiti Zemun. Goste je pozdravio i predsjednik HNV-a, Josip Z. Pekanović, izrazivši veliko zadovoljstvo što je do ovoga susreta došlo, te predstavivši, u najkraćim crtama, aktivnosti HNV-a na poboljšanju položaja hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, kao i o susretima s najvišim dužnosnicima Republike Srbije i AP Vojvodine i nedavnom nastupu u Europskom parlamentu. Predsjednik Pekanović predstavio je i početak projekta »Jelačićeva kuća«, kojeg je pokrenulo HNV i od kojega hrvatska zajednica u Srijemu puno toga očekuje.

POZIV NA ZAJEDNIŠTVO: Nazočnima su se zatim obratili gosti. Saborski zastupnik Ivica Klem govorio je o potrebi čim čvršćeg povezivanja među Srijemcima s obje strane granice, te najavio manifestaciju »Divan je kićeni Srijem« koja će u lipnju biti održana u Nijemcima i na koju su i ove godine pozvane kulturne udruge iz vojvođanskog dijela Srijema.

Ivana Sućec-Trakoštanec potaknula je, u svom nadahnutom obraćanju nazočnima, na veće jedinstvo u svim segmentima djelovanja, napose na području ostvarivanja prava koja Hrvatima u Srbiji pripadaju za sada više deklarativno i u tom kontekstu usporedila način na koji Republika Hrvatska skrbi o svojim manjinama.

Župan vukovarsko-srijemski Božo Ga-

lić, također se biranim riječima obratio skupu i izrazio vjerovanje da ovaj blagdan Duhova bude uistinu pravi početak intenzivne suradnje Hrvata iz Vojvodine sa institucijama i državnim tijelima Republike Hrvatske u zajedničkim nastojanjima da se olakša život hrvatskoj zajednici, te pomognu njihova nastojanja za očuvanjem nacionalnog identiteta.

Na koncu, riječ je uzeo *Vlatko Rukavina*, jedan od osnivača i počasni predsjednik Knjižnice, koji je specijalno za ovu priliku doputovao iz Zagreba, podsjećajući goste na povijest kulturnog organiziranja u Zemunu, na 60-godišnju pauzu u doba komu-

Zdanje staro 221 godinu

Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije, u kojoj su na svetoj misi u nedjelju bili nazočni i gosti iz Hrvatske, sagrađena je 1785. godine, nalazi se uz zemunsku tržnicu, gotovo na samoj obali Dunava. U tu je crkvu biskup *Josip Juraj Strossmayer* 1856. godine postavio svojega prvog diplomca Iliju Okrugića Srijemca, plodnoga književnika. Do prošle godine u toj je crkvi župnik i dekan bio msgr. *Antun Kolarević*, od kojega je rukovođenje župom preuzeo sadašnji župnik i dekan preč. Jozo Duspára, donedavno župnik u Golubincima.

Pozvala Hrvate na jedinstvo: Ivana Sućec-Trakoštanec

nizma, te na dane osnutka jedine hrvatske udruge na teritoriju grada Beograda.

VRIJEDNI DAROVI: Da ovaj susret neće biti još jedan u nizu protokolarnih, pokazali su gosti donijevši vrlo vrijedne darove. Kompletom koji se sastoji od rječnika, pravopisa i gramatike hrvatskog jezika, Vukovarsko-srijemska županija darovala je: HKC »Srijem« iz Srijemske Mitrovice, HKPD »Matija Gubec« iz Tavan-

kuta, Hrvatsku čitaonicu iz Subotice, te Hrvatsko akademsko društvo Subotica. Također vrijednim kompletima knjiga, što su ih donijele ravnateljice vinkovačke i vukovarske knjižnice, darovana je Knjižnica i čitaonica »Ilija Okrugić« Zemun. Svoje knjige darovala je i predsjednica ogranka Matice Hrvatske u Vukovaru, Štefica Šarčević, pozvavši sve spisatelje iz Srijema i cijele Vojvodine da svoja djela predstavljaju u Vukovaru.

U cilju omogućavanja kvalitetnog praćenja programa HRT-a, Vukovarsko-srijemska županija darovala je satelitsku opremu sljedećim udrugama: HKPD »Jelačić« iz Petrovaradina, HKPD »Tomislav« iz Golubinaca, te HKPD »Stjepan Radić« iz Novog Slankamena. Ova oprema je stigla u pravo vrijeme, pred početak svjetskog nogometnog prvenstva u Njemačkoj, pa će nogometni zaljubljenici u Petrovaradinu, Golubincima i Slankamenu imati zadovoljstvo zajedničkog navijanja za »vatrene«, ali i kasnijeg redovitog praćenja programa HRT-a.

Posebno su imali razloga za radost »Jelačićevci«, budući su dobili na dar od HMI-podružnice Vukovar, literaturu koja im je neophodna za početak rada tek utemeljenog Odjela za hrvatski jezik i književnost. Najavljena je i skorašnja donacija kompjutera, najprije u Srijemu, a onda i u Bačkoj, svim institucijama koje ih još uvijek nemaju. Predsjednici darivanih institucija, barem oni koji su došli preuzeti

Gosti iz Petrovaradina i Golubinaca

Grad na Dunavu

»Zemun je grad na Dunavu koji je u svojoj prebogatoj povijesti prihvatio mnoge velikane i obične ljude, napisao je Vlatko Rukavina u Matici hrvatske prije dvije godine.« I autor ovih redaka jedan je od ljudi koji su u djetinjstvu došli u Zemun, živjeli i stvarali za današnje i buduće naraštaje... Hrvati su u Zemunu sagradili šest crkava, nekoliko škola i bolnica, mnoge tvornice i ulice, hotele, parkove i spomenike, kej, pristanište, zračnu luku i još mnogo toga. Primjerice, graditelj *Franjo Jenč* živio je stotinu i jednu godinu i sagradio više od stotinu objekata. Industrijalac *Adam Filipović* podigao je prvu tvornicu, postavio tramvajske tračnice, a po njemu je i cijeli predio nosio ime Filipovićev trg. Graditi a ne rušiti znači biti odgovoran prema sebi, svojim potomcima, svojem narodu, ali i prema drugima.«

vrijedne darove, nisu krili zadovoljstvo zbog ove geste što je došla iz Vukovarsko-srijemske županije.

Domaćini su, zatim, povelili goste na ručak u poznati zemunski restoran »Tri lađara«, kojega su smijehom, pjesmom,

Gosti su skupa nazočili misi koja je održana u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije

mladošću i optimizmom ispunili mladi pjevači iz Vinkovaca.

Ako ovome tekstu uopće treba neki izvršni komentar, onda bi to trebala biti konstatacija da je susret uspio u svojoj osnovnoj nakani: započeta je sustavna i sinkronizirana akcija u kojoj će sudjelovati svi

relevantni čimbenici u Hrvatskoj i Srbiji (Vojvodini), kako bi se pomogla opstojnost ovdašnje hrvatske zajednice, koristeći pri tome sve demokratske metode za cjelovito ostvarivanje svih pripadajućih prava. Opći je zaključak sudionika zemunskog susreta da će u idućem razdoblju biti

Pozdravna riječ formalnog domaćina: Josip Z. Pekanović

Darovana izdanja NIU »Hrvatska riječ«

Gostima iz Hrvatske i domaćinima iz Zemuna predsjednik HNV-a Josip Z. Pekanović darovao je kompletne izdanja nakladničke djelatnosti NIU »Hrvatska riječ«, koji su sadržavali sve do sada objavljene knjige, zatim posljednja dva broja »Klasja naših ravni«, te tjednik »Hrvatska riječ«.

potrebna znakovitija pomoć Srijemu, budući da je on i najviše stradao, ali da je najveća i odgovornost Srijemaca za podizanje i očuvanje nacionalne svijesti. Tome bi trebao pridonijeti i znanstveni skup o Srijemu, čije se održavanje već priprema u Hrvatskoj, a koji bi trebao dati objektivni povijesni sud o stradanju Srijema u XX. stoljeću i, što je mnogo važnije, definirati suvremeni kulturni obrazac srijemskih Hrvata. U očekivanju tog znanstvenog skupa, ovaj susret u Zemunu zasigurno je ohrabrujući nagovještaj boljih dana.

Brzom cestom od Iloka do Varaždina već 2010. godine

Podravska brza cesta

Nekoliko kilometara vožnje Podravskom magistralom, ili cestom D-2, kako glasi njen službeni naziv, utvrđuje nas u stavu da je nužna izgradnja nove trase državne ceste D-2. Nova trasa pridonijet će boljem povezivanju sjevernoga dijela kontinentalne Hrvatske u smjeru istok-zapad. Gradnja brze ceste od granice sa Slovenijom preko Virovitice, Slatine, Osijeka, Vinkovaca i Iloka olakšat će putovanja i vojvodanskim Hrvatima

Piše: Zdenko Samaržija

A peli Slavonaca konačno su urodili plodom. Svima je jasno da kamioni, biciklisti, traktori s poljoprivrednim priključcima i brojni automobili i pješaci ne mogu zajedno, no unatoč svojoj sili argumenta za rješavanje tih problema hrvatske vlade nisu imale volje.

Osim brojnih izgubljenih života i materijalne šteta koja svakodnevno nastaje, golemi su gubici u gospodarstvu zbog loše prometne povezanosti istočnih i zapadnih dijelova kontinentalne Hrvatske.

ČETIRI TRAKE: Cesta slična autocesti imat će četiri trake. Dva kolnika sa po dvije trake (širine 3,5 metra plus zaustavni trak od jednoga metra) dijelit će zeleni po-

jas. Njome će se voziti 100 kilometara na sat, a u prometu neće moći sudjelovati traktori, biciklisti i pješaci. Dnevno će se cestom kretati 20.000 vozila, a gradnja će stajati 400 milijuna kuna (približno 55 milijuna eura). Radovi će početi 2007. godine, a u promet će se cesta pustiti 2010. godine.

OBILAZNICE: Tranzitni promet više neće zagušivati gradove i sela, a za pretpostaviti je da će biti puno manje saobraćajnih nesreća jer će se glavnina prometa Podravskom magistralom izmjestiti iz naselja i obilaznica, koje su, realno gledano, prestale imati prvobitnu namjenu. Obilaznice oko Osijeka i Valpova postale su opasne

gradske prometnice jer su se ta dva grada proširila u posljednjih desetak godina za nekoliko kilometara. U razdoblju velikih frekvencija na obilaznicama nastaju kilometarske kolone, a središtu grada s prilaznih je moguće prići samo ako imate dovoljno strpljenja.

PRVA ETAPA: Kada se dovrši prva etapa iz Virovitice u Slatinu stizat će se za petnaestak minuta (32,7 km). Na toj dionici je planirano 5 čvorišta do kojih se od okolnih naselja stiže prilaznim cestama. Planirana čvorišta su projektirana sukladno njemačkim standardima, a zvat će se »Virovitica«, »Suhopolje«, »Orešac«, »Višnjica« i »Slatina«. Cesta će prelaziti preko desetak

Nova, Podravska brza cesta približit će dva kraja Hrvatske

mostova (cesta prelazi preko Potočana, Javorice, Sladojevačke Čađavice, Jugovac kanala (Breznice), Crne jaruge, Dubrvice, Dabrovice, Kiselice i Brane, no ne treba strahovati od mogućih poplava; izgrađeno je 5 retencija-akumulacija kojima su se velike vode ograničile) i imati nekoliko nadvožnjaka te propusta za prijelaz životinja, kojima će biti napravljeno i nekoliko prijelaza ispod mostova. Cesta će biti cijelom trasom zaštićena žičanom ogradom – prolazom brze ceste javlja se problem uznemirivanja divljači, kao i moguća opasnost stradavanja divljači u pokušaju prelaska ceste (što je izravna opasnost i za ljudske živote).

POSTELJICA: Lomljeni kamen, eruptivnog i sedimentnog porijekla, koji će se ugraditi u posteljicu ceste dovožit će se iz već postojećih kamenoloma (Gradac-Našice, Radlovac-Orahovica, Velika i Vetovo kod Požege, itd.), a postoji mogućnosti otvaranja novih kamenoloma. Šljunak i pijesak dovožit će se iz površinskih kopova ili pak riječnih korita Drave i Dunava, a zemljanih materijala ima u obilju. Materijali su jeftini, lako dostupni, podobni i, što je najvažnije, ekološki prihvatljivi. Velike mogućnosti primjene lokalnog materijala za ugradnju u posteljicu jamči kraći rok izvođenja radova i laku ugradbu, a te pozitivne ekonomske efekte.

Kolnička konstrukcija bit će debela 54 centimetara, a sporedni putovi 36 centimetara.

Od Iloka...

EKOLOGIJA: Oborinske vode koje se sa ceste ispuštaju u površinske vodne tokove prethodno će se redovno čistiti, to jest, voda će se voditi preko mastolova i hvatača ostalih za vodu štetnih produkata koji su nastali kao posljedica korištenja ceste. Za zaštitu vodotoka kao i kanala odvodnog sustava od mogućeg zagađenja, potrebno je na mjestima križanja s vodotokom ili kanalima odvodnog sustava, izvršiti postavljanje jednostrane distantne odbojne ograde sa obje strane kolnika. Posebno su

pažljivo isplanirani štitnici otpadnih voda sa ceste u blizini naselja ili vodocrpilišta. Cesta neće naškoditi poljoprivrednom zemljištu (osim što će neke dijelove poljoprivrednoga zemljišta prenamijeniti), niti će bukom narušavati okoliš. Dovoljno je daleko od građevinskoga zemljišta pa na njega neće imati nikakav utjecaj. Međutim, izgradnja ceste mogla bi narušiti ekosustave dravskih ritskih šuma pa će posebna pažnja biti usmjerena prema zaštiti obližnjih šuma od buke i plinova, koji prate svaki cestu.

...do Varaždina – neometanom brzinom od 100 kilometara na sat

Cesta zimi bez soli

Kako bi se očuvala bioraznolikost i u neposrednoj blizini ceste na novoj trasi Podravske magistrale neće se rabiti sol u održavanju prometnice u zimskom razdoblju već će se cesta u zimskom razdoblju zasipavati ekološki prihvatljivim sredstvima.

Cesta na pojedinim dijelovima fizički presijeca stoljetne prirodne migracijske putove pojedinih vrsta divljači. Ovdje treba istaknuti prije svega jelena običnog, koji po svojim biološkim karakteristikama ima areal kretanja na desetke, pa i stotine kilometara. Ostale vrste divljači imaju manji areal kretanja i lakše se prilagođavaju novim uvjetima staništa, stoga cesta neće značajnije utjecati na njihove ekološke i etološke posebnosti. ■

Piramide u Bosni

Sve shvaćamo, ali se ipak svemu čudimo

Semir Osmanagić ujedinio je u očekivanju čuda puk i političare * Posrnulu Bosnu očarao je misterijem, ovoga puta u obliku piramide * Do sada su u Bosni ubijali prinčeve i princeze, veziri su imali slona za kućnoga ljubimca, događala su se ukazanja, no svako je čudo imalo ograničen rok trajanja * Vidjet ćemo koliko će potrajati ovo

Piše: Zdenko Samaržija

Potruga za identitetom, pa makar ga se tražilo u nečem iracionalnom, u kriznim vremenima postaje, nerijetko, jedino mjesto kolektivne suglasnosti. Naime, mafijašima, hohštaplerima, probisvjetima pogoduju ratovi, a čudacima i misticima poraće. Gomilanje ljudske bijede uzro-

preostaje jedino nadati se čudu. A čudo i nov identitet ponudio je Semir Osmanagić.

ALTERNATIVNA HISTORIJA: Semir Osmanagić diplomirao je ekonomiju i političke znanosti, a daljnju je naobrazbu stekao na poslijediplomskim studijama »alternativne historije« istražujući pira-

punim informacijama, zasnovane su povijesne knjige kojima su elite/oligarhije manipulirale većinom. Danas su to udruge masona, nekoć su to bili templari i tako dalje u prošlost.

ŠTO SE NUDI?: »Alternativna historija« nudi novu teoriju

geometrija, astroarheologija, arheokriptografija, geomagnetna strujanja Planeta i nova, višedimenzionalna umjetnost. Alternativnim historičarima nije strano povezivanje događaja na Zemlji s posjetima vanzemaljaca niti se libe objašnjavati gradnje, na primjer, piramida

kuje potrebu da se ostvare kratkoročni ciljevi, makar bili sasvim iracionalni, pa se u njihovom ostvarenju ne gleda na dugoročnu štetu, koja slijedi odmah po ostvarenju kratkoročnoga cilja. Svaki stanovnik Bosne zna da Bosna pruža neograničene mogućnosti samo ako se ograniči na ograničene. No, kako su ograničeni koncentrirali neograničenu moć, i to legalno, djelujući unutar institucija koje su nerijetko sami stvorili, prostodušnom puku

mide diljem svijeta. Naime, alternativni historičari ne slažu se s periodizacijom povijesti ljudskoga roda te se protive »istinama« koje mediji serviraju javnosti, a koje dirigira elita. Oni iza scene ili otvoreno, vladaju svijetom od pamtivijeka.

Naime, u proteklih 7000 godina vodeći društveni slojevi manipuliraju običan puk tako da ga, manje ili više uspješno, odvajaju od drevnih znanja i svoje istinske duhovne suštine. Na takvim, netočnim ili nepot-

Ponudio čudo: Semir Osmanagić

koja spaja dva svijeta: spiritualni i materijalni. U harmoničnom plesu se povezuju zabranjena arheologija, sakralna

u neke drugačije svrhe – niječu da su piramide u Gizi grobnice faraona. Također uspostavljaju u prošlosti Zemlje i hipotetičku

civilizaciju koja je društveno i tehnološki razvijenija od naše. Vodeći argumenti koje koriste alternativni historičari jesu kozmički kalendar Maya, po kojem se čovječanstvo nalazi u zenitu. Jednako tako, tvrde da su stanovnici te, spomenute, razvijenije civilizacije živjeli na svim dijelovima planete Zemlje te gradili piramide.

Ruku na srce, alternativni historičari postavili su nekoliko sjajnih pitanja. Na primjer, otkuda kamene glave teške nekoliko desetaka tona na Uskršnjim otocima; tko je izgradio Bijelu piramidu u Kini; što su to predvidjeli Tarabići; No, ni na jedno pitanje nisu dali odgovor.

PIRAMIDE U BOSNI: Pozivajući se na rezultate američkih istraživanja o genetskom podrijetlu europskih naroda, u kojima je sudjelovao i *Dragan Primorac*, sadašnji ministar u Vladi Republike Hrvatske, a koja su u najmanju ruku upitna (zaključci su izvedeni iz premalo uzoraka, pobrkani su narodi i nacije) Osmanagić je prihvatio zdravo za gotovo hipotezu da su u posljednjem ledenom dobu u Europi preživjele tri enklave ljudi, jedna od njih u Bosni, što je, zapravo, neodgovorno i od američkih istraživača, a još više od onih koji na tim zaključcima grade svoje stavove. Ta je civilizacija, navodno, izradila piramidu u Visokom.

PREDAJA KAŽE: Navodno je Visočica šuplja, odzvanja. Bridovi te navodne piramide su pravilno orijentirani prema stranama svijeta, a kada se sruši drveće i oguli humus vide se na njenim stranama kameni blokovi, za koje Osmanagić tvrdi da su artefakti. Neka je baka rekla Turcima da ako žele vladati Visočicom moraju

čuvati sve ono što se nalazi ispod nje. Od Visočice do susjedne planine vodi tunel (kako su nam rekli volonteri kojih je na Visočici nekoliko stotina, 2450 metara od vrha grada nalazi se tunel je dug oko 237 metara; u njemu ima mnogo zasutih dijelova i bočnih odvojaka, koji su zazidani, a jedan odvojak ide na rijeku Bosnu), a na susjednoj planini Plješivici nalazi se i treća navodna piramida – prve dvije su na Visočici. Na Visočici postoji bezbroj toponima, no povjesničari, koji treba ju upozoriti arheologe na moguće nalazište, trebaju prvo razriješiti značenje toponima, to nisu učinili. Nabrojmo neke, Panadur, što znači mjesto gdje se odvijala trgovina, Klisa, dolazi od ecclesia, što na latinskom znači crkva a sigurno pokazuje da je u blizini postojalo naselje Rimljana, koji su bili kršćani u doba naseljavanja Slavena u Bosnu, Križ, što ponovno ukazuje na kršćanski supstrat na okolnim brdima.

VISOKO: Visoko, grad u sre-

dišnjoj Bosni, nalazi se podno Visočice. Na vrhu Visočice su ostaci srednjovjekovnog grada u kom su stolovali bosanski vladari. Iz tog se kraljevskoga grada nadzire golemu nizinu, koja se proteže duž rijeke Bosne i rijeke Fojnice. Naime, ispod Visočice se Fojnica ulijeva u Bosnu.

FOJNICA I BOSNA: Fojnica je zlatom najbogatija rijeka ove regije, a kotlinom rijeke Bosne (na keltskom jeziku Bosna znači glavna voda, Drina je plahovita voda, a Neretva plavice božanstvo) se najlakše stiže od Sredozemlja do Podunavlja. Kotromanići, potomci bana Borića, podrijetlom iz Požeštine, i Kulina bana, središte su svoga vlastelinstva smjestili upravo u Visoko i iz njega širili svoj utjecaj. Do Kaknja i Breze, najvažnijih ugljenokopa, ima jedva dvadesetak kilometara, a do Kiseljaka, oko kojeg su izvori kisele vode, stiže se za dva sata hoda.

U srednjovjekovnim Milama a danas Arnautovićima, prvom

binjski grad smješten je jugoistočno od sela Sebinje, Čajanski grad u Gračanici koji je štiti putove između Visokog i Bobovca, stari grad Bedem u Goduši te još neke manje kule, koje se odlično vide, kao i većina ovih gradova s vrha Visočice, pokazuju koliko je bilo značenje Visokoga za obitelj Kotromanića. U obližnjem Bobovcu, gotičkom gradu, Kotromanići su imali dio svoga upravnog aparata, a u Moštrama, koje dolaze od riječi manastir, djelovalo je prvo europsko sveučilište, dakako pod pokroviteljstvom Kotromanića.

SVE OVO: Sve ovo obvezuje hrvatske povjesničare da se barem sa jednakim žarom kao Osmanagić, koji na Visočici traži piramidu, uhvate u koštac sa istraživanjima srednjovjekovnih bosanskih gradova, od Srebrenika u tuzlanskoj regiji, preko Visokoga i gradina u Hercegovini. Sine ira et studio, bez pristranosti i prejudiciranja zaključaka, što nerijetko radi Osmanagić, treba istražiti topo-

selu do Visokoga, stoje temelji romaničke crkve, preko koje je izgrađena gotička crkva i koja je u razdoblju gotike imala temeljitu rekonstrukciju. U njoj je nađena povelja Kulina bana, ako i mnoge druge povelje, i u njoj su se krunili bosanski kraljevi. U Milama su između ostalog pokopani Stjepan II. Kotromanić, te prvi bosanski kralj *Tvrtko I. Kotromanić*. Se-

nime, hidronime i oronime, valja iznova pročitati sve srednjovjekovne povelje i komentare kasnijih vlasti i pred nama će zasjati predivna, očaravajuća povijest Bosne. Najneshvatljivije je što sve možemo shvatiti i najzačudnije je upravo ono što nas sve može začuditi. Historija Bosne toliko čudnovata i toliko mistična da joj čuda i mistifikacije ne trebaju. ■

Lansiranje nove teme povrh starih promašaja

Ustav za abdiciranje

Zašto bi politička birokracija prije izbora ispustila kontrolu nad tokovima novca

Piše: Dragan Jurakić

»**N**ovi Ustav nije donesen jer još nema političke volje građana Srbije«, izjavio je javnom servisu vodeći alkemičar vladine koalicije *Miloš Aligrudić*. Na drugoj TV postaji okrivio je izričito Demokratsku stranku za opstruiranje tog važnog posla. Bit će toga još, zasigurno.

I tako, šesta godina protječe od kako se Ustav iz *Miloševićeva* doba odupire sili gravitacije. Što ga čini tako vitalnim unatoč deklariranoj političkoj volji za njegovom promjenom? Što je toliko vrijedno u njemu da ga narod tako brižno njeguje, kako nam pojašnjava Aligrudić?

CENTRALNA KASA: Maksimalna vlast beogradske administracije nad svim pa i lokalnim proračunskim novcem i imovinom posljedica je krute ustavne centralizacije. Slabo kontroliran sustav raspodjele tog bogatstva neodoljiva je ljepota za svaku političku garnituru i ideologiju. Znao je Milošević kako funkcionira mehanizam poslušničke vlasti. To najviše sličilo nepojmljivoj situaciji da sve naše plaće stižu u kassu predsjednika općine, a onda njegov kabinet odoka kupuje za nas i udjeljuje nama naše. A svi smo mi griješne duše, osobito kao politički moćnici. Kako tu tko prolazi, nije teško zamisliti. Dovoljno je reći da svi viđeniji tajkuni potječu iz ministarskih kabineta. Klub 48 gospodarstvenika u Beogradu njihova je zajednička maturska reплика.

Novi Ustav svi definiraju kao diskontinuitet s prethodnim sustavom vladanja. To nedvojbeno znači punu decentralizaciju u korist lokalnih samouprava i regija u gospodarskom i fiskalnom dijelu. Još točnije kazano, politička birokracija izgubila bi utjecaj nad tokovima novca i odlukama koje indirektno bogate njih same. Toliko gubiti vlast, ravno je abdiciranju. Povijest nas uči da gotovo i nema primjera dragovoljnog ispuštanja instrumenata vladanja. Dapače, prije bi se reklo da je to više teorijska mogućnost nego realna opcija. Nitko ne siječe granu na kojoj sjedi i zato nitko ne odgovara za očite pronevjere i afere iz prijašnjih garnitura. Odsustvo institucionalne i učinkovite kontrole izvršne vlasti rezultira stanjem tipičnim za suverena, ali na određeno vrijeme.

NOVI DOPRINOSI STAROJ PRIČI: Specifičnu strast prema vlasti na ovim prostorima kronološki je složio i predratni radikalni prvak *Aca Stanojević*: »U ožujku 1196. godine *Nemanja* abdicira u korist *Stevana* i umire u *Hilandaru* pa *Stevana Prvoženčanog* obara mlađi brat *Vladislav*, a njega obara *Uroš*. *Uroša* obara njegov sin *Dragutin*, protiv koga diže ustanak njegov mlađi brat *Milutin* i obara ga 1289. godine. Protiv *Milutina* diže se njegov sin *Stevan*, ali otac svladava urotu i osljepljuje sina.

Nakon novih ubojstava, *Stevan Slijepi* ubija *Konstantina* i udara na *Vladislava* kaznu progonstva. U rujnu 1331. godine obara *Dušan* svoga oca. Svrgnuvi ga s prijestolja, ubija ga u tamnici da bi se 1346. godine proglasio carem u Skoplju... i sve tako do srpnja 1817. godine kada po nalogu knjaza *Miloša Obrenovića* biva pogubljen *Karađorđe*. Poslije *Miletine* bune protiv *Miloševe* samovolje, 1839. godine abdicira *Miloš* u korist *Milana* koji umire poslije nekoliko dana. Vlast preuzima *Mihajlo* mlađi. *Vučić* ga obara 1842. a iste godine *Vučića* obara *Aleksandar Karađorđević*. *Aleksandar* je zbačen 1845. i postavljen je *Miloš* koji umire dvije godine kasnije. *Mihajlo* je ustoličen 1860. a pada u svibnju 1868. godine kao žrtva zavjere. *Milan* abdicira 1872. godine, a 1889. protekla je u znaku borbe oca i sina – *Milana* i *Aleksandra*, 1899. atentat i 1903. pogibija kralja *Aleksandra Obrenovića*.«

Tamničenje *Miloševića* i atentat na *Đinđića* novi su doprinosi staroj priči. I kako vjerovati da bi razdragana *Koštunićina* koalicijska ekipa dragovoljno ispustila

cijskoj ravni, a kod nas se tako što cijeni kao separatizam. Čime bi poslije radikali strašili narod?

Srbija u novom Ustavu mora uspostaviti manjinsku politiku po standardima koje je prihvatila međunarodnim paktovima i konvencijama. Omjer tog nerazumijevanja digao se do državno-pravnog problema broj jedan. To je Kosovo! Zato sve velikodušne ponude tipa više od autonomije – manje od neovisnosti, zakašnjele su. Drastičan atak na manjinska prava ne može se popravljati skupocijenim darovima. Multietnički sadržaj i pozitivna diskriminacija tek trebaju dobiti svoje mjesto u zakonodavstvu i praksi. Djelovanje manjinskih zajednica ne može se poimati kao akt stranih tajnih agencija, kao što ni djelovanje srpske manjine u zemljama okruženja nije neprijateljski čin. Stajalište da multietičnost povlači stranu dominaciju ne može se tretirati kao civilizacijska baština i mora se Ustavom definirati.

ŠARENE LAŽE: Dobra procedura donošenja novog Ustava Srbije uvjet je političke stabilnosti. Dvotrećinska većina mo-

DSHV: Nesankcioniranje je poticaj za nove napade

»**P**otaknuti govorom mržnje prema pripadnicima manjinskih naroda, koji se ponovno čuje u najvišem predstavničkom tijelu u zemlji, izražavamo najoštriji prosvjed protiv takvog nekažnjenog izljeva nacionalne netrpeljivosti čak i prema najvišim državnim dužnosnicima od strane pripadnika onih snaga koje su zagovarale i provodile protjerivanje hrvatskoga stanovništva iz Srijema 1990-ih godina«, kaže se u priopćenju Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini.

DSHV smatra da bi oni, koji su izrekli riječi mržnje i uvrede sa skupštinske govornice prema ministrici i njezinoj obitelji, koja ne pripada većinskome narodu, morali snositi višestruku odgovornost. »Osim propuštene disciplinske odgovornosti koja nije provedena od strane skupštinskih tijela i kroničnoga neostvarivanja političke odgovornosti u domaćem političkom životu, držimo da javno izrečene uvrede, klevete te izražavanje i preko toga poticanje nacionalne netrpeljivosti predstavljaju dovoljnu osnovu i za djelovanje pravosuđnih tijela. Izražavamo nadu da će javno tužiteljstvo pokazati dovoljan stupanj neovisnosti i pokrenuti postupak protiv počinitelja takvoga djela, jer bi njihovo nesankcioniranje značilo poticaj za nove napade na pripadnike manjinskih naroda, koji se onda teško mogu završiti samo na verbalnim ispadima, što bi onda značilo povratak na stanje iz 1990-ih godina«, zaključuje se u priopćenju koje je potpisao predsjednik ove stranke *Petar Kuntić*.

vlast prije vremena, odnosno donijela novi Ustav?

STRAHOVI I NERAZUMIJEVANJE: Kao članica Vijeća Europe Srbija mora svoj novi Ustav uskladiti sa suvremenim pravnim standardima. Rad na izradi osnovnog pravnog akta neizbježno će motriti i korigirati Venecijanska komisija. Za njihov blagoslov uvjet je očuvanje Vojvodine kao autonomne regije. Većem dijelu političkih čimbenika u Srbiji to je čist jeres. Dodatni problem je što se sva Srbija mora regionalizirati u stupnju kakav je Vojvodina ranije poznavala. Danas je, primjerice, proračun Vojvodine tek na razini grada Novog Sada! Europa počiva na toj organiza-

ra biti suglasna za usvajanje temeljenog dokumenta jedne uređene države. Ustav se ne može mijenjati kao i Zakon o zabrani pušenja. Ovaj skupštinski saziv nema taj kapacitet, ali Ustavotvorna skupština bi možda imala šansu za tu vrstu suglasnosti. Pitanje je hoće li dobiti svoju šansu, jer se iz Vlade najavljuje usvajanje novog Ustava po postojećoj proceduri. Diskontinuitet s prethodnim sustavom vladavine obaviti će se po proceduri tog sustava! I tako se vraćamo odakle smo i pošli – nigdje. Važno je preveslati bujicu razočarenja odlaskom Crne Gore, novom šarenom lažom. A zgodna je tema i za neizbježne izvanredne izbore potkraj godine. ■

Uvrede na račun ministrice poljoprivrede

Govor mržnje sa skupštinske govornice

Prema izvješću dnevnog lista »Danas«, kaotičan radni dan u parlamentu Srbije u utorak je neslavno okončan demonstrativnim izlaskom poslanika G17 Plus iz dvorane za sjednice nakon što je radikalni zastupnik Zoran Krasić za govornicom naveo ministricu poljoprivrede Ivanu Dulić-Marković kao »primjer kako se ustaše uvlače u vlast«.

»Krasić je izjavio da ustaše nisu nacionalisti nego kriminalci i zlikovci i dodao kako se 'bliska familija dotične go-

spođe hvalila time kako je sudjelovala u Domovinskom ratu u kojemu je dala naročite zasluge. Raspitajte se malo kakvi su tragovi, kuda je njena familija prošla'«, piše Danas od srijede.

Na poziv Snežane Stojanović-Plavšić poslanici G17 Plus napustili su dvoranu za sjednice.

»Sama ministrica Dulić-Marković, sva potresena i plačući dala je novinarima izjavu kako je ovakve uvrede uopće neće spriječiti u radu i

Ivana Dulić-Marković

Zoran Krasić

Milorad Pupovac osudio uvrede

Predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća u Hrvatskoj Milorad Pupovac izrazio je »najožbiljiniju zabrinutost« zbog toga što se u Skupštini Srbije dopušta govor mržnje prema pripadnicima manjinskog naroda. Komentirajući uvrede koje je na račun ministrice Ivane Dulić-Marković iznio zastupnik radikalna Zoran Krasić, on je za novosadski »Dnevnik« rekao da »takvi istupi ne mogu biti dobri ni za koga, osobito ne za Srbe izvan Srbije, koji se, kao u Hrvatskoj, nalaze u položaju manjinskog naroda«.

kako je to samo poticaj da radi na tome da se Srbija vodi u Europu.

»Neće me spriječiti fašisti koji moju obitelj stavljaju na tanjur raznim bolesnicima«, izjavila je Dulić-Marković.

Priča je počela tako što je, u povodu Zakona o plaćama, Krasić u svojoj raspravi zatražio od predlagača Zorana Balinovca da mu objasni zašto bi predsjednici žalbenih komisija Vlade i pravosuđa i savjet-

nici predsjednika Vlade bili ljudi koje bi potpredsjednica Vlade Ivana Dulić-Marković pokupila među svojim ustašama. Krasić je za govornicom ustvrdio da 'vi rasturate moju državu', te da se 'od Crne Gore pravi crvena Hrvatska'. Predsjedavajući, potpredsjednik Skupštine Vojislav Mihailović, nije reagirao na ove i slične uvrede kojima je obilovala rasprava.«

Ivana Dulić-Marković ponovno na meti šovinističkih ispada

Država mora aždaji zavrnuti šiju

Šovinistički izljevi ponovno su za-pljusnuli s govornice Narodne skupštine Srbije. I ovoga je puta, kao i višekratno ranije, meta bila ministrica poljoprivrede u Vladi Republike Srbije Ivana Dulić-Marković. Prozvana je i izvrijeđana sa skupštinske govornice iz dva razloga: zato što ne pripada većinskome narodu i zato što se toga ne stidi.

Stručnost Ivane Dulić-Marković i njezin dosadašnji učinak, i prije ulaska u Vladu i tijekom rada u Vladi, kandidirale su je na dužnost potpredsjednice Vlade. Stranačka kombinatorika i »umjetnost mogućeg« učinili su da to kadrovsko rješenje postane realno, ali to bi, za poražene 5. listopada bilo previše. Prva žena u povijesti, pa još i Hrvatica, na mjestu potpredsjednice Vlade Srbije, zaloga je koji se guta teže i od najodvratnije žabe.

Reforma odnosa u poljoprivredi jedno je od glavnih prioriteta u približavanju Srbije Europskoj uniji, isključe li se politički i »haški« uvjeti. Na tom je polju ministrica Dulić-Marković bila maksimalno angažirana, njeni su rezultati pozitivni, a mjere koje je poduzimala nisu odbacivane niti od tradicionalno nepovjerljive strukture poljodjelaca.

Uz svu stručnost i europrihvatljivost, Ivanu Dulić-Marković krasi i iznimna

ljuska skromnost. Viđana je kako na posao u Beograd iz Subotice odlazi autobusom, nije mijenjala mjesto stanovanja nakon što je postala ministrica, nikakve je afere nisu niti dodirnule, a svoje je nacionalno i vjersko opredjeljenje bez zazora upražnjavala tamo gdje za to i jest mjesto.

Gospodu koja je ponikla u subotičkom kvartu Kertvaroš i u Osnovnoj školi »Jovan Mikić«, nikakve prijetnje i nacionalno ostrašćene prozivke do sada nisu pokolebale. Hrabro je i javno govorila o vremenu kada su se hladnjačama po ovoj zemlji prenosili leševi umjesto povrća, argumetima se borila protiv besmislenih prozivki i kleveta, ali posljednji je nasrtaj s razlogom teško podnijela. Kukavički napad radikalnog zastupnika na nju i njenu obitelj, obitelj u Subotici dobro znanu po ugledu, morao bi biti posljednja opomena vlastima u ovoj zemlji, da poduzmu sve što je zakonom dozvoljeno, kako bi se širenje gojora mržnje jednom zauvijek zaustavilo. Žalosno je što vodstvo Skupštine Srbije nije reagiralo na šovinizam sa skupštinske govornice, a žalosno je i što Ivanine kolege iz Vlade također nisu promptno odgovorile osudom.

Dobro je da su se osudom oglasili službeni predstavnici hrvatske zajednice u Srbiji i podigli glas protiv šikaniranja jed-

ne od najuglednijih članica te zajednice. Ivana Dulić-Marković je naša uzdanica i jedan od naših najvećih ljudskih potencijala, pri čemu njena stranačka pripadnost nema nikakav značaj. Ako nećemo čuvati i štiti najbolje među nama, nemojmo očekivati niti da će to drugi raditi za nas.

Zvonimir Perušić

HNV: Zaustaviti govor mržnje

U povodu uvreda na račun Ivane Dulić-Marković, HNV je izdao sljedeće priopćenje:

Hrvatsko nacionalno vijeće osuđuje govor mržnje koji se ponovno neometano vodi za govornicom Narodne skupštine Srbije. Najnoviji ispad radikalnog zastupnika i teško vrijeđanje ministrice u Vladi Srbije Ivane Dulić Marković još jednom upozoravaju da Srbija mora stati na put onima koji svoj osobni ili stranački interes grade na širenju mržnje spram drugih naroda.

Među Hrvatima koji stoljećima žive na teritoriju Vojvodine, kojima pripada i uzorna obitelj ministrice Ivane Dulić Marković, nikada nije bilo pripadnika ustaškog pokreta, te stoga HNV traži od državnih tijela Srbije da odmah poduzmu zakonom predviđene mjere, kako bi se govor mržnje konačno i zauvijek zaustavio, umjesto da se nekažnjeno širi s parlamentarne govornice.

Tomislav Bogunović, predsjednik Općine Bač

Do kraja godine »Šokačka magistrala«

*Općina smo koja je prva ugostila gradonačelnika Vukovara Tomislava Šotu sa suradnicima *
Snaga naše homogenosti leži u kvalitetnom suživotu svih etničkih zajednica i svih generacija *
Nakon crnogorskog referenduma situacija u Srbiji je puno jasnija, očekujem pad Vlade*

Intervju vodio: Ivan Andrašić

Demokrat u srcu i duši, član Demokratske stranke od njenoga osnutka, prof. Tomislav Bogunović na polovici je druge godine obnašanja dužnosti izravno biranog predsjednika Općine Bač. Prethodni mandat proveo je na dužnosti predsjednika Skupštine Općine Bač. Ujedno je i predsjednik Odbora za sigurnost Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Rezultati četverogodišnjeg rada vjerojatno su mu i donijeli pobjedu na izborima za predsjednika Općine koncem 2004. godine, iako je imao ozbiljne takmace iz drugih političkih opcija. Izravnog takmaca, dr. Milenka Babića, ostavio je iza sebe za 500 glasova u drugom, odnosno trećem krugu izbora.

HR: Na dužnost predsjednika Općine Bač direktno ste birani prije godinu i pol. Kako ocjenjujete današnju situaciju u Općini u odnosu na vrijeme prije izbora?

U ovom mandatu radim po drugim principima nego u prethodnom, u kojem sam bio predsjednik Skupštine Općine Bač. Sad, po važećim zakonskim odredbama, za razliku od ranije, izborom za predsjednika Općine dobio sam i izvršne ovlasti. Na taj način lakše je raditi poslove za koje sam izravno odgovoran, jednostavno se ljepše osjećam kad znam da ne ovisim o drugima. Sad je na ekipi kojoj sam na čelu prvenstvena zadaća nastaviti ono što je započela u prethodnom mandatu, a rezultati se već pokazuju u svim naseljenim mjestima naše općine. Najbolji pokazatelj našega rada bit će sljedeći izbori, na kojima će, nadam se, ponovno prevagnuti demokratska opcija. No, mi nismo vlastoljupci koji sve rade zbog izbora, nama je najvažnija zadaća podizanje opće kvalitete života žitelja općine Bač, u čemu smo po svim pokazateljima uspješni.

HR: Proces privatizacije u Vojvodini daje različite rezultate. Kakovi su u vašoj općini?

Mislim da u cjelini možemo biti zadovoljni rezultatima privatizacije. Najviše koristi je lokalna zajednica imala od privatizacije šećerane, a ulaskom kapitala novoga vlasnika, njemačke firme »North Zucker«, koja će podijeliti dio kolača s MK Komercom, očeku-

jem nova ulaganja u razvoj poljoprivrede i puni angažman svih potrebnih kapaciteta u proizvodnju šećerne repe za potrebe ove tvrtke. Ovih dana se zatvara i tender za privatizaciju najvećeg PK »Labudnjača«, očekujemo privatizaciju »Agrobačke«, TP

Stanovništvo Općine Bač prema nacionalnoj strukturi:

Srbi	7596
Slovaci	3213
Hrvati	1389
Mađari	992
Jugoslaveni	805
Rumunji	570
Romi	318
Muslimani	216
Ukrajinci	92
Nijemci	89
Crnogorci	56
Makedonci	11
Bunjevci	10
Rusini	9
Slovenci	8
Albanci	7
Rusi	6
Bošnjaci	4
Česi	3
Bugari	1

»Slavija«, a nadam se da će do 2007. godine sve naše tvrtke biti privatizirane, te da će se konačno znati što je čije i tko je kome i za što odgovoran. Vrijeme je da se politika konačno prestane miješati u gospodarstvo, a to će nam privatizacija neminovno i donijeti.

HR: Slučaj »Arma« prošle je godine dobro uzdrmao javnost Bača, a i šire. Možemo li govoriti isključivo o poslovnim razlozima krize u ovom poduzeću, ili je tu bilo i upli-va politike?

Mislim da je tu u pitanju jedan nekorektan odnos novoga vlasnika poduzeća spram djelatnika koji su ga svojedobno i doveli u »Armum«. Nekorektan je bio i sam proces privatizacije i način na koji je sve izvedeno. Ima tu i političkih razloga, poznato je da su nekada tu firmu »krasile« tjesne veze dužnosnika sa SPS-om i JUL-om. Zahvaljujući njima bili su im dostupni krediti iz proračuna koje su izravno kontrolirale ove stranke, na taj se način umjetno održavala produktivnost. Danas to više nije moguće, tržište i politika ne mogu skupa. »Arma« nam je i dalje crna točka, sud-

ski izvršitelji su tamo svakodnevno, imovina se razvlači, a budućnost uposlenika sve je neizvjesnija. Lokalna zajednica u tom problemu nema nikakve ingerencije, sve je u rukama novoga vlasnika.

HR: Jesu li, u ovih godinu i pol zabilježena znatnija ulaganja u gospodarstvo, komunalnu infrastrukturu, sport i kulturu općine Bač i kako ste uspjeli namaknuti potrebna sredstva?

Prošle godine smo pripremili programe, a zahvaljujući Izvršnom vijeću Vojvodine dobili smo i značajna sredstva za unapređenje kvalitete života žitelja naše općine. Radimo kanalizaciju, sve smo pri-

obiteljske proračune, jer ne zaboravimo, litarska boca ovakve vode u trgovinama košta tridesetak dinara.

Isto tako, završili smo ceste na području MZ Selenča, MZ Bođani, a u dogovoru s direktorom Direkcije za ceste Srbije, gospodinom Jocićem, završit ćemo ove godine cestu Plavna-Bođani, kako kažu »Šokačku magistralu«, tako da će nam Bačko Novo Selo, Plavna, Bođani i Vajska biti kružno spojeni jednom prelijepom prometnicom, čije ime je spontano nastalo u puku, a mi smo na njega jako ponosni. Ova cesta je i dio tzv. »dunavske magistrale«, jer povezuje cestu od Bačke Palanke i prelaza za Ilok sa cestom Karavukovo-Bo-

premili za bušenje još jednoga bunara u MZ Bač, tako da sad svako mjesto u našoj općini ima čak i pričuveni bunar. Ono što je prošle godine bio naš hit, jesu slavine s ekološki čistom vodom, koje su već izgrađene u Baču i Selenči, grade se u naseljima Mali Bač i Vajska, a bit će izgrađena i u Plavni, Bođanima i Bačkom Novom Selu. Te slavine su olakšale snabdijevanje kvalitetnom vodom i znatno rasteretile

gojevo i prijelazom Bogojevo-Erdut. U postupku nam je i tender za rekonstrukciju javne rasvjete u Općini Bač. Mislim da ćemo time dobiti kvalitetno osvijetljenje, a samim tim i sigurniji promet. Sve magistralne i lokalne ceste bit će osvijetljene kvalitetnim žutim svjetlom, a lokalne bje-lim. Najveći efekt uvođenja žutoga svjetla bit će u velikim uštedama, čije se procjene kreću oko milijun i pol eura godišnje.

HR: Koliko smo daleko od uvođenja u promet feribota na prijelazu Plavna-Vukovar?

Osobito me raduje da smo općina koja je prva ugostila visoko izaslanstvo Vukovara, na čelu s gradonačelnikom *Tomislavom Šotom* i njegovom dvojicom dogradonačelnika. Potpisali smo sporazum s gradom Vukovarom i dogovorili se da skupa s nizozemskom vladom uradimo sve da ovaj feribot što prije funkcionira i da se uspostavi redovit promet između Vukovara i naše općine na malograničnom prijelazu Bučkovac. Poduzeli smo inicijativu i već smo dobili potrebne suglasnosti za izgradnju jednoga biznis-centra na samoj obali Dunava. Mi smo u završnoj fazi oprema-

ralnih u urbane sredine, tako i u inozemstvo. Bilježimo i trend rasta broja neuposlenih. Jesu li ove pojave karakteristične i za vašu općinu i gdje je rješenje za njihovo suzbijanje?

Ove pojave su, po mom mišljenju, posljedica samoga načina života. Kod nas je veliki problem to što mladi po završetku visoke izobrazbe teže boljem životu kojega vide u urbanim sredinama, a osobito u inozemstvu. Već od 2000. godine i preuzimanja vlasti u Općini Bač od strane demokratske opcije, zauzeli smo stav da po svaku cijenu treba zadržati mlade ljude s fakultetskom izobrazbom. Našli smo uposlenje za sve one koji su s fakultetskim diplomama bili na tržištu rada. To radimo i da-

nja prilaza s naše strane, doveli smo struju, a očekujemo i pomoć Ministarstva poljoprivrede i ministricu *Ivane Dulić-Marković* glede niskonaponske mreže za salaše, čije bi aktiviranje zadržalo veći broj mladih ljudi na ovom području. Pokrenuli smo i inicijativu da sonar, kojega Vojvodina posjeduje, a koji je kupljen poslije udesa na mostu preko Tise, bude u uporabi na ovom području, kako bismo pregledali dno Dunava i na našoj i na hrvatskoj strani, jer pretpostavljamo da je ostalo puno neeksplodiranih projektila iz devedesetih godina. U tom slučaju hrvatska bi strana angažirala svoje službe za čišćenje plovnog puta. Inicirali smo i uređenje Vukovarske ade, koja bi ubuduće trebala biti stjecište mladih, a za pećanje, kupanje i druženje, ne bi im trebale putovnice.

HR: Posljednjih godina bilježimo nove migracije, uglavnom mlade populacije, kako iz ru-

nas pa očekujemo da će naša općina postati mjesto lijepog življenja. Ono što nam je sad najpotrebnije jesu nova, kvalitetna radna mjesta, te poboljšanje općih uvjeta za one koji bi ostali obrađivati zemlju. No lokalna vlast tu može malo uraditi, sve ovisi o Ministarstvu poljoprivrede Republike Srbije. Jedan broj mladih za naše područje će vezati proširenje tvornice za prerađivanje voća i povrća u Selenči i otvorenje pogona u Plavni. Privatizacijom TP »Jedinstvo« otvorit će se novih sedamdesetak radnih mjesta, a izgradnjom biznis-centra i ulaganjem kapitala od strane multinacionalnih kompanija nadam se da ćemo riješiti najbolnije pitanje, pitanje upošljavanja mlade populacije, a samim tim i njihov opstanak u mjestima naše općine.

HR: Danas je u većini sredina sport u besparici i rasulu. Kakvo je stanje u vašoj općini?

Predviđena proračunska sredstva namije-

njena sportu znatno su uvećana u odnosu na prethodne godine. Imamo općinski sportski savez i tajnika, a njihova zadaća nije da skrbe samo za natjecateljske sportove, nego i za školske i rekreativne. Donijeli smo odluku da Općina snosi troškove osiguranja svih registriranih sportaša, tako da se nitko ne može natjecati ukoliko ne prođe rigorozne liječničke preglede. U svim naseljenim mjestima naše općine imamo organiziranu rekreaciju za žene, omladinu, veterane, a sa sportom smo ušli ne samo u škole, nego i u dječje vrtiće. Sve naše sportske terene smo osvijetlili, uradili smo projekt fiskulturne dvorane u Bačkom Novom Selu, a dovršeni su radovi i u sportskoj dvorani u Baču. U okviru rekonstrukcije javne rasvjete dobit ćemo i prvi nogometni teren pod reflektorima u ovo dijelu Vojvodine.

HR: Općina Bač, kao multinacionalna, multikulturalna i multikonfesionalna sredina, ima velike potencijale za razvoj kulturnog amaterizma u svim etničkim zajednicama. Kako podupirete ovaj segment društvenog života?

Koliko je sport bitan za tjelesni razvoj mladih, toliko je i kultura za duhovni i intelektualni. Razvoj kulturnog amaterizma podupiremo i moralno i materijalno, a ponosni smo što u ovako maloj općini imamo više KUD-ova nacionalnih manjina. Pri lično novca ulažemo za obnovu bivših omladinskih domova i domova kulture, kako bismo stvorili uvjete za što bolji rad ovih udruga. Isto tako za njihova gostovanja snosimo troškove prijevoza, što, vjerujem, njima puno znači. Kad god je moguće osobno sam nazočan svim kulturnim manifestacijama na koje sam pozvan, bez obzira na brojne obveze. Drago mi je da KUD-ovi s područja naše općine surađuju s KUD-ovima iz matičnih država, pa je tako nedavno HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani ugostio Delničane. Za uzvratni posjet Općina će snositi troškove prijevoza, a nastojat ćemo s Delnicama uspostaviti i druge veze, prije svega mislim na političke i gospodarstvene. Sve u svemu, dok sam ja predsjednik Općine Bač, svi subjekti kulture, bez obzira na nacionalni predznak, imat će isti tretman glede potpore općinskog proračuna.

HR: Izuzimajući Suboticu, Radio-Bačka iz Bača je jedina lokalna postaja u Vojvodini koja emitira redoviti program na hrvatskom jeziku. Koliki je vaš osobni doprinos utemeljenju emisije »Zvuci bačke ravnice«?

Kako se radio-Bačka oglašavala na mađarskom i slovačkom jeziku, logički slijed mi je bio da poduprem i uvođenje emisije na hrvatskom jeziku. Moj stav je da u punoj

mjeri treba poštovati potrebe svake etničke zajednice, a jedna od najvažnijih je informiranje na vlastitom jeziku. Drago mi je da je ova emisija našla svoje mjesto kod slušatelja s objiju strana Dunava, a isto tako i u susjednim općinama, gdje to dopušta čujnost Radio Bačke.

HR: Na području Općine Bač prisutne su tri konfesije, čija bi međusobna suradnja trebala biti obrazac za uzor svima. Kakva je suradnja općinskih tijela i crkve?

Povukli smo konkretan potez – u ovogodišnjem općinskom proračunu predviđeli smo milijun dinara za potrebe vjerskih zajednica, koje su prvu tranšu sredstava već dobile. Pravoslavna, katolička i anglikanska crkva u našoj općini okupljaju većinu vjernika, danas će malo tko priznati da je ateist. Ova sredstva Općina je samo odobrila, a crkve se međusobno dogovaraju o njihovoj raspodjeli. Pomoći ćemo i izgradnju objekata koji su započeti, a to su: pravoslavni hram u Baču, kapele u Vajskoj i Plavni, parohijski dom u Vajskoj, a dat ćemo i značajnu potporu za rekonstrukciju katoličke crkve u Bačkom Novom Selu. U dogovoru s biskupom i vladikom izvršit će se prenamjena ove crkve, tako da će je ubuduće za svoje potrebe rabiti i pravoslavna i katolička crkva, jer i jedna i druga u Bačkom Novom Selu imaju mali broj vjernika.

HR: Predsjednik ste Odbora za sigurnost Skupštine Vojvodine. Kako s te pozicije ocjenjujete nedavno pismo patrijarha Pavla predsjedniku Izvršnog vijeća Vojvodine Bojanu Pajiću u svezi napada na objekte Srpske pravoslavne crkve u Vojvodini, i jesu li te primjedbe utemeljene?

Mislim da nije bilo nikakvih razloga za prozivku Izvršnog vijeća Vojvodine. Gospodin Pajić potječe iz svećeničke obitelji i nije imao nikakvih potreba niti razloga kršiti bilo čija i bilo kakva vjerska prava. Ono što znam i o čemu sam obaviješten, kao predsjednik Odbora za sigurnost, jest da su dva inkriminirana slučaja u Srijemu jako brzo i efikasno riješena od strane policije, te da nije riječ niti o međunacionalnom niti o međuvjerskom incidentu, nego o običnom sitnom kriminalu. Po mom mišljenju, ovo pitanje je ishitreno, ispolitizirano, što nam je apsolutno nepotrebno. Vojvodina je cjelina, čije najveće bogatstvo i jesu naše različitosti, a kad ih spoimo dobivamo prekrasan mozaik, kojega nitko nema prava narušavati zarad dnevnopolitičkih potreba.

HR: Poslije izbora za sadašnji saziv SO Bač bilo je, kako pritisaka na pojedince, tako i mitingovanja s nasilničkim ponašanjem u Baču

i Vajskoj, iniciranih od onih koji nisu ostvarili predizborne ambicije. Nakon toga predsjednik i član Općinske izborne komisije Krešimir Šimudvarac i Željko Pakledinac nisu višu na svojim dotadašnjim radnim mjestima. Je li u pitanju politička trgovina, odmazda, ili nešto treće?

Članovi Izborne komisije su napravili ozbiljne propuste te je Općina Bač jedina imala treći krug, kako predsjedničkih izbora, tako i onih za parlament Vojvodine. Najveću odgovornost za propuste svakako snosi predsjednik Izborne komisije Krešimir Šimudvarac, koji je u to vrijeme obnašao poslove načelnika društvenih djelatnosti SO Bač. Primjenom novog Zakona o lokalnoj upravi to radno mjesto je

ukinuto, a gospodinu Šimudvarcu je predloženo da se vrati u šećeranu na radno mjesto pravnika, odakle je ugovorom i preuzet. Na njegovu želju to nije realizirano, nego mu je isplaćeno šest dužnosničkih plaća, koje će mu, po njegovim riječima, pomoći u stručnom usavršavanju, a u šećeranu se ne namjerava vratiti. Nakon isteka tih šest mjeseci i primanja značajnih sredstava iz općinskog proračuna, ipak se vratio na mjesto pravnika šećerane. Koliko je to korektan potez neka prosudi sam, no ja se osjećam izigranim. Glede gospodina Pakledinca nisam imao nikakve kompetencije. Bio je primljen u inspekciju rada na određeno vrijeme od šest mjeseci, a ta služba je u nadležnosti Južno-bačkog okruga, odnosno Ministarstva za rad vlade Republike Srbije. Mi smo dali preporuku da se on uposli na neodređeno vrijeme kao inspektor rada, no to mjesto je ukinuto u svim manjim općinama, pa tako i u našoj. Istekom ugovora

prestao mu je i radni odnos, te ne možemo govoriti niti o političkoj trgovini, niti o odmazdi.

HR: Što će Vam biti prioritet u budućem tijeku mandata?

Prioritet će mi biti rad na otvaranju novih radnih mjesta, te osiguravanje novih, kvalitetnih investicijskih sredstava za područje Općine Bač. Osobito ćemo se potruditi, sukladno mogućnostima koje nam pruža općinski proračun, osigurati što bolju kvalitetu života. To možemo uraditi dovođenjem plina, rješavanjem komunalnih problema i ulaganjem u poboljšanje uvjeta koje imaju mladi, od vrtića do objekata sporta i kulture. Budućnost, ne samo ove općine, jest upravo u stvaranju uvjeta koji će privući mlade da ostanu u svojim

sredinama, odnosno da se poslije izobrazbe vrate u tamo otkuda su pošli. Uostalom, snaga naše homogenosti i leži u kvalitetnom suživotu svih etničkih zajednica i svih generacija.

HR: Mnogi predviđaju prije vremene izbore na svim razinama. Priželjkujete li ih i što očekujete od njih?

Nakon crnogorskog referenduma situacija u Srbiji je puno jasnija. Očekujem pad Vlade, koja se neće moći do konca mandata oslanjati na potporu stranaka koje su do 2000. godine imale ključnu ulogu u svim nemilim zbivanjima u Srbiji i u onima izvan nje u kojima je Srbija sudjelovala. Glede mogućih izbora u Općini Bač miran sam, mislim da DS uživa povjerenje žitelja u cijelosti, zahvaljujući urađenom u prethodnim mandatima. Uz nas su i hrvatska, slovačka i mađarska etnička zajednica, tako da sam optimist glede eventualnih lokalnih izbora. ■

Primarna organska proizvodnja u ratarstvu i stočarstvu

Na samome početku

Tome Vojnić Mijatov jedan je od onih koji se odlučio ući u rizik i baviti se organskom poljoprivredom uz kontrolirani proces proizvodnje hrane * U pijrelaznoj godini ka organskoj proizvodnji, uključeno je oko 9 hektara na kojima se gaji lucerna, pšenica, kukuruz i nešto malo uljane tikve

Piše: Jasminka Dulić

Spremnost za preuzimanje rizika i ulaska u još nedovoljno poznate oblasti jedna je od osnovnih osobina poduzetnika. Biljna i stočarska proizvodnja po principima organske poljoprivrede u Srbiji je još uvijek jedna od takvih oblasti, iako se o organskoj i »zdravoj« hrani mnogo može čuti u medijima posljednjih godina. Tako u Vojvodini, za sada, ima tek oko tridesetak registriranih proizvođača u oblasti organske poljoprivrede, iako je hrane s oznakom »zdrava«, »bio« i tome slično na pretek.

Tome Vojnić Mijatov jedan je od onih koji se odlučio ući u rizik i baviti se organskom poljoprivredom uz kontrolirani proces proizvodnje hrane. On se sada nalazi, kako sam kaže, na prapočetku nečega, što vjeruje da će jednog dana prerasti u obiteljski biznis i osigurati posao njegovoj obitelji, napose njihovoj djeci. A ovu obitelj čine: Tome, supruga Kata i njihovo sedmero djece – Marija, Pavle, Martin, David, Bernardica, Tomislav i Veronika.

PRAPOČETAK: Obitelj Vojnić Mijatov, sa svojih nešto više od 14 hektara zemlje i oko 23 hektara u zakupu, ne može očekivati da će s tradicionalnom ratarskom proizvodnjom u uvjetima tržišnog gospodarstva imati profit u proizvodnji. Kako sam Tome Vojnić Mijatov kaže, »zarada je u klasičnoj poljoprivredi mizerna, samo za preživljavanje«. Rukovođen ekonomskim razlozima ali i ljubavlju prema salašima, napose prema rodnome kraju Maloj Bosni, kao i željom da svojoj djeci pruži osnovu za neku buduću posao, kupio je salaš s desetak jutara zemlje u »Koncovom šoru« ispred Male Bosne. Ovdje Tome i njegova obitelj namjeravaju oživotvoriti ideju o organskoj proizvodnji žitarica i stoke. Vizija biznisa se ne završava na tome, želja im je zao-

kružiti cijeli proces proizvodnje kroz ruralni turizam gdje bi na uređenome salašu gosti mogli uživati u ugodnome ambijentu i organski proizvedenoj hrani.

Za bavljenje ovim poslom nije dovoljna samo ekonomska motivacija, kaže Tome, potrebno je i nešto više, jer »tko ne zna da zemlja miriše u proljeće taj neće biti paor«. Ipak, ljubav nije dovoljna, za uspjeh ove poduzetničke ideje potrebno je znanje, novac i tržište za njihove proizvode. Ove su sezone, uz pomoć kratkoročnog kredita tako kupili kosilicu i sjetvospremač ali potrebna bi bila dodatna ulaganja u mehanizaciju odgovarajuću za ovaj vid proizvodnje kao i za stoku i sam salaš.

»U prelaznoj godini ka organskoj proizvodnji, uključeno je oko 9 hektara na kojima se gaji lucerna, pšenica, kukuruz i nešto malo uljane tikve. Za svaku parcelu vodim dnevnik radova kad što radim i čime radim. Upisujem po datumima, kad sam drljao paračom, kad sam pokosio, koliko je bilo bala lucerne na primjer itd. Ke-

mijska sredstva ne primjenjujemo već sve okopavamo i dodatnim operacijama se borimo s korovom. U organskom gospodarstvu se sve mora raditi kad je optimalno vrijeme i kad su optimalni uvjeti, kako se ne bi narušila struktura zemlje i kako bi se postigli najbolji rezultati«, kaže Tome te dodaje kako im je upravo zbog toga neophotan barem još jedan traktor.

SVINJOGOJSTVO: Osim ratarstvom u ovom se gazdinstvu bave i svinjogojstvom te planiraju i u ovome segmentu primijeniti organsku proizvodnju, tako što će sve žitarice što organski proizvedu uz premikse bez dodatnih antibiotika, hormona i koštalog brašna životinjskog podrijetla koristiti za ishranu stoke.

Tome je optimist i kaže: »Sve je moguće i za neke stvari ne treba puno novca ali je potrebno vrijeme i postupno i polako treba razvijati posao. Sada je u ovome poslu već i najstariji sin a i druga će djeca također moći ovdje imati posao, kad završe škole i ukoliko to budu željeli. Uz adaptaciju ili

»Ekološka« proizvodnja

Širi se pokret za tzv. ekološku proizvodnju hrane, bez kemijskih dodataka ili pomagala. Nije bilo davno, malo više od pola vijeka, stariji ljudi nisu ni jeli drugu hranu već samo »ekološku«. U »staro vrijeme« ratari su jedino ljudskim radom i mehaničkim pomagala proizvođili usjeve, gnojili ih stajnjakom, a korov odstranjivali danas »mrskom« motikom. Korov, nekada »poljsko cvijeće«, u strnim žitaricama nisu uništavali prskanjem, mlinari su pšenicu očistili od primjesa, a sjeme korova u ječmu, ovsu i sl. pojela je stoka. Iz povrća su strane biljke iščupali ili okopali motikom. Današnju pošast, krumpirovu zlicu, poljoprivrednici su počeli upoznavat oko pedesetih godina prošloga stoljeća. Vočari voćke nisu »polijevali«, a samo su vinogradari vinovu lozu od biljnih bolesti zaštitili prskanjem »bordovskom čorbom«, otopinom modre galice i kreča.

Primjena danas poznatih pesticida počela je sredinom pedesetih godina prošloga stoljeća, i to najprije primjenom fungicida (Ditan i drugi), malo poslije insekticida, pa herbicida itd.

A. Stantić

Nenad Novaković, Organic Control System

Za organske proizvode postoji tržište

U Subotici postoji i specijalizirana organizacija »Organic Control System« koja nudi usluge kontrole i certifikacije u oblasti primarne organske poljoprivrede i preradnih pogona. »Svaki proizvođač koji se odluči za organsku poljoprivredu dobiva prijavu na temelju koje inspektori izlaze na teren i obavljaju inspekciju jednom do dva puta. Nakon toga se određuje duljina prijelaznog razdoblja za određenog proizvođača, koji za višegodišnje kulture traje do dvije a za višegodišnje kulture do tri godine. Tijekom prijelaznog razdoblja proizvođač se mora pridržavati uvjeta organske proizvodnje a certifikat o organskom podrijetlu proizvoda dobiva po isteku prijelaznog razdoblja. Vodi se evidencija po proizvođaču i podaci se dostavljaju Ministarstvu poljoprivrede kako bi bio registriran i pri tome mogao ostvariti određene subvencije i pomoć od Ministarstva koja je usmjerena prema organskim proizvođačima. Poticaji iznose oko 100 eura za ratarstvo po hektaru, 150 eura za voćarstvo i povrtlarstvo, 100 eura za krupno grlo stoke i po 30 eura za svinje, ovce, koze. Ovi poticaji su namijenjeni za prijelazno razdoblje s tim da po uredbi, ove subvencije mogu ostvariti nosite-

li poljoprivrednog gazdinstva mlađi od četrdeset godina«, kaže Nenad Novaković, diplomirani agronom iz OCS-a.

OCS je nacionalno akreditirana organizacija za kontrolu organske proizvodnje. U suradnji s partnerima iz Mađarske i Njemačke osigurava se i certifikat koji je validan za tržišta Europske unije i Sjedinjenih američkih država, kaže Novaković, te dodaje kako tridesetak proizvođača organske hrane u Vojvodini od ukupne proizvodnje u oblasti ratarstva, povrtarstva i manje voćarstva te prerade žitarica, uljarica i povrća 85 posto izvoze. »Pri tomu su cijene na inozemnom tržištu, veće za oko 30 do 50 posto, ovisno o ponudi i tražnji. Na domaćem je tržištu pak za određene vrste proizvoda cijena veća i do 100 posto. Tako je žetva pšenice 2005 imala cijenu 18 dinara po kilogramu u odnosu na 8,5 dinara iz konvencionalne proizvodnje«.

Novaković kaže kako Ministarstvo poljoprivrede Republike Srbije, s *Ivanom Dulić Marković* na čelu, čini ozbiljne korake da organska poljoprivreda u Srbiji zaživi. Pred usvajanjem je novi zakon o organskoj proizvodnji, novi pravilnici a planirane su i subvencije za organsku proizvodnju i održivi ruralni razvoj, te je

formirano odjeljenje za organsku poljoprivredu. »Nedostaje još, na čemu svi zajedno trebamo poraditi« kaže Novaković »da se počne ozbiljnije razvijati domaće tržište organske proizvodnje putem promocija, kampanja, edukacija i da ozbiljno učešće uzmu znanstvene i obrazovne institucije. Nema dovoljno literature, istraživačkih projekata u organizovanoj poljoprivredi koji su i proizvodno prihvatljivi. Ne postoji dovoljan broj preparata i gnojiva na tržištu i nije uspostavljena veza između znanstvenih institucija i proizvođača. Ne postoje niti sjemenske kuće koje bi se ozbiljno pozabavile organskom proizvodnjom te tako ne postoji reproduktivni materijal iz organske proizvodnje na tržištu pa se proizvođači moraju posebno dogovarati sa sjemenskim kućama«.

Na naše pitanje, isplati li se ipak ući u proizvodnju organske hrane, Novaković odgovara: »Isplati se, jer na tržištu Europske unije postoji tražnja, i to nedostaje od 40 do 50 posto ovih proizvoda. S druge strane, gledano iz aspekta prinosa, također postoji razlog zašto treba ući u organsku proizvodnju. Naime, naša konvencionalna proizvodnja je tehnološki na niskoj razini i prinosi daleko zaostaju u odnosu na zemlje EU. U isto vrijeme proizvođači organske hrane pokazali su da su njihovi prinosi isti ili veći u odnosu na konvencionalnu proizvodnju«.

izgradnju salaša želio bih uzeti domaće rase stoke: podolsko goveče, mangolice, pilež, ograditi leđinu i slobodno ih uzgajati a za to je potrebno mnogo rada. Sve to bi imalo smisla ukoliko bismo uspjeli zaokružiti proces i plasirati naše organski proizvedene proizvode kroz ruralni turizam, i to je cilj koji smo si postavili.«

Na naše pitanje ima li računice u ovome poslu Tome kaže: »O računici još ništa ne mogu reći jer sam na samom početku. Na-

ma predstoji u organskoj proizvodnji, kao što i ministrica poljoprivrede *Ivana Dulić Marković* stalno govori, udruživanje po strukama kako bi ostvarili svoj interes. Još ne znam koliko je skuplja organska proizvodnja, suština je da ima mnogo više rada prvenstveno na suzbijanju korova. Udruga Terras nam pomaže u međusobnom povezivanju i edukaciji ali ne pomaže u plasmu, za to se sami trebamo pobrinuti. Imam saznanja da se za organski proizvedenu

hranu može postići bolja cijena pa se tako svinjče iz organizirane proizvodnje s poznatim podrijetlom i kontrolom kvalitete može prodati za 100 do 105 dinara žive va-ge dok se inače ni po 70 ne može prodati. Udruga odgajivača svinja u Bajmoku, čiji sam član, bori se za kvalitetan uzgoj svinja a cilj nam je i imati jednu strogo kontroliranu klaonicu za preradu životinja iz organske proizvodnje«.

Tome Vojnić Mijatov ima ideja, spreman je ulagati i raditi a ima i nasljednike koji ga podupiru

Mladi Osječani prezentirali svoj uradak s natjecanja učenika srednjih škola

Osječki gimnazijalci o Šokcima

*Ovi su učenici osvojili treću nagradu na tome natjecanju,
a od Šokačke grane osiguran im je put u Pečuh,
gdje će se skupa sa učenicima trećih razreda srednjih škola iz cijele regije,
dakle iz Mađarske, Češke, Slovačke, Poljske, Rumunjske, Hrvatske, pa i iz Vojvodine,
upoznati s novim obrazovnim procesom prema Bolonjskoj deklaraciji*

Posljednje srijede u svibnju 2006. u vremenu koje je inače rezervirano za Šokačke divane u Strossmayerovoj 200, sjedištu Šokačke grane u Osijeku, mladi su Osječani prezentirali svoj uradak sa natjecanja učenika srednjih škola, za koji su zavrjedili treću nagradu. Te večeri, ovi vrijedni gimnazijalci zaslužili su prvu nagradu Šokačke grane i put u Pečuh, a gromoglasan pljesak urbanih Šokaca okupljenih oko Šokačke grane bio je potvrda vrijednosti njihovoga uratka.

Tko su Šokci, pitaju se učenici II. razreda III. Gimnazije u Osijeku, *Nives Tanocki, Ivana Ravlič, Matija Rakitić i Hrvoje Lozančić* iz Osijeka, a odgovore su potražili u opsežnoj literaturi počevši od *Vladimira Rema, Mirka Markovića, Dionizija Švagelja, Stjepana Sršana, Ive Mažurana, Ferde Šišića, Stanka Andrića, Josipa Bösendorfera, Ante Sekulića, Stjepana Krpana, Jurja Lončarevića*, ali i *Ivice Čosića-Bukvina* iz Vrbanje, *Vlaste Šabić* iz Muzeja Slavonije i uz konzultaciju s predsjednicom *Verom Erl*. Jer poticaj za ovo opsežno istraživanje dobili su nakon osnutka udruge Šokačka grana u Osijeku, kako sami kažu, a potvrđuje i njihova profesorica i mentor *Katica Degmečić*.

TKO SU ŠOKCI: »Djelatnica sam III. Gimnazije u Osijeku i vodim sekciju mladih povjesničara, a skupina ovih djevojaka i mladića odlučila je istražiti etnogenezu Šokaca i etimologiju imena Šokac. Po momu osobnom mišljenju to su odlično uradili, no osvojili su tek 3. nagradu na natjecanju, ali ja sam zadovoljna, a vjerujem i oni, posebice večeras, kada su nas okružili tamburaši, kada smo se pohvalili u veliko šokačko kolo«, kaže Katica Degmečić.

Evo što kaže Hrvoje Lozančić, učenik II. b razreda III. Gimnazije u Osijeku: »Drago mi je da smo se večeras družili sa Šokcima osječkim, članovima Šokačke grane, jer pravo da kažem, od osnutka ove vaše udruge razmišljali smo da napravimo jedno istraživanje tko su i što su Šokci u Osijeku, ti ljudi uvijek spremni da čuvaju i njeguju

svoju tradicijsku kulturu, svoje običaje, da čuvaju i oblače svoje tradicijsko ruho, zapjevaju bečarac i svoje šokačke popijevke i sve to otimaju od zaborava i prenose s generacije na generaciju, čuvajući to blago za svoju djecu. Čine to na razne načine, a najbolje kroz mnoge manifestacije kakve su

dije, prezentirajući taj svoj rad u svim razredima svoje škole, pa i na samom natjecanju, a to je najbolji način da animiramo veći broj mladih za ovu našu udrugu. Dje-ca su osvojila i nagradu, i manje je važno je li to prva ili treća, važno je da se i škola sjetila da se malo bavi Šokcima, jer Šokci-

Mladi Osječani u sjedištu Šokačke grane

recimo Vinkovačke jeseni, Đakovački vezovi, Brodsko kolo, Šokačko sijelo u Županji, Petrijevačke žetvene svečanosti, Otočko proljeće, Valpovačko ljetovanje, Čepinski suncokreti i da ne nabrajam. Moji prijatelji, Nives Tanocki, Ivana Ravlič, Matija Rakitić i ja, dali smo si truda. Prelistali smo opsežnu literaturu, napravili ovaj uradak i sve to prenijeli na CD i s tim smo rado sudjelovali na natjecanju povijesnih skupina osječkih srednjih škola, a sve smo to uradili pod budnim okom naše profesorice Katiche Degmečić, Šokice iz Mohova.«

NAGRADA – PUT U PEČUH: Još jedna uspjela večer u organizaciji Šokačke grane, i možda će biti neskromno, ali osječki Šokci i ne umiju drukčije. »Ne treba pretjerivati«, rekla je Vera Erl, predsjednica Šokačke grane, »ali ovo što su djeca uradila, prava je stvar, pa sam mislila da je vrijedno da to prezentiramo na jednom od naših susreta srijedom. Vrijedno je i to što su nam učinili promociju Šokaštva i Šoka-

ma se malo tko bavi. Uradili su nam divnu promidžbu, njihov rad počinje našim logom, grb naše udruge je na prvoj stranici njihovoga rada i zato sam odlučila nagraditi ih odlaskom u Pečuh, na jesen, kada će već biti treći razred Gimnazije.«

Naime, u Pečuhu će se naći učenici trećih razreda srednjih škola iz cijele regije, dakle iz Mađarske, Češke, Slovačke, Poljske, Rumunjske, Hrvatske, pa i iz Vojvodine, gdje će se upoznati s novim obrazovnim procesom prema Bolonjskoj deklaraciji, da spoznaju kakve su sve mogućnosti obrazovanja u ovako velikom gradu kao što je Pečuh i najveći sveučilišni centar poslije Budimpešte. Bolonjska deklaracija primjenjuje se i kod nas, i naši su studenti već u školskoj 2005-06. godini upis radili prema programima te deklaracije. No osim obrazovanja bit će to prigoda da se međusobno druže, da se upoznaju s gradom Pečuhom i mladima iz nekoliko zemalja.

Slavko Žebić

Sjednica Izvršnog odbora HNV-a

Usvojen pravilnik za raspodjelu sredstava

Do kraja tjedna trebalo bi biti kompletirano povjerenstvo za raspodjelu sredstava po Javnom pozivu HNV-a

Izvršni odbor Hrvatskog nacionalnog vijeća usvojio je Pravilnik o izboru i utvrđivanju javnih potreba u hrvatskoj zajednici u Republici Srbiji, na temelju kojega će se raspodijeliti i sredstva u iznosu od 11,5 milijuna dinara, za koja je HNV raspisao Javni poziv. Rok za kandidiranje projekata istekao je 29. svibnja, a Izvršni odbor je, sukladno usvojenom Pravilniku, predsjedniku HNV-a predložio i dva člana povjerenstva koja će, uz tri člana iz diplomacije Republike Hrvatske, ocjenjivati projekte i odlučivati o raspodjeli. Hrvatsku zajednicu će u tom povjerenstvu predstavljati članovi Izvršnog odbora HNV-a *Jelena Piuković* i *Joza Kolar*, a hrvatska diplomacija imenovat će po jednog člana iz Odjela za manjine, iseljenišтво i useljenišтво Mini-

Sa sastanka Izvršnog odbora HNV-a

starstva vanjskih poslova Republike Hrvatske, Veleposlan-

stva RH u Beogradu i Generalnog konzulata RH u Subotici.

Na sjednici Izvršnog odbora HNV-a, koja je u Subotici održana 5. lipnja, konstatirano je kako je na spomenuti Javni poziv, a za sredstva koja je hrvatskoj zajednici u Srbiji u iznosu od 1 milijun kuna (11,5 milijuna dinara) osigurala Vlada RH, pristiglo ukupno 119 prijava, od strane 49 pravnih ili fizičkih osoba. Tijekom ovoga tjedna trebalo bi se kompletirati povjerenstvo i za očekivati je da do kraja idućega tjedna bude usvojena rang lista za raspodjelu.

Na sjednici je razmotreno i izvješće Nadzornog odbora HNV-a za 2005. godinu, a usvojena je i informacija o formiranju skupina djece iz hrvatskih odjela, koja će od 13. do 20. kolovoza ove godine putovati na ljetovanje u Selce Crikvenice.

S. V.

Rektor Teološko-katehetskog instituta Subotičke biskupije raspisuje

NATJEČAJ

za upis na studije na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije u akademskoj 2006./2007. godini.

Studij na Teološko-katehetskom institutu Subotičke biskupije traje četiri godine i na razini je visoke spreme. Predavanja i seminari se održavaju u Subotici (Trg žrtava fašizma 15) i Novom Sadu (Katolička porta 3), a po završetku studija stječe se stručni naziv diplomiranog katehete koji omogućuje kandidatima predavanje vjerske nastave u osnovnim i srednjim školama. Natjecati se mogu kandidati koji imaju srednju školu ili više od toga, a prijave moraju stići najkasnije do 15. kolovoza 2006. godine.

Tijekom studija na Teološko-katehetskom institutu kandidat će imati slijedeće predmete: Uvod u Stari Zavjet, Egzegeza Staroga Zavjeta, Uvod u Novi Zavjet, Egzegeza Novoga Zavjeta, Biblijska arheologija, Katehetika, Dogmatika, Moralno bogoslovlje, Fundamentalna teologija, Opća povijest Crkve, Nacionalna povijest Crkve, Patrologija, Duhovno bogoslovlje, Pastoralno bogoslovlje, Liturgika, Sakralna umjetnost, Crkvena glazba, Crkveno pravo, Župska administracija, Teologija ekumenizma, Povijest filozofije, Psihologija religije, Psihologija, Pedagogija, Didaktika, Sociologija i Mas-mediji i komunikacije.

Prijave sa dokumentacijom molimo slati na slijedeću adresu:

TEOLOŠKO-KATEHETSKI INSTITUT

(Prorektor prof. dr. Andrija Kopilović)

24106 Subotica

Starine Novaka 58

Tel. i fax: 024-566-546

E-mail: tiki@tippnet.co.yu

Pored popunjenog prijavnog lista potrebno je priložiti još:

Izvod i matične knjige rođenih.

Krsni list.

Fotokopiju diplome najviše završene škole (od srednje pa naviše).

Vlastoručno (ne tipkano) napisanu molbu za prijem na ovaj Institut koja treba da sadrži:

1. kratak životopis i 2. obrazloženje zašto se osoba upisuje na ovaj Institut.

Preporuku župnika (samo za one koji žele biti katehete ili raditi neku crkvenu službu).

Liječničko uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti.

Dvije fotografije veličine 6 x 4 cm za indeks i za matični karton.

Iz kuta mladih: Sonja Jaramazović

Bez muke nema ni uspjeha

Već sa šest godina krenula je u muzički vrtić * Mnogi smatraju kako je muzička srednja škola laka, osobito kad čuju kako nema matematike * Sonja sada već godinu dana radi u Muzičkoj školi u Subotici *

Turneju u trajanju od trinaest dana u Izraelu, prethodne godine, ipak pamti kao najbolju turneju

Razgovor vodila: Olga Perušić

Prvom stepenicom poslovnog uspjeha u poslu oduvijek se smatralo obrazovanje. Veliki utjecaj na to svakako može biti roditeljska potpora i sama upornost pojedinca. *Sonja Jaramazović* je od rane mladosti otpočela naobrazbu, pohađajući paralelno uz osnovnu i nižu muzičku školu. Već sa šest godina krenula je u muzički vrtić. Prisjećajući se tog razdo-

blja, kaže kako je najteže bilo ići u muzički vrtić jer je tada bila jako mala i teško se mirila s tim da se druga djeca poslije vrtića mogu igrati, a ona je trebala prekinuti igru kad je bilo najslađe.

»Male krize pojavile su se i u četvrtom i petom razredu osnovne škole. Te krize prolazi svako dijete i sada uviđam da je to normalno. Tijekom krize ustrajnosti moji rodi-

telji su me uvjeravali riječima: 'To moraš završiti. Išla si redovito šest ili sedam godina i sad ćeš na kraju odustati. To nema smisla! Izdrži još malo, pa te poslije nećemo tjerati, čak ni spominjati ti muzičku školu. Danas sam im vrlo zahvalna na tim riječima i shvatila sam kako uvijek ima malo onoga – moraš«, kaže Sonja Jaramazović. Sonjin otac *Stipan* svake ju je godine spremao za izvanredno polaganje ispita na odsjeku tambure. Ona sebe nije vidjela uz klavir, a danas joj je veoma drago što je to završila. Klavir je temelj svakoga ispita. Na prijamnom za studije polaže se klavir, pa tako uvijek imaju prednost oni koji su ga izučavali šest godina.

ŠKOLA: U osnovnom muzičkom obrazovanju Sonja je pohađala klavir, a posebno je polagala ispite za tamburu. Poslije završene niže muzičke škole upisala je srednju muzičku školu, na teorijskom i instrumentalnom odsjeku za tamburu.

»Pri završetku osnovne škole pripremala sam se za prijamni ispit iz matematike jer sam željela polagati prijamni ispit u medicinskoj i u muzičkoj srednjoj školi. Međutim, u specijalističkim srednjim školama prijamni ispit se mnogo ranije održava nego u drugim srednjim školama. Kad sam odlično položila ispit u muzičkoj školi, tad mi se više nije dalo ponavljati matematiku idućih mjesec dana za medicinsku školu. Mnogi misle kako su moji roditelji školovani glazbenici, a oni to nisu. Moj je otac završio nižu muzičku školu, a mama je pohađala privatne satove harmonike. Oni su inzistirali da se niža muzička škola mora završiti, dok smo srednju mogli birati koju god želimo. Moj brat *Nikola* nije završio muzičku srednju školu već medicinsku«, pojašnjava naša sugovornica Sonja Jaramazović.

U srednjoj muzičkoj školi u razredu ih je bilo sedmero, pa se Sonja uvijek osjećala kako pohađa privatne satove. Svi se na smjeru poznaju 'u dušu' i po Sonjinim riječima, prostor za muvanje je jako mali. Upravo zato, naša sugovornica Sonja je redovito čitala lektire, i bila je odlična učenica. Imala je ponekad i slabiju ocjenu, a i to je za đaka. Zao joj je samo što glazbeno školovanje nema više prakse. U tu specijalnu školu djeca se upisuju jer se žele baviti glazbom, tj. svirati ili pjevati. Dosta je

zastupljen teorijski dio.

»Mnogi smatraju kako je muzička srednja škola laka, osobito kad čuju da nema matematike. Mi smo imali na jednoj godini po 18 predmeta, a ja sam usporedo pohađala dva smjera. Sjećam se, pošla sam u školu ujutro, a vraćala sam se u četiri ili pet sati popodne. Nakon toga uslijedila su dva sata vježbanja glavnog predmeta, solfeđa, zatim glavnog predmeta tambure, te dva sata sviranja klavira. Tih šest sati na dan nisam niti bila kod kuće, a trebala sam još vremena učiti teorijske predmete poput – harmonije, kontrapunkta i sl.«, priča Sonja Jaramazović.

Poslije završene srednje muzičke škole svi trebaju znati svirati klavir i osnove solfeđa, te imati svladanu glazbenu pismenost. Dešava se da učenici, koji su vrhunski stručnjaci na nekom instrumentu, zapostavljaju osnovne predmete, što svakako nije dobro. Nije dovoljno dobro svirati jedan instrument, jer će svatko od glazbenika biti u prigodi kad bi trebao nešto otpjevati, zapisati neke note na probi orkestra ili pjesme s radija.

STUDIJE: Logičan slijed nakon srednje muzičke škole svakako je upis na glazbenu akademiju, dok nekolicina nakon završene srednje muzičke upisuje pedagoški ili učiteljski fakultet, jer to želi studirati. Tako se Sonja upisala na studije u Zagreb, gdje je godinu dana bila na odjelu za glazbenu kulturu. Poslije prve godine svoje studije nastavila je na istom fakultetu u Novom Sadu.

»Na studijama, kako u Zagrebu, tako i u Novom Sadu, imali smo veoma malo praktičnog rada. Na završetku studija počela sam raditi u Srednjoj muzičkoj školi u Subotici, s 50 posto norme. Bila sam veoma rastrzana, nisam živjela ni u Subotici, niti u Novom Sadu, već sam uvijek bila negdje na putu između dva grada. Nisam znala više – tko pije, a tko plaća. Po završetku studija odbila sam punu normu i, moram priznati, imala sam sreće. Postojala je potražnja za radnim mjestom na kojem sam željela raditi. U našoj zemlji poslije završene muzičke akademije, ukoliko čovjek nije izbirljiv, može naći posao. U svakoj osnovnoj i srednjoj školi sa završenom muzičkom akademijom postoji prednost pri zapošljavanju. Ipak, najbolje je raditi u muzičkoj srednjoj školi, jer ona je kruna svega, tamo bi svi akademci željeli raditi. Pojednostavljeno, većina glazbenika radi u prosvjeti, a instrumentalisti uglavnom ostaju raditi u Srpskom narodnom kazalištu ili u drugim ansamblima«, pojašnjava Sonja Jaramazović.

POSAD: Sonja sada već godinu dana radi u Muzičkoj školi u Subotici. Obučava tri naest đaka u nižoj muzičkoj školi na predmetu tambure, zatim petero đaka u srednjoj muzičkoj školi na odsjeku tambure, gdje im predaje jedan sporedan predmet –

čitanje s lista, a u srednjoj školi ima četiri učenice na predmetu – dječji orkestar. Priлично je zauzeta, iako u odnosu na prošlu godinu, kada je svirala u Subotičkom tamburaškom orkestru, studirala na akademiji i ujedno radila u muzičkoj srednjoj školi, primjećuje kako joj je sada život mnogo

te osmišljavati program rada. Djeca, koju Sonja predvodi, pohađaju sedmi ili osmi razred osnovne škole i često im pred nastup trebati održati koncentraciju, osobito kad nastupaju navečer. Po riječima naše sugovornice orkestar treba voditi i u strogoći i u prijateljstvu. Ako djeca voditeljicu

opušteniji. Već godinu dana Sonja vodi juniorski orkestar, koji je srednji orkestar u Subotičkom tamburaškom orkestru, a 19. lipnja imat će nastup u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici. Kalendar joj je potpuno ispunjen nastupima svakog vikenda. Sonja se prisjeća vrlo lijepih turneja u Zagrebu, Osijeku, Vinkovcima, u Novom Sadu i u Rumi. Turneju od 13 dana u Izraelu, pretprošle godine, ipak pamti kao najbolju turneju, kako po mjestu gdje su nastupali, tako i po prihvaćenosti glazbe koju su izvodili. Voditi orkestar nosi sa sobom veliku odgovornost, a potrebno je i redovi -

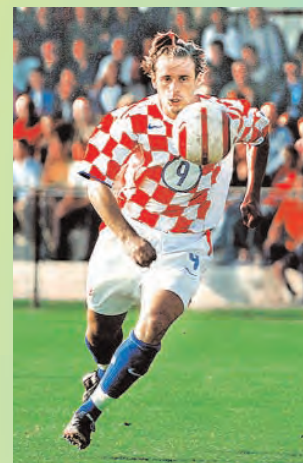
ne poštovati, tada nema rada, ako je ne vole, tada neće ni dolaziti. Sonja svira u Subotičkom tamburaškom orkestru od samog početka muzičke škole, a kao i drugi sudionici prvo je išla na obuku, nakon toga svirala je u dječjem, pa u juniorskom orkestru, a od 1996. godine svira u velikom orkestru. U slobodno vrijeme naša sugovornica Sonja ne voli izlaziti na bučna mjesta, ali se može, kaže, izriskirati jednom u mjesec dana. Hobi joj nije povezan s glazbom, jer voli pecati, a rjeđe zna zaigrati i nogomet.

KLASNIĆ NAJSKUPLJI HRVAT

Uoči početka Svjetskog nogometnog prvenstva u Njemačkoj, Večernji list je objavio podatke o tržišnoj vrijednosti svakog od 22 hrvatska reprezentativca. Najskuplji je Ivan Klasnić iz Werdera, čija je vrijednost procijenjena na 12 milijuna eura, zatim Josip Šimunić

iz berlinske Herthe sa 8 milijuna eura i Boško Balaban iz Bruggea sa 6 milijuna. Slijede Dado Pršo iz Glasgow Rangersa sa 7,5 milijuna, Ivica Olić iz moskovskog CSK sa 5,25 milijuna, zatim Jerko Leko iz Monaca i Niko Kranjčar iz Hajduka sa po 5 milijuna, Dario Srna iz Šahtara vrijedi

4,25 milijuna, a Stjepan Tomas iz Galatasaray 4 milijuna eura. Svi ostali su ispod te cijene.

Najviše je za reprezentaciju nastupio Dario Šimić, 76 puta, a najviše golova za Hrvatsku, po 9, dali su Dario Srna i Niko Kovač. Najviši je Josip Šimunić sa 195 centimetara.

MISS MUNDIJALA

Studentica Edwidge Mad-sze Badakou (24) iz Toga postala je prva Miss mundijala, na izboru koji su u njemačkom gradu Rust priredili organizatori predstojećeg svjetskog nogometnog prvenstva.

Za prvu pratilju izabrana je Španjolka Maria Garrido B'aez (23), dok je druga pratilja Katty Lopez Saman (23) iz Ekvadora. Na izboru su sudjelovale djevojke iz 32 zemlje koje će sudjelovati na predstojećem World Cupu, a Hrvatsku je predstavljala Mateja Meded.

VALJDA ĆE DONIJETI SREĆU

Iako je na televizijski sudjelovala u nekoliko projekata vezanih uz nogomet, Barbara Kolar (TV voditeljica) još nije u doživjela atmosferu s navijačkih tribina.

»Ovo će za mene biti prvo iskustvo na ovako velikom nogometnom događaju. Prije ovoga bila sam samo na jednoj utakmici. Tom je prilikom Dinamo izgubio, pa su me prijatelji okrivili da je to zato što sam se ja prvi put pojavila na stadionu«, rekla je Barbara. Ona će prisustvovati prvoj utakmici koju će naša reprezentacija igrati u Njemačkoj, onoj protiv Brazila.

»Idem s prijateljima, automobilom i ostat ćemo dva dana. Voljela bih da ovaj put donesem sreću našima, valjda ću uspjeti« za kraj je otkrila svoje nade Barbara Kolar.

KARTA NA DLANU, ALI ODLAZAK NESIGURAN

Statistike govore da samo jedan posto Hrvata ima karte za nogometno prvenstvo u Njemačkoj, a iako ima priliku da bude u toj eliti, pjevačica Vesna Pisarović zbog obveza još uvijek nije sigurna hoće li s tribina hrabriti hrvatsku reprezentaciju.

»Imam sve ponuđeno na dlanu, kartu i sve, ali jednostavno imam toliko obveza da nisam sigurna hoću li stići« rekla je mlada pjevačica.

Ipak, postoje velike šanse da se i njezino lice pojavi među hrvatskim navijačima.

»Tijekom prvenstva bit ću u Berlinu, tako da je moguće da ću ipak pogledati koju utakmicu«, otkrila je Vesna.

Nogomet joj baš i nije neka strast, ali nije ni potpuna neznanica.

»Kada sam bila mala, više sam pratila nogomet, osobito lokalno, kod mene doma. Od kada sam odrasla i puno radim, više baš i nisam najbolje upućena u ono što se događa na zelenim travnjacima«, objasnila je Vesna Pisarović.

NADA SE ODLIČNOJ ATMOSFERI

Poznata pjevačica Ivana Banfić uvijek je u središtu svih društvenih događanja, pa tako i onih sportskih. Zato će i ove godine pratiti našu reprezentaciju u Njemačku.

»Kako mi je prošlo Svjetsko nogometno prvenstvo ostalo u jako lijepom sjećanju, mislim da ću i ove godine otići navijati za našu reprezentaciju«, izjavila je Ivana.

Prije četiri godine Ivana je dosta vremena provodila s navijačima jer im je pjevala, a njihovo dobro raspoloženje nikada ne može zaboraviti.

»Bilo je odlično, atmosfera je bila fenomenalna, pa se istom nadam i ove godine. Zaista je to poseban osjećaj biti među svim tim ljudima koji se zajedno vesele« rekla je Ivana.

Nogomet je sport koji često prati i koji prema njezinu mišljenju nije rezerviran samo za mušku populaciju.

»Pratila sam sva prvenstva dosad. Nisam sada neki nogometni frik, ali ako je dobra utakmica rado ću je pogledati. S druge strane, imam dosta prijatelja, pa sam zbog toga dobro obaviještena o svijetu nogometa« objasnila je Ivana.

IDE, ALI NE ZNA KAKO NI KAMO

Poznato je da je Anja Alavanja (TV voditeljica i foto model) ljubiteljica sporta, a osobito nogometa. Kako se u Portugalu, gdje je prisustvovala svim utakmicama koje je igrala naša reprezentacija, već uvjerila u čari navijanja, odlučila je otići i u Njemačku.

»U Portugalu je bilo fenomenalno i atmosfera je bila super. Zato sam sada odlučila otići na dvije utakmice, onu protiv Brazila i onu protiv Australije.«

U Njemačkoj će biti u društvu svoga dečka Filipa Brkića koji će vjerojatno tamo morati i raditi.

»Iako još nismo sigurni gdje ćemo biti i kako ćemo tamo doći, Filip i ja odlučili smo ipak biti na utakmicama. A valjda ćemo naći neki smještaj; nevjerovatno je da od cijele moje rodbine gasterbajtera ni jedan od njih ne živi u Berlinu ili Stuttgartu gdje se održavaju utakmice.« Večernji list, 3. lipnja

DESETA NA LISTI NAJSEKSI HRVATICA

Lana Biondić nije profesionalna ljepotica poput manekenki, njen izgled nije joj sredstvo da ostvari celeb-status, koji je već postigla drugim sredstvima, ukratko, ona je jedini medijski hobist u cijeloj ovoj bulumentu ljepotica. Ona je kao Mate Parlov kad je u svoje doba počeo boksat među profesionalcima. A što se dogodilo kad je to učinio? Pa, sve ih je pobijedio, nego što!

No.10

NAKON PORTUGALA, U NJEMAČKU

Voditelj »Milijunaša« i jedan od naših najboljih glumaca, Tarik Filipović, hrvatskoj će reprezentaciji pokazati pravu vjernost. Naime, on će pratiti našu ekipu u stopu.

»Naravno da idem u Njemačku. Ići ću na sve utakmice koje će Hrvatska igrati«, otkrio je poznati voditelj.

Njemačka mu, naravno, neće biti prva što se tiče prisustvovanja svjetskom prvenstvu.

I prije četiri godine Tarik je bio uz našu reprezentaciju.

»Naravno da mi ovo nije prvi put. Bio sam i u Portugalu, tako da znam sve čari navijanja i prisustvovanja takvom spektaklu. Atmosfera na utakmicama naše reprezentacije je fenomenalna, pa to nikako ne želim propustiti«, objasnio je Tarik razlog odlaska u Njemačku.

Na prvenstvo, naravno, ne ide sam već će čari navijanja podijeliti s prijateljem.

»Jedan prijatelj i ja, uskočit ćemo u auto i pravac Njemačka«, dodao je Tarik.

Predstavljen prijedlog Kodeksa novinara UNS-a i NUNS-a

Minimum etičkog standarda profesije

Rasprava o Kodeksu se nalazi u završnoj fazi i dobila je podršku od velike većine novinara *

Ako Skupštine dvije udruge prihvate Kodeks on će biti obvezujući za njihove članove *

*Rasprava se u manjoj mjeri vodila oko samih predloženih etičkih pravila
a u većoj mjeri oko nesprovedene lustracije u novinarskoj profesiji*

Prošloga petka, 2. lipnja, na Otvorenom sveučilištu u Subotici, subotičkim novinarima je predstavljen prijedlog Kodeksa novinara Srbije. Zajednički prijedlog Udruge novinara Srbije i Nezavisne udruge novinara Srbije predstavili su predsjednik UNS-a *Nino Brajović* i član Izvršnog odbora NUNS-a i glavni urednik Agencije Beta *Dragan Janjić*.

Brajović je istaknuo kako se rasprava o Kodeksu nalazi u završnoj fazi te kako je dobio podršku od velike većine kolega novinara. Janjić je dodao da od 80-tih godina nije bilo ovako ozbiljne rasprave kad je u pitanju regulacija medijske sfere.

»Kodeks predstavlja minimum pravila koje novinari trebaju poštovati, najmanji zajednički imenitelj oko kojeg su se složili predstavnici obje udruge novinara« kazao je Janjić te je istaknuo kako »nije zadatak Kodeksa određivati uređivačku politiku već stvoriti uvjete da se poštuje minimum standarda profesije i spriječe drastična kršenja pravila znanja«.

Kodeks regulira devet oblasti koje se odnose na istinitost izvještavanja, neovisnost od pritisaka, odgovornost novinara, novinarsku pažnju, odnos prema izvorima informiranja, poštovanje privatnosti, korištenje časnih sredstava, poštovanje autorstva i zaštitu novinara.

Ako Skupštine dvije udruge prihvate ovaj Kodeks on će biti obvezujući za njihove članove. Radna skupina predložila je i dva »alata« kojima se namjerava osigurati poštovanje Kodeksa, i to Stalni medijski savjet i donošenje kodeksa svakog medija. Rasprava se, međutim, u manjoj mjeri vodila oko samih predloženih etičkih pravila a u većoj mjeri oko nesprovedene lustracije u novinarskoj profesiji. Subotička novinarka *Larisa Inić* je kazala kako je njoj

»nepojmljivo da se pravi i primjenjuje kodeks s onima koji su najžešće kršili pravila profesije u prethodnom periodu« i koji zbog toga nisu snosili odgovornost apostrofirajući pri tome UNS. Janjić je na to odgovorio da realno postoje dvije udruge,

glavnih urednika te da je »olako tvrditi da u udruzi koja ima 2600 članova sjede ljudi koji su se ogriješili o profesiju«.

Dugogodišnji novinar *Milenko Popadić* na to je reagirao tvrdnjom kako je trebalo možda isključiti sedam stotina a ne sedam

Rasprava o Kodeksu novinara pod pokroviteljstvom OESS-a:
minimum pravila koje novinari trebaju poštovati

da njihov cilj nije bavljenje lustracijom već je cilj da se uspostave pravila profesije kroz izgrađivanje mehanizama samoregulacije novinarskog zanata. Brajović je dodao da UNS nije bio servis države ali i da je u jednom periodu to bila »organizacija koja se nije bavila svojim poslom«. Kao potvrdu da u UNS-u nema onih koji su se drastično ogriješili o pravila profesije on je dodao da su isključili iz udruge sedam

novinara koji su se »necivilizacijski i neprofesionalno ponašali i pravili moralnu kugu u zemlji« u prethodnom periodu.

Zaključujući raspravu po ovom pitanju, Janjić je kazao kako se »lustracije događaju jednom u sto ili dvjesto godina. Taj smo trenutak propustili i on se neće vratiti« te je poručio neka svaka udruga »lustrira« u svome dvorištu.

J. D.

Dječje kazalište u Subotici za 15. lipnja priprema premijeru predstave na hrvatskom jeziku

»Kako je Potjeh tražio istinu« uskoro na sceni

Riječ je o scenskoj adaptaciji bajke »Kako je Potjeh tražio istinu« hrvatske književnice Ivane Brlić Mažuranić * Predstavu režira Tibor Vajda, glazbu je napisao Hrvoje Tikvicki, a lutke za predstavu dizajnirali su Arsen Ćosić i Ljubica Suturović

Rad na postavljanju predstave »Kako je Potjeh tražio istinu«

U subotičkom Dječjem kazalištu u tjeku je rad na postavljanju predstave »Kako je Potjeh tražio istinu« koja će se igrati na hrvatskom jeziku a čija je premijera zakazana za četvrtak 15. lipnja u 18 sati. Riječ je o scenskoj adaptaciji istoimene bajke iz knjige »Priče iz davnina« hrvatske književnice Ivane Brlić Mažuranić.

»To je priča o djedu i njegova tri unuka. Zla šumska vila opsjeda unuke i oni zabo-

ravljaju na moment osnovne ljudske vrijednosti, a to je brinuti o svojim bližnjima, naročito o starijima. Kroz dinamičan zaplet i katarzu djeca uviđaju svoju pogrešku i ostatak života provode kao uzorni članovi svoje zajednice«, kaže PR Dječjeg kazališta Suzana Ljubić.

Predstavu režira Tibor Vajda, vojvođanski redatelj i profesor nekadašnjeg Lutkarskog studija »Anima« u Novom Sadu. Originalnu glazbu za sve skladbe (songove),

koje su skupa s glasovima snimili glumci Dječjeg kazališta iz Osijeka, potpisuje Hrvoje Tikvicki. Likove će dijelom tumačiti glumci, a dijelom lutke koje su dizajnirali Arsen Ćosić i Ljubica Suturović. Scenografski i likovno predstava će se bazirati na stilu secesije.

U predstavi će igrati glumci ansambla Dječjeg kazališta iz Subotice, a podjela uloga je sljedeća: Hajnalka Sič (Ljutiša), Olivera Begović (Marun), Zalan Greguš

Suradnja s Dječjim kazalištem u Osijeku

Ravnateljica Dječjeg kazališta Jaka Prka Vujević kaže kako su im u realizaciji predstave »Kako je Potjeh tražio istinu« pomogle kolege iz Dječjeg kazališta u Osijeku. »Glasove i songove za ovu predstavu snimali smo u Osijeku. Suradnja je bila zaista uspješna, a da je to bio pravi potez vidjet će se i po samoj predstavi«, dodaje ona. Budući da je predstava »Siromašni čizmar i kralj vjetrova« prošle godine gostovala na Susretu lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske (SLUK) u Osijeku, ravnateljica ističe kako se gostovanja ove, a možda i drugih njihovih predstava u Hrvatskoj planiraju i za ovu godinu. Imamo poziv iz Zagrebačkog kazališta lutka, razgovarali smo s Gradskim kazalištem u Rijeci, a možda ćemo nastupiti i u još nekom gradu u Hrvatskoj«, kaže Vujevićeva.

Premijera u četvrtak: Glumci ansambla Dječjeg kazališta iz Subotice tijekom probe

(Potjeh), Imelda Vereš (Djed), Petar Konkoj (Bjesomar) i Neda Miljković (Svarožić). Za koreografiju je zadužena Mirjana Drobac, solistica Baleta novosadskog SNP-a.

Prva repriza je u subotu 17. lipnja u 11 sati, a prema riječima ravnateljice kazališta Jake Prke-Vujević, predstava će 1. srpnja gostovati na Osječkom ljetu kulture.

D. B. P.

U Iloku i Orahovici

Dva nastupa »Šokadije«

Pjevački zbor u crkvi sv. Ivana Kapistrana u Iloku Franjevci oduševljeni pjevanjem starih napjeva*
Folklorni odjel na jubilarnom šezdesetom »Orahovačkom proljeću 2006«*

Pjevački zbor KPZH »Šokadija« iz Sonthe predvodio je pjevanje pod svetom misom u crkvi sv. Ivana Kapistrana u Iloku u subotu, 3. lipnja. Toga dana je u ovom prelijepom gradiću na desnoj obali Dunava održano hodočašće Područnog bratstva sv. Antuna Padovanskoga sa sjedištem u Osijeku. Tako je dat doprinos obilježavanju 550-te obljetnice smrti sv. Ivana Kapistrana koji je umro u Iloku 23. listopada 1456. godine. Euharistijsko slavlje u crkvi koja nosi ime ovoga sveca predvodio je fra Nikola Bašnec, nacionalni duhovni asistent, a suslavili su područni duhovni asistenti Srijemsko-slavonskog područja.

Područno bratstvo sv. Antuna prostire se u tri biskupije: Požeškoj, Đakovačko-srijemskoj i Subotičkoj, a slavlju su nazočili predstavnici mjesnih bratstava iz: Belišća, Đakova, Đurđenovca, Iloka, Ivankova, Našica, Otoka, Požege, Sonthe, Kapucinskog bratstva, Tvrdja, Jug II iz Osijeka i Samostana sv. Antuna i Župe bezgrješnog Srca Marijina iz Vinkovaca, te Samostana i Borova naselja iz Vukovara.

ČVRSTA VEZA: Blizu tri stotine članova franjevačkog svetovnog reda ispunilo je crkvu a osobit doprinos ozračju dao je pjevački zbor KPZH »Šokadija« skladnim interpretiranjem starih pučkih crkvenih napjeva. S velikom pozornošću i puno emocija nazočni su ispratili izvedbu pjesme »Majka Marija«, za koju je tekst napisala i uglazbila ga, negdašnja članica »Šokadije« Božana Vidaković, koja danas živi u Crnoj Gori.

»Preljepo je ono što smo danas čuli i pjevali. Hvala pjevačkom zboru »Šokadija«. Neke od pjesama koje smo pjevali pod misom, a isto tako i na malom koncertu poslije mise, čuo sam još u ranoj mladosti, a evo Bog je dao da nisu zaboravljene, da postoji netko tko ih pjeva i danas. Ugođaj su upotpunile prelijepo narodne nošnje. Iznenadila me je i pjesma »Majka Marija«, za koju bih uvijek pomislio da je stari pučki napjev. Raduje me da se u našoj Zajednici u Vojvodini ovako radi, da i pored svega proživljenog nije zaboravljena ni za-

postavljena tradicionalno čvrsta veza katoličke crkve i hrvatskoga puka« – kazao je za »Hrvatsku riječ« gvardijan iločkoga samostana »Pater Oktavijan Nekić«.

PLES NA KIŠI: Dan kasnije folklorna skupina »Šokadije« uz pratnju tamburaškog orkestra »Tandora« sudjelovale ja na jubilarnome, šezdesetom »Orahovačkom proljeću 2006« u Orahovici. Ova

početni taktovi i izlazak plesača na pozornici uz pjevanje »Faljen Isus i Marija« izazvali su pravu kišu pljeska, koji nisu prestajali do završnih bečaraca. Uz članove »Šokadije« cijelo vrijeme su bili obitelji Domić, Majhen i Miloš, koji su danas žitelji Orahovice, a doselili su ratnih devedesetih iz Sonthe, koja im je zauvijek ostala u srcu.

Nastup »Šokadije« na ljetnoj pozornici u Orahovici

međunarodna manifestacija okupila je 15 KUD-ova iz Hrvatske, Austrije, BiH i Vojvodine. Kiša, koja je padala cijelog prethodnog dana i noći, uvjetovala je skraćanje programa, tako da je otkazan Grofovski lov, najveća atrakcija za posjetitelje Orahovice. Kako je u više navrata bilo i dnevnih prolaznih pljuskova, upitno je bilo i održavanje mimohoda. No kao po porudžbini kiša je prestala baš kad je mimohod prestao, a dok je »Šokadija« plesala šokačko kolo na trgu, sramežljivo se pojavilo i sunce. Goste u mimohodu pozdravio je veliki broj gledatelja, a po riječima domaćina da je bilo ljepše vrijeme i gledatelja bi bilo bar trostruko više. Nakon mimohoda, svi sudionici su nastupili na ljetnoj pozornici u parku. »Šokadija« je izvela petnaestominutni splot »Vesela je Šokadija« u koreografiji Terezije Bukovac. Već

»Neki članovi »Šokadije« znaju da su ovdje svoji među svojimima. Drago mi je da su ostali uporni, da su ostali na svojim ognjištima, a još su uspjeli očuvati i našu kulturnu tradiciju, naše nošnje i našu ikavicu. U Sontu ne odlazim koliko god da sam je ranije volio. Vidim da to više nije ono pitomo selo od prije rata, vidim da se puno toga promijenilo, ne bih rekao na bolje. Upravo zbog toga se divim ovim dečkima i djevojkama, ljudima i ženama, koji su samo svojom ljubavlju i upornošću očuvali ono što smo upravo vidjeli i čuli. Zvon tambura igra pula na nošnjama danas su mi oplemenili dušu, unijeli u mene dah one nekadašnje Sonthe, koju želim zauvijek nositi u srcu« – kaže bivši Sončan, a današnji Orahovičan Antun Domić.

Ivan Andrašić

Instruktivni seminar o Zakonu o sprečavanju sukoba interesa

Dužnosnici pod povećalom

Do nedavno su državni dužnosnici bili nedodirljivi, osobito što je viša funkcija, tada je odgovornost manja * Prognoza Odbora za sprečavanje sukoba interesa o broju funkcionara za cijelu Republiku iznosi preko 14.000, a izvještaje je dostavilo oko 250 funkcionara

Piše: Olga Perušić

Republički odbor za rješavanje o sukobu interesa, u suradnji s Misijom OEES-a u Srbiji i Crnoj Gori i Europskim pokretom u Srbiji organizirao je 31. svibnja 2006. godine u Subotici, instruktivni seminar o primjeni odredaba Zakona o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih dužnosti. Ovaj skup bio je namijenjen svim dužnosnicima na koje se odnosi Zakon o sprečavanju sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija iz lokalne samouprave i organa javnih poduzeća koja su osnovala tijela lokalne samouprave, a koji svoje dužnosti obnašaju u Subotici i okolnim općinama.

Tridesetak nazočnih predstavnika SO iz Subotice, Sombora, Bačke Topole, Kanjiže, Sente, Čoke i Novog Kneževca, te ravnatelja javnih komunalnih poduzeća, pozdravio je predsjednik Općine Subotica, *Géza Kucsera*, koji je istaknuo kako Općina Subotica vodi računa o svim dokumentima koje se odnose na poštovanje ovoga zakona. O Zakonu o sprečavanju sukoba interesa, njegovom značaju, pojedinim rješenjima i dosadašnjoj primjeni, te rezultatima, govorili su članovi Odbora *Dušan Maričić* i *dr. Slobodan Beljanski*.

JAVNA FUNKCIJA: Dolaskom na javnu dužnost, čovjek biva izložen javnoj provjeri. Javna funkcija je predstavljanje cijele društvene zajednice, države, najšire javnosti, svih građana kao kolektiviteta, ali i dijelova zajednice o kojima pravo osobito vodi računa i čije interese tretira kao javne. Sukob interesa podrazumijeva postojanje različitih interesa koji su međusobno suprotstavljeni. Sukobom javnog i privatnog interesa smatra se svaka situacija u kojoj državni dužnosnik, javni službenik ili druga osoba kojoj je povjereno vršenje javnih ovlaštenja, daje prednost ostvarenja vlastitih ili tuđih privatnih interesa na teret ostvarivanja javnog interesa. Školski primjer sukoba dužnosti i sukoba interesa, bio bi u slučaju kada bi neki odvjetnik koji je izabran za javnog pravobranitelja ili suca, nastavio pokraj nove dužnosti obavljati i odvjetničke poslove.

Za rad Republičkog odbora i primjenu Zakona interesiranje su pokazali i predstavnici nekoliko međunarodnih i europskih organizacija i institucija, koje podržavaju usklađivanje našeg pravnog sustava u pojedinim područjima s europskim pravnim rješenjima i sa standardima etičkog ponašanja u javnom životu, suzbijanju korupcije, transparentnosti odlučiva-

nja, javnosti rada tijela vlasti i uprave, kontrole financiranja političkih stranaka i drugih izdataka iz proračuna i javnih fondova.

»Do nedavno su državni dužnosnici bili nedodirljivi, osobito što je viša funkcija, tada je odgovornost manja. Zakon je po mom mišljenju zakasnio, ali je zasigurno potreban. Broj dužnosti potrebno je ograničiti na dvije predstavničke funkcije. Nema takvog funkcionara koji u svom radu koji nije bio izložen pritiscima pri obnašanju javnih dužnosti. Mi smo imali samo jedan poziv funkcionara glede vršenja pritisa. Funkcionari nisu baš bili ažurni u davanju izvješća, možda uslijed neznajanja. Po pitanju polaganja ovih izvješća od Subotice do Novog Kneževca, stanje nije ni blizu zadovoljavajućeg. Mi smo na te-

tome koje sve dužnosnici obnašaju. Tu mislim na članstva u upravnim odborima javnih i ostalih poduzeća. Ako je netko legalno stekao nešto, onda nema što kriti. Nije sramota ukoliko je netko bogat, ako je to legalno stekao. Tko ne objavi što posjeduje, ne bi trebao biti funkcionar«, kaže *Dušan Maričić*. Usprkos očekivanjima da će državni dužnosnici biti revnosni u ispunjavanju svojih zakonskih obveza, što bi trebalo služiti za primjer građanstvu i u predviđenom roku do 31. ožujka, Republičkom odboru za rješavanje o sukobu interesa dostaviti izvještaj o imovini, prihodima i svim funkcijama koje obavljaju. No, to se nije dogodilo.

»Prognoza Odbora za rješavanje sukoba interesa o broju funkcionara za cijelu Republiku iznosi preko 14.000, a izvještaje je dostavilo oko 250 funkcionara«, kaže bivši sudac i član ovog odbora, *Dušan Maričić*.

ZAKON: Karakteristika demokratskih društava, za razliku od nedemokratskih, upravo je to što se mogući sukobi interesa na odgovarajući način institucionaliziraju, tj. razrješavaju prema zajednički usvojenim pravilima. Na taj način ne samo da slijedi mirno razrješeno sukoba, nego se nalazi za društvo korisno rješenje koje potpomaže stabilizaciju društva i otklanja ozbiljnije političke i društvene poremećaje. U suvremenim uvjetima jačaju sumnje kako stjecanje odgovarajućih pozicija u vlasti nije isključivo povezano s ostvarenjem narodne dobrobiti, nego je upravo motivirano postizanjem osobne koristi i ostvarenjem privatnih interesa na štetu javnih.

Prema tome, javni funkcionar, osobito narodni zastupnik ili ministar, koji donosi svoje odluke koje više idu u korist nekom osobnom ili grupnom interesu, nego što se zalaže za postizanje javnog interesa. Tako iznevjerava povjerenje javnosti koje je dobio na izborima. Po pravilu je lakše uočiti kada javni službenik ima neki materijalni interes, imovinsku korist koju može da stekne, za razliku od nematerijalnih interesa postizanjem određenog ugleda, prestiža, priznanja i slično.

Od novih zakonskih rješenja ne bi trebalo očekivati čuda, ozbiljne društvene probleme nije ni moguće zakonom razriješiti. Bitno je, međutim, osigurati javnosti bolji uvid u rad političara i javnih službenika i omogućavanje medijima dobivanje prave prilike u ostvarivanju svoje značajne društvene uloge kritičara vlasti. ■

Javna dužnost, javna provjera:
dr. Slobodan Beljanski i Dušan Maričić

melju medijskih izvješća, pokrenuli nekoliko tjeratica na teritoriju Republike Srbije, o mogućim povredama zakona«, ističe potpredsjednik Odbora za sprečavanje sukoba interesa *Slobodan Beljanski*.

DUŽNOST: Svi državni dužnosnici moraju prije stupanja na dužnost upoznati javnost s imovinom koju posjeduju, na zahtjev je Republičkog odbora za rješavanje sukoba interesa. Osnovnu prepreku efikasnoj borbi protiv korupcije predstavlja činjenica kako imovinske iskaznice funkcionara ostaju tajna dok se ne pojavi sumnja nekog prikrivanja. Tako javnost ne zna što je neki ministar ili lokalni dužnosnik prijavio od imovine sve dok u medijima ne osvane neka afera.

»Poslije godinu dana iskustva u radu s prijavama funkcionara shvatili smo kako bi bilo najbolje kada bi njihove imovinske iskaznice bile javne, kao i dio izvještaja o

Petar Kuntić, koordinator i Marinko Poljaković, izbornik buduće nogometne reprezentacije hrvatske manjine u Srbiji

Velika prilika za afirmiranje

Na poziv HNS-a nogometna reprezentacija hrvatske manjinske zajednice igrat će u kvalifikacijama za SP momčadi koje čine Hrvati naseljeni izvan granica Hrvatske

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Na poziv HNS-a (Hrvatskog nogometnog saveza), a po dopisu koji je gospodin *Anto Pavlović* uputio HNV-u prema kojemu se krovna organizacija hrvatske manjine u Srbiji obavještava o organizaciji Svjetskog prvenstva za momčadi koje čine Hrvati naseljeni izvan granica matične domovine i namjeri da na istom nastupi i reprezentacija s ovih prostora. Hrvatsko Svjetsko nogometno prvenstvo igrat će se 2007. godine u Zagrebu, a za sve detalje i pojednosti vezane uz budući nastup reprezentacije koja će nastupiti pod grbom HNV-a, za Hrvatsku riječ ekskluzivno govore *Petar Kuntić*, potpredsjednik SO Subotica i koordinator cijelog projekta, te *Marinko Poljaković*, nogometni trener u NK »Bačka« iz Subotice i izbornik reprezentacije hrvatske manjine.

► Kada je došlo do izbora ljudi koji će biti neposredno zaduženi za rukovođenje projektom i akcijom stvaranja nogometne reprezentacije hrvatske manjine u Srbiji?

Petar Kuntić: Na sjednici Izvršnog odbora HNV-a, koncem prošle godine, donesena je odluka prema kojoj sam određen na mjesto koordinatora projekta stvaranja buduće nogometne reprezentacije hrvatske manjine s ovih prostora. U daljnjim razgovorima s brojnim ljudima iz nogometnog miljea, te gospodarstvenicima koji bi trebali činiti budući sponzorski pool ove momčadi, zaključeno je kako bi najbolja osoba za funkciju prvog izbornika bio *Marinko Poljaković*, nekadašnji nogometaš Bačke i trener s dugogodišnjim iskustvom, an-

gažiran na mjestu koordinatora mladih selekcija u našem najstarijem nogometnom klubu. Na sljedećem sastanku je dogovoren i izbor njegovog pomoćnika, a to će biti *Marin Turkalj*, bivši nogometaš iz Bačkog Monoštora, i time ćemo imati zastupljena oba područja na teritoriju Vojvodine.

► Što je do sada učinjeno u namjeri formiranja buduće momčadi i kakvi su prvi planovi?

Petar Kuntić: Trenutačno smo u fazi konkretiziranja cijelog projekta zasnovanog na ideji stvaranja momčadi, pomno pratimo završetak svih nogometnih prvenstava na području Vojvodine, te potencijalne kandidate koji bi izborili mjesto u budućoj reprezentaciji. Cijeloj akciji pristupamo iznimno ozbiljno i domah po okončanju navedenih prvenstava okupit ćemo selektiranu momčad i odigrati nekoliko pripremnih susreta u nastojanju dobivanja jasnijih kontura glede formacijskog sustava momčadi. Jmačno, u planu su i mini pripreme, jer nas početkom srpnja očekuje kvalifikacijski turnir na kojemu će igrati reprezentacije autohtonih hrvatskih manjina na području Europe.

► Koji su temeljiti problemi organiziranja cijelog ovog projekta u namjeri dostojnog reprezentiranja nogometnog umijeća hrvatske manjinske zajednice u Srbiji?

Petar Kuntić: Još uvijek smo u tzv. pripreмноj fazi u kojoj na stojimo okupiti što jaču momčad kroz pozivanje svih Hrvata s ovih prostora koji se aktivno bave nogometom, no željeli bismo dobiti jači odgo-

vor iz Srijema i po dobivanju određenih preporuka s tog područja znati ćemo više s kojim igračkim potencijalom raspolazemo. Glede financijske konstrukcije na polju sportskog opremanja buduće reprezentacije i prijevoza na natjecanje, imamo podršku HNV-a, kao nositelja cijelog projekta, ali su obavljeni razgovori i s nekolici- cinom hrvatskih gospodarstvenika s ovog područja koji su spremni sponzorski podržati cijeli projekt u nastojanju dostojanstvenijeg predstavljanja naše zajednice na međunarodnoj sceni.

► U čemu je značaj cijelog projekta i akcije stvaranja reprezentacije hrvatske manjine?

Petar Kuntić: Smatram kako je cijeli projekt iznimno značajan, jer je ovaj sportski segment događanja u našoj manjinskoj zajednici, iako je riječ o najpopu-

larnijem sportu, bio posve za nemaren i zapostavljen. U takvoj situaciji jednostavno nismo ni bili u prilici spoznati ko su, uopće, dobri i kvalitetni nogometaši koji pripadaju našoj zajednici i koji bi objedinjeni u jednu sličnu momčad mogli, s vremena na vrijeme, odigrati poneki susret u nastojanju širenja što boljih međuljudskih odnosa.

► Sve je više vidljiva suradnja s hrvatskim nogometnim klubovima, prije svih NK Osijek-om, oličena u realizaciji nogometnih turnira za mlade uzraste. Hoće li to, na određen način, biti realizirano u ovom projektu?

Petar Kuntić: Prilikom posljednjeg gostovanja NK Bačke u Osijeku, na turniru mladih kategorija, razgovarao sam s njihovim dogradonačelnikom *Gordanom Matkovićem* i razgovorom nateljem nogometne škole NK

Petar Kuntić

Osiijek, *Miroslavom Žitnjakom* u svezi potencijalne suradnje i pomoći pripremanja momčadi kroz organiziranje pripremih susreta protiv neke od momčadi iz osječkog regiona, te ukoliko bude moguće i susreta protiv kombiniranog sastava hrvatskog prvoligaša Osijeka.

► **Postoji li strah, iz brojnih poznatih razloga, kod određenih nogometaša prilikom upita za njihovo pristupanje i igranje u reprezentaciji hrvatske manjinske zajednice?**

Petar Kuntić: Mi kontinuirano

nogometnim sredinama i klubovima, pogotovu ukoliko deklarirano nastupe u reprezentaciji hrvatske manjine. No, upravo iz tog i svih drugih »strahova« želio bih naglasiti kako je u pitanju posve legalna sportska manifestacija, organizirana pod okriljem HNS-a i da u slučaju bilo kakvih problema koje bi netko mogao imati zbog nastupa, slobodno može potražiti pomoć od najviših struktura. Ali, kao i u svim drugim elementima organiziranja hrvatske manjinske zajednice na ovi prostorima uvijek ima od-

Navijačka podrška

Obzirom kao će se susreti igrati u Zagrebu, prije svega računamo na podršku naše akademske omladine koja se nalazi na studijama u glavnom gradu Hrvatske, kao i svih onih koji su se tijekom proteklih godina odselili. Istina, postoji i varijanta B, prema kojoj bi se kvalifikacije mogle igrati u Osijeku, a tada bismo zasigurno imali veliku podršku od strane navijača s ovih prostora... pojašnjava Petar Kuntić.

vodimo razgovore sa svim potencijalnim nogometašima na koje računamo, odmah želim naglasiti kako inzistiramo na posve dragovoljnoj odluci o nastupanju svakog budućeg člana naše momčadi. Istina je, kako kod jednog broja igrača postoji određena pojava straha glede percepcije u matičnim

ređenih strahovanja koja će, s vremenom, biti prevaziđena. Upravo zbog toga i želimo ustaliti buduću tradiciju ove momčadi, za sva ostala natjecanja i prigode na kojima će imati mogućnosti nastupa.

► **Kako ste se osjećali kada vam je ukazana počast izbora na mjesto izbornika nogo-**

metne reprezentacije hrvatske manjinske zajednice?

Marinko Poljaković: Kada sam dobio ponudu da budem izbornik ove momčadi prihvatio sam je bez ikakvog dvoumljenja i iskreno govoreći, oduševio sam se ukazanim povjerenjem. Želio bih, prije svega, obaviti ovu zadaću krajnje profesionalno i ozbiljno u namjeri stvaranja jedne momčadi koja će željeti dostojno reprezentirati hrvatske manjinske zajednice.

► **Kao iskusni nogometni stručnjak što očekujete od buduće momčadi?**

Marinko Poljaković: Nastojat ću, skupa sa svojim prvim suradnikom Marinom Turkaljom, napraviti jednu momčad koja će imati iskustvo, te biti u priliци prezentirati kvalitetan nogomet. Obzirom na ozbiljnost natjecanja koje je pred nama, budući momčad mora u svome kosturi imati raznovrsno objedinjena godišta, u »dobitnom« spoju starijih i mlađih igrača pred kojim je nogometaška budućnost. Također, željeli bismo iskoristi prigodu predstavljanja i nekolicine talenata...

► **Možete li nam, iz prve ruke, otkriti i neka nogometna imena koja su već dala svoj pristanak za nastup u majici novoformirane reprezentacije?**

Marinko Poljaković: Dosad smo obavili desetak preliminarnih razgovora s potencijalnim igračima i već sada mogu otkriti imena dva golmana, *Kujundžića* i *Antonića*, potom imamo pristanak *Bedečkovića*, *Tumbasa*, *Berlekovića*, *Ilovca*, nogometaša koji svojom neospornom nogometnom vještinom mogu pomoći ostvarenju željenog sportskog rezultata.

► **Kada planirate prvo okupljanje momčadi?**

Marinko Poljaković: Zbog specifičnosti termina odigravanja kvalifikacijskih susreta, koji još uvijek nije poznat, mislim kako je najbolje da svi potencijalni reprezentativci prvo obave prvi dio bazičnih i osnovnih priprema u svojim matičnim klubovima, a potom kada se sve bude točno znalo donet

ćemo odluku o datumu okupljanja momčadi. Prema naznakama, okvirno, termin igranja bi trebao biti negdje početkom srpnja.

► **Kako ste zamislili rad s momčadi, jer zbog specifičnosti cijelog projekta i svih ostalih objektivnih okolnosti, vremena i nema previše?**

Marinko Poljaković: Naš plan je održati dva do tri zajednička treninga, te odigrati barem jedan ili dva pripremna susreta kako bismo stekli uvid u potencijal momčadi na koju računamo. Kako još uvijek nismo kompletirali cijelu momčad, u tijeku su razgovori s potencijalnim nogometašima s prostora Srijema, kada budemo uspjeli posložiti cijelu reprezentaciju moći ćemo i napraviti konačan plan pripreme i ustroja. Konačno, činjenica je kako dovoljno vremena sigurno nećemo imati, ali se nadamo i vjerujemo kako će iskustvo i volja pozvanih igrača presuditi u nakani ostvarenja pozitivnog sportskog rezultata.

► **Iako je prerano za bilo ka-**

Uvjet za nastup

Za nastup u nogometnoj reprezentaciji hrvatske manjinske zajednice u Srbiji potrebno je ispunjavati sljedeće uvjete, nogometaš mora imati putovnicu ove države (dokaz o državljanstvu) i određenu potvrdu o pripadnosti hrvatskom narodu.

kve najave, ipak možete li nam otkriti jednu stratešku tajnu. Hoće li reprezentacija hrvatske manjinske zajednice igrati ofenzivno ili defanzivno?

Marinko Poljaković: O načinu igri i budućoj formaciji zbilja je teško govoriti u ovom trenutku, jer ćemo o svemu više znati u dogledno vrijeme potpunog formiranja momčadi, ali mislim kako ćemo ipak nastojati igrati napadački nogomet, uz jamačnu brigu oko obrane svog gola. ■

Marinko Poljaković

Koktel večer dvaju udruga n

mladeži

U subotu 3. lipnja održana je koktel večer dvaju udruga mladeži – VIFO i KroV – u Tenis klubu na Pa-liću. Cilj ovoga susreta bio je predstavljanje članova međunarodne omladinske organizacije YEN, kao i njenih organizacija-članica, udruga ViFO i KroV, koje imaju svoje sjedište u Subo-tici.

U okviru programa koktela, predstavljena je i koncepcija predstojećeg seminara, koji će se održati u Subotici od 5. do 10. rujna. Predsjednik međunarodne omladinske organizacije nacionalnih manjina *Aleksander Studen-Kirchner* naglasio je značaj rada na teritoriju Balkana, gdje će se održati i budući redoviti susreti organizacija članica.

Yen je neovisna, internacionalna nevladina omladinska organizacija koja je osnovana 1984. godine, a predstavlja lingvistički i kulturno različite nacionalne manjine Europe.

Katolička župa u Aleksandrovu

Proštenje u crkvi Marije Majke Crkve

Aleksandrovo je samostalno prigradsko naselje. Naselje je nastalo puno ranije i to kao planirano prigradsko naselje. U nastanku je nastanjeno većinskim srpskim stanovništvom. Zato je i građena prvo Pravoslavna crkva u središtu naselja. Međutim, sva okolica je gusto ušorena salašima Hrvata – Bunjevaca. Ima nekoliko salašarskih škola i školu u naselju. Godine 1910. u naselju je sve veći broj katolika Hrvata, Mađara i Nijemaca. Matice se vode od 1855. godine. Međutim, vikarija je osnovana od teritorija župe sv. Roka 1926. godine, a župa je postala 1. siječnja 1956. Prvotna bogomolja je bila u policijskoj postaji i bila je posvećena u čast Pape sv. Aleksandra. Do tada se bogoslužje obavljalo po školama. Kada je naselje postalo sve veće, javila se potreba gradnje veće katoličke crkve. Ona je građena 1982. godine i posvećena u čast Marije Majke Crkve, a na spomen dvadesete godišnjice II. Vatikanskog sabora. Crkva je izgrađena po projektu dipl. ing. *Bolte Dulića*. Dugačka je 46 metara, a široka 19 metara. Crkva je iznutra 9 metara visoka. Toranj je visok 22 metra. Zvona su elektronska. Crkva je iznutra ukrašena i bogato opremljena umjetničkim radovima. Oltar je donesen iz Ratkova (1756.). Posjeduje kolekciju petnaest Otajstava svete

Crkva je bila premalena za sve vjernike: ovogodišnje proštenje

Krunice u tehnici slame od *Ane Milodanović*. Zbirka blaženika i svetaca (ulje na platnu) rad je *Alberta Leša*.

Na teritoriju župe je i svetište Majke Božje, pučki zvanj Bunarić, s kapelom i križem posvećeno u čast ukazanja Blažene Djevice Marije 1896. Svetište je definitivno uređeno, prošireno i ukrašeno za Veliki Jubilej 2000. po projektu dipl. ing. *Tome Peića* u stilu »Paličke secesije«. Postoji više trajnih okupljanja vjernika, međutim, najveće okupljanje vjernika je zadnji vikend u kolovozu, kada je glavno Proštenje, a i na ostalim Marijanskim blagdanima.

Župa broji oko 5500 vjernika a bogoslu-

žja su na hrvatskom i mađarskom jeziku.

Župnik je dr. Andrija Kopilović, župni vikar je dr. Čizmar Oskar.

Na župi rade i tri redovnice iz Reda Kćeri Milosrđa III. Reda sv. Franje.

Što se tiče ovogodišnjega proštenja za blagdan Marije Majke Crkve, 5. lipnja 2006. je prethodila devetnica, gdje su Marijanske teme propovijedali svećenici naše biskupije. Misao vodilja je bila: »Marija, suputnica Krista Otkupitelja«. Završnu misnu svečanost je predvodio generalni vikar, mons. *Slavko Večerin*, sa jedanaestoricom svećenika. Voditelj je

održao vrlo sadržajnu propovijed o čovjeku koji traži i koji je od Boga tražen, a »nalaze se« u crkvi, gdje je Marija posrednica i primjer. Crkva je bila premalena za sve vjernike koji su htjeli sudjelovati u ovom slavlju. Izuzetan dojam je bilo združeno pjevanje zborova: Marija Majka Crkve, župni zbor svetog Roka i Collegium Musicum Catholicum pod vodstvom *Miroslava Stantića*. Na proštenju su bili i predstavnici Generalnog konzulata RH u Subotici i mnogi ugledni gosti. I ove godine se ostvarila činjenica da je ova crkva hodočasnička i draga svim Subotičanima.

U župnoj crkvi sv. Jakova

Prva pričest u Plavni

PLAVNA – U nedjelju, 28. svibnja u župnoj crkvi sv. Jakova u Plavni, četvero mladih Plavanjaca primilo je Prvu svetu pričest. Iako je ovaj broj skroman, ova vijest zaslužuje malo više pozornosti, nego što to na prvi pogled izgleda. Naime, poznato je što je ovo mjesto pretrpjelo devedesetih godina prošlog stoljeća i koliko je naših vjernika napustilo ovu regiju. Da problem bude još veći, prošle godine Plavna ostaje bez svog župnika i priznatog kulturnog djelatnika vlč. *Stipana Bošnjaka*, koji je ovdje vodio župu trideset godina. Ovo je bila teška kušnja za našu zajednicu i mnogi su mislili da je to početak kraja ili možda i potpuni

svršetak prakticiranja katoličke vjere u Plavni.

Ali Duh sveti nije napustio ovu crkvu i crkvene vlasti našle su novo, za nas nepoznato i sasvim suvremeno rješenje za nastali problem. Župom sada upravlja novi mladi svećenik vlč. mr. *František Gasparovsky*, koji je inače župnik u Bačkoj Palanci i u još nekoliko filijala. Tako Plavna nije ostala bez svog katoličkog svećenika. Novi župnik se maksimalno trudi što više biti s nama i raditi na održavanju crkve, župnog stana i uopće vjerskog života. U župi redovito radi i vjeroučiteljica *Karolina Orčić*, koja po kraj crkvenih i administrativnih poslova

predaje i vjeronauk u školi.

Upravo zalaganjem vjeroučiteljice, a na inicijativu župnika Františka, ponovno je aktiviran Dječji zbor koji je za vrijeme bivšeg župnika već nastupao na misama i koncertima, ali je taj rad postupno ugašen. Naš novi Dječji zbor prvi puta je uspješno pjevao na misi za Uskrs, a sada sa Prvu pričest u punoj crkvi uveličao je i uljepšao ovaj veliki događaj u našoj župi. Očekujemo uskoro nastup ovoga zbora i na »Zlatnoj harfi« 2006. na Bunariću. Zato nije slučajno što je na početku ove svete mise pročitana pjesma *Alekse Kokića* »Kako je danas netko sretan«.

Piše: vlč. dr.
Andrija Kopilović

*Ljudi, čovjek je
slika Božja!
Nećete stvoriti
novoga
čovjeka, koji bi
nadmašio od
Boga
stvorenog! Ta,
on ga je
stvorio po
svojim slici i
nijedan sustav,
niti društvo
mogu dati
rezultate bolje
nego što ih
nudi Bog.
Čovjek je
središte Božje
brige.*

Temelj kršćanske antropologije

Čovjek se vraća samome sebi

Ovih dana sam sudjelovao na jednom značajnom skupu. Tema je bio čovjek. Rado stan sam što te doživljava u idejama mogu podijeliti s vama. Isticanje veličine i dostojanstva čovjeka znači za Crkvu poslušnost Bogu. Tako Pastoralna konstitucija o Crkvi u suvremenom svijetu Drugoga vatikanskog sabora ističe: »Sveto pismo, naime, uči da je čovjek stvoren 'na sliku Božju', sposoban da spozna i ljubi svoga Stvoritelja, da je od njega postavljen za gospodara nad svim zemaljskim stvorenjima i njima se služi slaveći Boga.«

Cjelokupni se socijalni nauk Crkve oslanja na antropologiju, poimanju čovjeka i njegove jedinstvene vrijednosti. Čovjek, kao umno slobodno biće, subjekt prava i obveza je srce i duša socijalnoga nauka Crkve, koji je tijesno povezan s teološkim poimanjem čovjeka, svakoga ljudskog bića u odnosu s Kristom u kojem se u potpunosti ostvaruje. Sveopća vizija čovjeka, koja nalazi svoju istinu i puninu u Isusu Kristu, daje socijalnoj etici opću vrijednost. Ivan XXIII. u enciklici Mater et Magistra podsjeća: »Društveni nauk koji Katolička Crkva zastupa ne može se rastaviti od njezina nauka o ljudskom životu«.

ISTINSKA NARAV ČOVJEKA: Promatrajući čovjekove sposobnosti, ali i njegove slabosti II. Vatikanski Sabor u Konstituciji Gaudium et spes nastoji istaknuti bitno ljudsko dostojanstvo te započinje svoje antropološko razmišljanje ističući pojam čovjeka slike Božje. Nakon opisa čovjeka, s njegovom veličinom i bijedom, neposredna uporaba toga pojma govori o želji da se u slici nađe bitna spoznaja o čovjeku. Slika je temelj pojma dostojanstva; a njegovim isticanjem u vrijeme kad se to dostojanstvo gazi, Sabor daje tom pojmu ključnu ulogu u antropologiji koju želi promicati. Ljudski identitet je teološki ustanovljen ukoliko se može postaviti kao slika Božja. Dokument

ističe tri dimenzije pojma slike: odnos prema Bogu da bi ga upoznao i uz ljubio, odnos prema stvorenom svijetu da bi njime zagospodario i odnos prema drugome radi života u zajedništvu osoba.

U čemu je temelj kršćanske antropologije? Kršćanska antropologija počiva na prvim trim poglavlja Knjige Postanka. Ivana Pavao II. u enciklici Radom čovjek piše: »Analizom tih tekstova postavljamo svjesni da su u njima – kadikad arhaičkim govorom – bile izražene temeljne istine o čovjeku, i to već u vezi s otajstvom stvaranja. To su istine koje o čovjeku odlučuju već od početka te u isto vrijeme zacrtavaju velike pravce njegova zemaljskog postojanja, kako u stanju izvorne pravednosti, tako i nakon loma, koji je uslijedio istočnim grijehom, u izvornom savezu Stvoritelja sa stvorenjem u čovjeku«.

Ne ulazeći u tumačenje Knjige Postanka, spominjemo samo da ta poglavlja otkrivaju istinsku narav čovjeka poučavajući da je Bog stvorio čovjeka »na svoju sliku, sebi slična«. Nakon izvješća o stvaranju, daje utemeljenje rada koji postaje sastavni dio ljudske naravi. U drugom poglavlju govori se da je čovjek sastavljen od tijela i duše; čovjek je po naravi stvoren za život u društvu te se naznačuje podrijetlo prava na vlasništvo kao naravno pravo. Treće poglavlje opisuje dramu iskonskoga grijeha.

ČOVJEK JE SLIKA BOŽJA: Govor o ljudskom dostojanstvu ističe zahtjev *bezučjetnosti* (svakom ljudskom biću bezučjetno pripada dostojanstvo) i neusporedivosti (dostojanstvo nije količina koja se mjeri te se stoga ne može razlikovati pojedince koji bi imali više dostojanstva od onih koji bi ga imali manje). Želi li se posredovanjem pojma slike utemeljiti ljudsko dostojanstvo, postavlja se pitanje mogu li se ta dva zahtjeva zasnivati na tom pojmu. Ako pojam slike izriče čovjeka, mora izricati čita-

vog čovjeka. Izriče li čitavog čovjeka, mora biti u skladu s onim što donosi biblijsko izvješće. Slika je nazočna i usred ranjene i ponižene ljudske naravi, koja više skriva negoli otkriva ono čega je nositeljica. Za tu sliku, danu u stvaralačkom činu, mora se reći da je obnovljena u Kristovu spasiteljskom i ozdraviteljskom činu, i mora se je trajno promatrati u eshatološkom obzorju gdje će zasjati u slavi preobraženja.

Kad se govori o slici na etičkom planu, riječ je o uvjetima i mogućnostima zajedništva i bivanja s onima koje se vrlo olako prikazuje kao da nisu ljudska bića. Slika se uzima kao poticaj da se drugoga ne ostavi, da ga se ne smatra beznačajnim. Tada se slika prikazuje kao za-brana, upozorenje, slika posvećuje, priječi omalovažavanje i prezir drugoga.

Ponovno i ponovno se vraćamo čovjeku radi toga što je danas na ljestvici vrednota čovjek pomalo »najmanja vrednota«. Kada sam ovih dana slušao o zakonima koji zaštićuju životinje i njihovo mučenje, jasno da se slažem da se životinje ne trebaju mučiti. Međutim, nitko ne govori kako se čovjeka muči. Iz toga mi je nutarnja pobuda ponavljati na svim mjestima i što Pavao piše »Mahnito vikati«: Ljudi, čovjek je slika Božja! Nećete stvoriti novoga čovjeka, koji bi nadmašio od Boga stvorenog! Ta, on ga je stvorio po svojoj slici i nijedan sustav, niti društvo mogu dati rezultate bolje nego što ih nudi Bog. Čovjek je središte Božje brige. Kako onda može biti gurnut kao jednostavna brojka na rub događanja? Vratiti se treba originalu. Dapače, obratiti se treba Originalu i moliti da svojim Duhom obnovi lice zemlje, a to će se dogoditi samo onda kada čovjek ponovno osjeti da je prihvaćen ne samo od Stvoritelja – koji ga ne može ne prihvatiti – nego i od čovjeka – brata – i ljudske zajednice.

Ugovaranje posla

Kontrak risara

Dobrim prija risa gazda se unaprid ociguro ko će mu radit ris, većina su imali godinama iste risare, pa je s bandašom udivanio da će mu radit ris, a kontrak će udivanit prid ris

Piše:

Alojzije Stantić

O d pamtivika su se ljudi međ sobom udivanili pošto će jedan drugom što god prodat el uradit. U vrime kad je bilo dobrim više nepismenog od pismenog svita, a najviše jedva pismene čeljadi, ako su udivanili kaki poso, pa još kad je bilo i svidoka, onda su usmen dogovor poštivali. I naši stari zemljodilci su udivanili ugovore, na priliku kad se gazda pogađo s bandašom (pridvodnik risara, žetelaca) za ris (ručnu žetvu), s čeljadi - ma za branje kuruza, s mašinarom (gazda vršalice) za vršidbu i sl. Kako ne bi pravili ugovor kod prokatora (odvitnika), kojem za pisanje ugovora triba platit, onda su se udivanili usmenim ugovorom, kojeg su Bunjevci zvali kontrak (lat. *contractus*). Kontrak su poštivali ko da je pisan ugovor. Kako su onda poštivali kontrak čeljad su često u divanu tirali (ponavljali) ričima: Čovik se veže za rič, a vo za rogove. Našim starima je data rič bila sveta, jedna od kriposti s kojom su živili.

Kad su trgovali zemljom, kućom i sl. kod prokatora su pravili pismen ugovor.

POSO ZA BANDAŠA: Dobrim prija risa gazda se unaprid ociguro ko će mu radit ris, većina su imali godinama iste risare, pa je s bandašom udivanio da će mu radit ris, a kontrak će udivanit prid ris. U ovo vrime, najedno dvi-tri nedilje prid ris mogli su ošacovat kako je žito na nogama (nepokošeno). Prija neg su ris (uslugu plaćenu u natari) pogodili obašli su žitište, ošacovali rod, vidili koliko ima povaljačine (poleg nutog žita), imal i kaki su kolubari (žitište drugačije od ostalog) palamide (visok korov) jel čim je više povaljačine i palamide onda je žito teže kosit. Kontrak za ris je važan gazdi i risarima, jel će od tog zavisit ko će kako proć. Iako je u rodnoj godini, jel u jačem (rodnijem) žitištu, cina risu padala, gazdi je stalo da mu risari urade ris što jeptinije, a risarima da imaje što više posla jel su u risu i najviše zarađivali. To su

obadvoje imali u glavi prija neg su se počeli pogađat.

Onda su zemljodilci najveće novce dobijali od prodatog žita, od ti novaca su kupovali zemljodilske mašine el su tekli, kupovali zemlju. Risarima je zdravo stalo do

Skenderović – Lešini risari kreću u ris

tog posla jel su za tri-četri nedilje, obitelji ocigurali kruv, a doteklo njim je brašna i za kojekako tisto. Zato su u pogađanju vodili računa o svačem što mož uticat koliki će bit ris.

POGAĐANJE ZA ASTALOM: Kako svakom dobrom poslu triba vrimenta zato ni s pogađanjem nisu žurili, najčešće su ga obavili u salašu za astalom. Uvik je gazda vodio glavni divan, pa je pogađanje počo na priliku: *no, jeto, pošto ćete mi uradit ris, vidio si žito, ošacovali smo rod od barem petnejst meteri po lancu* (1 lanac = 7200 m². U to vrime to je bio dobar rod). Na to će risar pa *jeto ištem dvanejst i po s kostom* (hranom) *da nediljno dvared bude za užnu* (ručak) *mesa, za malu užnu* (ilo izmed užne i večere) *slanine kome koliko triba i kuvana večera svaki dan*. Pružio je ruku u gazdinu, al je gazda ispuštio i kazo: *na ovaki rod ne možem dat više od jedanejst i po* i uzo je ruku bandašu. Bandaš je ruku ispuštio i kaže: *no, jeto, da se ne natežemo uradićemo ris za dvanejst meteri*, i uzo je gazdinu ruku, gazda je ruku bandaša ispuštio i kaže: *pristaću, al ako ćete mi ko šalangov (dodatak) pokosit podrug* (1/2)

lanca zob i dat jednog čovika za alaš u kamari. Risar nije ispuštio ruku i jedan i drugi su kazali *pa nek je tako*. Ostavljenim rukama jedna i drugoj i ričima *pa nek je tako* potvrdili su kontrak koji će važiti od onda dok se ne ovrše i odnese ris risarima. Ovo je ovako nadvoje-natroje (površno) ispriповidan kontrak, a za pravo trajo je dobrim dulje, natezali su se, nisu žurili, jel je od kontraka ispalo ko će kako proć.

DETALJI: U pogodbi za ris je bilo i koliko će risara bacat (vilama dodavat) snopove žita kočijašu na kola kad ji vozili za kamaru, ko će od nji stat u alašu (stalku) kad sadivali kamaru. Risar je sam vilama baco snop žita na kola, a risaruše su po dvi bacale jedan snop. Ako je risar dijo (sadjevaio) kamaru žita onda je za to bio obaško plaćen, jel je bilo malo risara koji su znali sadit kamaru žita.

Risar su se paštrili da rade kod što veći gazda, jel će tamo duže raditi i moć više zaraditi, pa čak i prodat dio risa. S druge strane risarima je bilo teže raditi kod veliki gazda, jel ako bi dobro zaradili onda je gazda uvik našo *šalangova*: da mu pokose zob, da odnesu ovršeno žito ispod kasle (vršalice) na tavan el u magazin, el da mu urade kaki drugi veći poso, na priliku da mu risaruše umažu krečom nabijanice spolja i iznutra, da zabadavad pomognu čupat perje s gusaka, itd.

Ako su rad bilo čeg morali raskinit ugovor, Bunjevci su kazali da su ugovor pokidali.

*****

Ris risarima se onda krećo od desetog do dvanejstog dila. Bilo je i taki koji su se paštrili da ris pogode što jeptinije. Rad tog je jedan gazda došo na glas jel je više puti probio pogoditi ris iz trinejstog dila. Dotični gazda u tom nije uspio, jel zašto bi kogod ris radio zdravo jeptinije, ako ne ide tako. Zato su toj obitelj nadili prdačno (podrugljivo) ime *Trinajsti*.

Priča o Hrvatima – Hrvati u XX. stoljeću (110.)

Organizacija vlasti

Piše: Zdenko Samaržija

Na čelu NDH bio je poglavnik Ante Pavelić. On je donosio sve važnije odluke, imenovao državne dužnosnike, donosio sve zakone i bio zapovjednik vojske, domobranstva i Ustaške vojnice. U NDH nije bilo trodiobe vlasti niti njihova međusobnog nadzora. I zakonodavna, i izvršna, i sudska vlast bile su u rukama male skupine ljudi.

Zemlja je bila podijeljena na 22 velike župe, na čije je čelo Pavelić imenovao župane iz redova svojih istomišljenika. Jednako tako, imenovao je članove hrvatske vlade.

VOJSKA: Tijekom cijelog vremena postojanja NDH vladala podvojenost između Ustaške vojnice, koja je bila stranačka vojska, i redovite hrvatske vojske – domobrana. Dok su ustaše bezobzirno provodile nasilja i ubojstva, domobrani su izbjegavali sukobe i nastojali pomoći stanovništvu i zarobljenicima.

GOSPODARSTVO U NDH: Ratne su okolnosti pogubno djelovale na gospodarstvo NDH. Jedan su problem bile stalne borbe i sukobi s partizanima, zbog kojih su stradale kako prometnice nužne za prijevoz industrijskih sirovina i prerađevina, ta-

Stranačka vojska: ustaše

ko i sami industrijski pogoni. Drugi, možda i veći problem, bilo je uključ enje NDH u njemački ekonomski prostor

Premda je NDH uvela hrvatsku nacionalnu valutu, kunu, i pokušala razviti vlastiti gospodarski program, u gospodarskom je smislu najvećim dijelom ipak bila

podređena interesima Hitlerove Njemačke. Ante Pavelić potpisao je, naime, s Nijemcima ugovor prema kojemu oni imaju pravo neograničenog iskorištavanja sirovina s područja NDH. Na rad u Njemačku mogli su odvoditi onoliko stručnih radnika koliko im je bilo potrebno. Njemački vojnici smješteni na području NDH plaćali su zasebnom valutom.

KULTURA U NDH: Kulturni je život također bio bitno određen ustaškom diktaturom. Djelovanje intelektualaca i kulturnih radnika koji su smatrani neprijateljima režima bilo je onemogućeno. Niz hrvatskih javnih djelatnika tijekom rata prešao je na partizansku stranu.

Od kulturnih postignuća u NDH treba istaknuti objavljivanje četiri sveska Hrvatske enciklopedije,

Svemoćan: Ante Pavelić

čiji je prvi svezak objavljen još prije proglašenja NDH. Snimljen je i igrani film Linsinski redatelj Oktavijana Miletića.

Kuna

Valuta NDH zvala se kuna, uvedena je postupno i isprva je dobro stajala – inflacija je bila neznatna, a cijene stabilne. No, kako je rat odmicao, a vlasti NDH nisu odveć brinule za razvoj gospodarstva, povjerenje naroda u kunu je palo, a krajem 1944. godine te naročito prvih mjeseci 1945. godine zlato je umalo istisnulo kunu iz platnoga prometa.

Redovita vojska: domobrani

Piše: Milivoj Prčić

T(V)JEDNIK

Najnovije tumačenje učenjaka svemira s vrhunskog Sveučilišta Cambridge u Engleskoj, Turka i Steinharda, vođe škole u svijetu teorijske fizike, dokazuje da je svijet (svemir) postojao i prije tzv. Velikog praska (Big Bang) i da je i prije toga bilo beskonačno »velikih prasaka«, a da će ih biti i poslije.

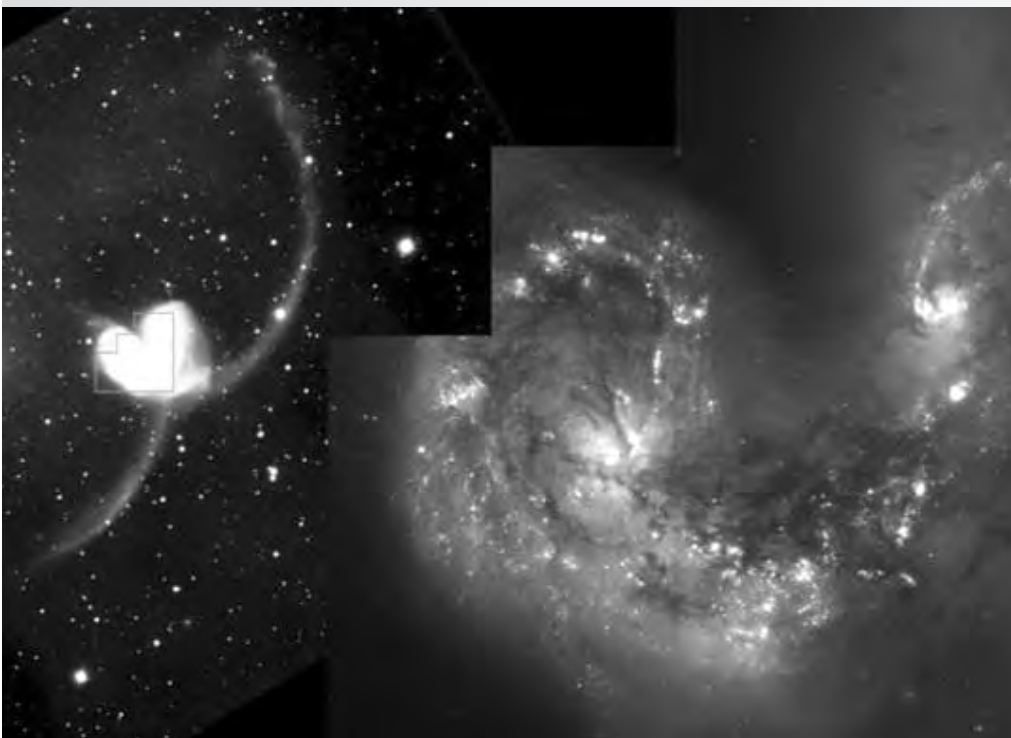
Svemir je beskonačno velik i beskonačno star a puno stariji od bilijun godina, i ne mora postojati »početak« vremena.

Dogodilo se puno »velikih prasaka«, a sa svakim »praskom« tvar se nastavlja širiti i rasipati u beskraj.

Time je utvrđeno da je Einsteinova »kozmoška konstanta« premalena, a i sam Einstein se odrekao na koncu života te teze

kao pogrešne. Pogrešan je cijeli entropijski princip da spomenuta konstanta može imati različitih raspona vrijednosti u pojedinim dijelovima svemira, a da mi živimo u području koje je pogodnije životu (čovjeka, naravno!).

Sve je to preusko i netočno, tvrde ova dva svjetska učenjaka, a njihovo objašnjenje utemeljeno je na iskonskim principima. Koliko nam ostaje do sljedećeg »velikog praska«, koji će sve, sve, sve pretvoriti u razasute bestežinske čestice svjetlosti? Ne manje od 10 milijardi godina, garantiraju ovi učenjaci. Ne zaboravimo, i Albert Einstein je bio vrlo pobožan čovjek, na svoj način kao genij, divio se onom što je spoznao, govorio je: »Moj veliki Bože!« Vidio je u znanosti dakle opstojanje Svemogućeg. »Bog se nije kockao kada je stvarao svemir«, uvijek je tvrdio. ■

Dakako nema nikakve veze s prethodnim to što je kancelarka Njemačke Angela Merkel rekla kako Europa gubi bez Boga i kršćanstva i da bi to bilo nužno unijeti u Ustav Europske unije. Europa će biti na gubitku ukoliko odstrani svoja povijesna obilježja. Time se Berlin (nije beznačajno) pridružio stavu Italije,

Španjolske i Poljske, smatrajući nedovoljnim ono što je do sada uneseno u Ustav Unije, koji je sada »na ledu«. Na koncu konaca, kršćanska baština je dakako nužna u Ustavu, a suprotno ne mogu diktirati muslimani i ateisti ili agnostici, svaka njima čast, ali duh Europe je bio križ! ■

Uopće nije nemoguće da Francusku, najliberalniju zemlju svijeta, nakon Jeanne d'Arc, svete pogubljene 1431. godine, nanovo vodi jedna žena. Po francuskom polupredsjedničkom sustavu, ako bi postala predsjednica Republike, gospođa Segolene Royal, socijalistkinja iz Charente, svakako bi bila u rangu kancelarke Merkel u Njemačkoj. Ova neobično odlučna dama, koja ima četvero djece nevjenčano s predsjednikom svoje stranke Hollandom, čvrsto je odlučila boriti se do kraja, u proljeće 2007. za mjesto u Elizejskoj palači. Svi mlađi od 30 godina i sve žene Francuske glasat će za nju, tako tvrde ankete. Konkretni program rada ona još ne iskazuje, ali bi sigurno odlično zamijenila ostarjelog, dva mandata od po 7 godina, nekadašnjeg gradonačelnika Pariza, potom predsjednika Republike, pomalo već oronulih ma-

nira Jacquesa Chiraca, koji se doista navladao u ovoj zemlji liberala, koja je kroz povijest dala azil svim prognanicima svijeta, pa je moguće i zato glasovala za stavljanje Ustava Europe »na led« (da ne uvrijedi uvijek kontra kršćanskih zemalja Engleze i njihov »klub« protestanata). Moguće bi nova predsjednica, ako pobijedi, i ovdje to promijenila za dobrobit cijele Europe, »raspliniti« stav o kršćanstvu. Francuska i Njemačka su ustanovile Europsku uniju i bilo bi dobro da se slože i oko povijesnih korijena 800 milijuna ljudi. Vidjet ćemo 2009. godine, kada se o tomu bude nanovo raspravljalo, i ako Segolene Royal pobijedi ostarjele protukandidate, tzv. Mitteranove »slonove«. Ova odlučna dama (52), siguran sam, može dostojno prezentirati Francusku. Jer, davno je spaljena svetica Jeanne d'Arc. ■

»Zlatnu palmu« na filmskom festivalu u Cannesu, u »Croiseti« odnio je kući apsolutni out-sider Ken Louch, engleski redatelj koji je po deveti put sudjelovao sa svojim novim fil-

mom o irskoj borbi za slobodu »Vjetar koji njiše ječam« i tako potukao sve favorite, Cejlana, Almodovara i druge. ■

FACE traži partnere

Festival kreativne razmjene kulture (FACE) u Novom Sadu, čiji je cilj razvoj urbane kulture mladih, podizanje svijesti o ključnim socijalnim temama i stvaranje kreativne platforme za mlade, pozvao je zainteresirane iz regiona na partnersku suradnju.

Uloga partnera je da u vlastitoj zemlji promovira FACE, odabere umjetnike iz svoje zemlje koji će se predstaviti, sudjelovati u pripremama, biti logistički koordinator, lokalno i regionalno prikupiti financijska sredstva, te organizirati prateće događaje u svojoj zemlji.

Tema za 2007. godinu je rijeka, a umjetnici će raditi na zajedničkom site-specific djelu, koje će reflektirati ideju što znači biti europski građanin. Budući da je Dunav druga najveća rijeka u Europi poslije Volge, te da rječna dolina udomi skoro 80 milijuna ljudi različitih kultura, jezika i istorije, FACE je odlučio istražiti odnos ljudi i rijeke, odnosno ulogu kulture u tom kontekstu.

FACE podrazumijeva ulične performanse, instalacije, interaktivne slikarske izložbe, te znanstvene skupove na Novosadskom sveučilištu na temu zaštite rijeka, kao i na Sveučilištu u Beogradu, na temu lokalne i regionalne kulturne politike i mogućnosti suradnje poradi ostvarenja zajedničke europske budućnosti. Informacije na www.kulturanova.blog.hr. (SeeCult)

U Bácsalmásu obilježen spomendan Ante Evetovića Miroljuba

U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave iz Bácsalmása u Mađarskoj, u ovome je mjestu u subotu 3. lipnja obilježen spomendan Ante Evetovića Miroljuba. Nakon održane sv. mise i polaganja vijenca kod njegova spomenika, održan je svečani

program u kojem su nastupila djeca iz vrtića, KUD »Zora« iz Aljmaša, Tamburaški sastav »Bisernica« iz Aljmaša, Njemački hor iz Mohácsa te HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta.

L. S.

Koncert za orgulje u subotičkoj Katedrali

U nedjelju 11. lipnja u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske u Subotici održat će se koncert za orgulje. Nastupit će vlč. József Szakaly iz Sente (orgulje), te József Skofljanec (truba) i Nenad Orkić (truba) iz Subotice. Početak koncerta je u 20 sati, a ulaz je slobodan.

Miro Gavran gost u subotičkoj Gradskoj knjižnici

U čitaonici Gradske knjižnice u petak, 9. lipnja, gost će biti uglasoviti hrvatski književnik Miro Gavran. Ovoga pisca mnogi učenici poznaju po knjizi »Svašta u mojoj glavi«, a prigodom gostovanja moći će ga upoznati i po drugim djelima. Susret će voditi prof. Miranda Glavaš-Kul, a početak je u 18 sati.

Inače, kako organizatori najvaljuju, ovom će se prigodom moći kupiti njegove knjige.

»Zabranjeno smijanje« Teatra Gavran u Subotici

Večeras (petak, 9. svibnja) na sceni Jadran Narodnog kazališta u Subotici gostuje Teatar Gavran iz Zagreba s predstavom »Zabranjeno smijanje« u režiji Zorana Mužića. Autor teksta je proslavljeni hrvatski dramatičar Miro Gavran, koji je za ovu komediju 2004. godine primio Nagradu »Marin Držić« koju dodjeljuje hrvatsko Ministarstvo kulture. U predstavi igraju Tomislav Martić, Mladena Gavran i Antonija Staničić.

Karte za predstavu se mogu kupiti na blagajni Kazališta, po cijeni od 200 dinara. Cijena karte za neuposlene, đake, studente, i umirovljenike iznosi 100 dinara. Početak je u 19 i 30 sati.

Koncert »Tanke žice tamburice« u Staroj Pazovi

Hrvatsko kulturno-prosvjetno društvo »Tomislav« iz Golubina u subotu 17. lipnja u Kazališnoj dvorani Centra za kulturu u Staroj Pazovi organizira koncert pod nazivom »Tanke žice tamburice«. Pokraj tamburaškog orkestra HKPD »Tomislav«, na koncertu će kao gosti nastupiti tamburaši HKPD »Matija Gubec« iz Rume. Cijena ulaznica je 100 dinara, a koncert počinje u 20 sati.

Predavanje i projekcija filma u Hrvatskoj čitaonici u Subotici

Hrvatska čitaonica (ulica Bele Gabrića 21) u Subotici idućeg ponedjeljka 19. lipnja organizira predavanje o mjestu naivne umjetnosti u današnjoj likovnoj umjetnosti, koje će održati povjesničarka umjetnosti Olga Šram. Nakon predavanja premijerno će biti prikazan dokumentarni film Rajka Ljubića o umjetnici Ani Bukvić. Početak je u 19 i 30 sati.

U Novom Sadu završeno ovogodišnje 51. Sterijino pozorje

Zagrebačko-beogradska pobjeda u godini skakavaca

Sterijina nagrada za najbolju predstavu dodijeljena je ZKM-u za predstavu »Skakavci« *
Sterijina nagrada za glumačko ostvarenje pripala je Urši Raukar za ulogu Žane u »Skakavcima«
a Sterijina nagrada za scensko ostvarenje Slavici Radović za scenografiju u istoimenoj predstavi
istog kazališta, za što je također dobila i Nagradu Udruge likovnih umjetnika
primenjenih umjetnosti i dizajnera Srbije

Na ovogodišnjem 51. Sterijinom pozorju, održanom od 26. svibnja do 3. lipnja u Novom Sadu, u Selekciji nacionalne drame, odnosno natjecateljskom programu, od ponuđenih šest predstava publika je bila u prigodi vidjeti dva različita uprizorenja najnovijeg dramskog teksta srbijanske spisateljice *Biljane Srbljanović* »Skakavci«. Najprije prvog dana Pozorja u izvedbi Jugoslovenskog dramskog pozorišta (JDP), a u režiji *Dejana Mijača*, te potom 1. lipnja u izvedbi Zagrebačkog kazališta mladih (ZKM) u režiji *Janusza Kice*.

Po riječima *Ivana Medenice*, selektora i umjetničkog ravnatelja Sterijinog pozorja dva izvođenja istog komada doprinose festivalskoj tenziji, unose posebnu dinamiku u kojoj su publika i kritičari odmah spremni kritizirati, porediti i suočavati sve segmente izvođenja. Dramski tekst »Skakavci« *Biljane Srbljanović* uživa međunarodno priznanje, a ono ga mimoišlo ni tijekom SP-a jer je žiri u sastavu – *Jovan Ćirilov* (predsjednik), dramaturginja *Jovanka Dorota*, kazališna kritičarka iz Poljske *Ćirlić Mencil*, producentica *Branislava Liješević*, teatrolog *Svetislav Jovanov* i

skladatelj *Zoran Erić* – jednoglasno odlučio dodijeliti mu Sterijinu nagradu za najbolji tekst suvremene drame u izvođenju JDP-a iz Beograda i ZKM-a iz Zagreba.

NAGRADE ZA »SKAKAVCE«: Pokraj izuzetno mnogo pozornosti koju su u cijelosti izazvali »Skakavci« na ovogodišnjem SP, ipak je gostovanje »Skakavaca« u izvedbi ansambla Zagrebačkog kazališta mladih izmamilo i zadobilo posebnu pozornost ne samo publike, kazališnih kritičara i predstavnika »sedme sile« već i kolega iz JDP, jer se pokraj ostalih glumaca ansambla ZKM, u ulozi gospodina Ignjatovića našao doajen hrvatske glume *Pero Kvrgić* koji je ujedno i prvi dobitnik glumačke nagrade na Sterijinom pozorju (1956.), a čija je nazočnost na festivalu bila više nego simbolična. Stoga je i bilo sasvim za očekivati (kako se tijekom festivala šušalo po foajeu SNP-a) da Sterijinu nagradu za najbolju predstavu ponese upravo ansambl ZKM što je na kraju žiri jednoglasno i odlučio. Još dvije Sterijine nagrade odlukom žirija dodijeljene su ovom kazalištu tj. predstavi i ansamblu; za glumačko ostvarenje Sterijinu nagradu do-

bila je *Urša Raukar* za ulogu Žane u »Skakavcima«, a Sterijina nagrada za scensko ostvarenje pripala je *Slavici Radović*, za što je također dobila i Nagradu Udruge likovnih umjetnika primenjenih umjetnosti i dizajnera Srbije.

Da su »Skakavci« apsolutni favorit 51. Sterijinog pozorja svjedoče i ostale Sterijine nagrade dodijeljene ekipi JDP-a za ovu predstavu: redatelj *Dejan Mijač* nagrađen je za režiju »Skakavaca«, *Isidora Minić* za glumačko ostvarenje uloge Nadežde, a *Renata Ulmansk* za ulogu gospođe Petrović, za originalnu scensku glazbu nagrađena je *Isidora Žebeljan*, dok je nagrada za kostimografsko ostvarenje u istoj predstavi pripala *Lani Cvijanović*.

KOJI SU BOLJI: Razna oprečna stajališta mogla su se čuti u hodnicima SNP-a glede »Skakavaca« dvaju kazališta – jednim je bolja ova, drugima pak ona izvedba – ali žiri je kazao svoje i stavio točku na kuloarske priče. Zagrebačko uprizorenje »Skakavaca« potpisuje poljski redatelj *Janusz Kica*, koji je redoviti gost kazališta Hrvatske i Slovenije i jedan je od najzanimljivijih redatelja ovih prostora. Njegovi »Skakavci« odlikuju se radikalnijim scen-

skim rješenjima i od beogradskih drugačijim stilom glumačke igre, što je publi- ci bila prigoda vidjeti ono što se zove »za- grebačka i beogradska glumačka škola«. Dramu je diskretno, a opet vjerno origina- lu na hrvatski jezik prevela *Živana Morić*, a Kica ju je podjednako vjerno prenio na scenu, poštujući gotovo svaku uputu, čak i glazbene naputke autorice čije su didiska- lije povremeno izazovnije od dijaloga, što glumcu razigrava maštu.

DOBRE REAKCIJE: Tijekom okruglog stola nakon predstave, redatelj Kica obra- zložio je što ga je potaknulo uprizoriti sr- bijanski dramski tekst na hrvatskoj kaza- lišnoj sceni, prvi nakon 16 godina, što je u ožujku kada je predstava premijerno izve- dena u Zagrebu izazvalo veliku pozornost. »Tekst ima univerzalnu dimenziju i nije mi bilo teško razumjeti ga i raditi. Već na- kon prvog čitanja mi se dopao. Razlog zbog kojeg sam odabrao ovaj tekst jeste nevjerojatna snaga dijaloga koju autorica postiže, kao i njezina izuzetna sposobnost građenja situacije. Ona opisuje sadašnjicu, ali nije realistična«, objasnio je Kica.

Na istom mjestu nazočila je i ravnatelj- ca ZKM *Dubravka Vrgoč*, a sudionike okruglog stola interesiralo je što je nju motiviralo da ZKM uprizori upravo dram- ski tekst Biljane Srbljanović. »ZKM ima namjeru uprizoravati tekstove koji se di- rektno tiču ovih prostora i koje govore o tegobama tranzicijskih vremena. 'Skakav- ci' jesu takvi, nisu lokalni već upravo go- vore o tegobama ljudi ovih prostora. Želi- mo publici postaviti neka pitanja ali im dati i neke odgovore na pitanje, kako preživjeti ovo vrijeme«, kazala je ravnate- ljica ZKM.

Kao osoba koja je godina radila kao ka- zališna kritičarka, a tek godinu i pol je ra- vnateljica ZKM-a, ona je postavljanjem ko- mađa srbijanske spisateljice na sebe preu- zela rizik od reagiranja kulturne javnosti

Zagreba. »Došlo je do dobre re- akcije. Nismo znali kako će jav- nost reagirati ali nije bilo otpora. Dapače, po kulturnoj javnosti bila je velika potpora da se na- pokon, negdje u Hrvatskoj upri- zori tekst Biljane Srbljanović. Premijera je bila veliki događaj, ne samo kazališni već i kultur- ni«, rekla je ravnateljica.

O PREDSTAVI: Ova trosatna istinito bolna predstava o moral- no – raspadnutom i oboljelom suvremenom društvu, poslijerat- nim iskustvima, međugenera- cijskoj mržnji najviše izraženoj u obitelji, umjesto da bude stub društva postaje vješalo, detaljni- je – otvorenim i hrabrim prog- varanjem o prešućivanim i poti- skivanim svakodnevnim bolima i intim- nim nesrećama umornih i nesrećnih liko- va, preko svake mjere neurotičnih mladih i nemoćno – moćnih starih ljudi gdje sve likove obuzima strah od starenja, kratkih i jasnih dijaloga, iznikla je na temeljima

»Skakavci«: Trosatna istinito bolna predstava o moralno raspadnutom i oboljelom suvremenom društvu

Redateljski rad Kice uz originalno scen- sko rješenje Slavice Radović – rotirajuća golema kocka na čijim stranicama »lista- ju« scenske slike sa velikom »tropskom« čelijom za prostor meditacije i čekanja – te kostimi *Doris Kristić* koji prosto sto-

Ostale nagrade

Većina nagrada 51. Sterijinog pozorja dodijeljena je »Skakavcima« bilo u izvedbi ZKM-a, bilo JDP-a. Ipak, Sterijina nagrada za glumačko ostvarenje pripala je *Draganu Mićanoviću* za ulogu Tesle u predstavi »Tesla« *Miloša Crnjanskog*, u režiji *Nikite Milivojevića* (Opera&Theatre Madlenianum, Beograd); Sterijina nagrada za kostimografsko ostvarenje pripala je *Lani Cvijanović* za kostime u predstavama »Skakavci« JDP-a i predstavi »Laža i paralaža« *Jovana Sterije Popovića* u režiji *Gorčina Stojanovića* Narodnog pozorišta Sombor, a Sterijina nagrada za glumu do- dijeljena je *Miljanu Prljeti* za ulogu Mite u istoimenoj predstavi; dok je specijalna Sterijina nagrada dodijeljena je *Filipu Vujoševiću* za tekst »Halflife« zbog drama- turški inovativnog i kritički utemeljenog pristupa suvremenoj tematici. Inovacija ovogodišnjeg SP je nagrada »Počasni krug« za najbolju predstavu u Selekciji »Kru- gov« koja je dodijeljena predstavi »Crna zemlja« Kazališta Kretakor iz Budimpešte, u režiji *Arpada Šilinga*.

ruševina koje je proteklih deset godina ostavilo za sobom, a uprizorenjem ZKM i izvedbom na SP poslije 15 godina, uspjela je približiti ovdašnju publiku Hrvatskoj, odnosno Za- grebčanima, njihovim pro- blemima koje ne samo da je ovdašnja publika razumjela već i prepoznala i duboko proživjela. Mjesto radnje, grad i država u kojima se radnja dešava nisu jasno od- ređeni, no nizom detalja ja- sno se naznačuje neko tranzi- cijsko društvo, tako da »Ska- kavci« podjednako snažno mogu »skakati« od jedne do druge tranzicijske države.

pljeno klizi po tijelu glumca *Krešimira Mi- kića* (Milan) i koreografijom *Snježane Abramović*, čvrsto i sigurno vode radnju koja se pri kraju ubrzava u snažnom vrtlo- gu s obiljem ekstatičkih trenutaka. Od- lična podjela uloga i suradnja redatelja i glumaca rezultirala je da glumica *Nataša Dorčić* majstorki izgradi lik naivne, pro- stodušne i iskrene Nadežde, Urša Raukar dočarala je do detalja neurotičnu ženu srednjih godina, dok je Pero Kvirgić kao čovjek iz bivšeg sistema, sklon »pipka- nju« unuke pokazao raskoš talenta bocka- jući tamo gdje najviše boli. Ostali, ne ma- nje važni i ne manje uvjerljivim glu- mačkim umjećem, donijeli su ovoj pred- stavi Sterijinu nagradu za najbolju pred- stavu.

Dragana Popov

Prvi dobitnik glumačke nagrade na Sterijinom pozorju 1956. ponovno nastupio u Novom Sadu: Pero Kvirgić

U subotu u Čepinu kraj Osijeka održana likovna kolonija

Pregršt lijepih radova različitih motiva

Kolonija je uspjela okupiti 60-tak slikara-amatera, a pokraj umjetnika iz svih slavonskih županija na njoj su sudjelovali i članovi Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« iz Subotice

Prošloga je vikenda na prostoru NK »Klas« u Čepinu održana još jedna uspješna likovna kolonija uz sudjelovanje slikara-amatera iz svih slavonskih županija ali i gostiju iz Subotice. Njih 60-tak boravilo je čitavi dan u Čepinu, družilo se i stvaralo a iza njih je ostalo pregršt lijepih radova različitih motiva, od čepinskih pejzaža do mrtve prirode, u različitim slikarskim tehnikama, preko akvarela i suhog pastela, do ulja na platnu i akrila.

Organizator susreta bila je osječka udruga »Likar« koja ove godine obilježava 30. obljetnicu osnutka i plodnoga rada, a domaćini su bili članovi likovne udruge »Klas« u Čepinu koji su i osigurali ove lijepe terene istoimenog nogometnog kluba, koji se natječe u županijskoj ligi Osijek.

UDRUGA »LIKAR«: »Ove godine obilježavamo 30. obljetnicu naše likovne udruge, najstarije takve udruge na ovim prostorima, koja okuplja slikare amatera i one koji žele to postati«, rekla je *Anka Bogdan*, predsjednica likovne udruge »Likar« iz Osijeka. »Za proteklih 30 godina kroz našu je udrugu prošlo nebrojeno mladih, i ne samo mladih, umjetnika sklonih slikarskoj paleti i svjetlosti boja, no

nažalost, točnih podataka nemamo, jer nam je arhiva izgorjela za jednoga od brojnih granatiranja Osijeka tijekom Domovinskoga rata, kada su izravno pogođene naše prostorije u Ružinoj ulici 12. Međutim, iz dokumenata koji se nalaze kod privatnih osoba, nekadašnjih članova, vidimo da je udruga ponekad brojila i do 260 članova i ta se brojka mijenjala nekada na više, nekada na manje. Danas imamo 96 članova a prostorije nam se nalaze u Bartola Kašića 8, preko puta hotela 'Musa' u Osijeku. Sadašnji nam je prostor mali i neadekvatan, pa obično izlažemo po osječkim kafićima i hotelima. Izlagali smo u nekadašnjoj Kafeteriji, danas je to hotel Osijek, u hotelu Central, u Galeriji Waldinger i u istoimenoj kavani, a trenutno naše izložbe organiziramo u kafe-baru Romano u Radićevoj, u kafeu Strossmayer u istoimenoj ulici i drugim prostorima gdje možemo izložiti najmanje pedesetak slika«, objasnila je predsjednica. U razgovoru s njom smo saznali kako udruga svake godine organizira likovnu koloniju na koju poziva sve njihove članove ali i njihove prijatelje iz svih okolnih gradova, od Beloga Manastira do Broda,

Slatine i Virovitice. »Prošle su nam godine u gostima bili umjetnici iz Pečuha a ove su nam dragi gosti naši Bunjevci iz Subotice. Kolonije su uvijek zgodna prigoda za druženje, razmjenu iskustava, sklapanja prijateljstava. Ove smo godine došli u Čepin, na prijedlog nekih naših članova, jer naši su prostori u Osijeku mali, a vrijeme nam posljednjih dana baš nije bilo naklonjeno. Naši su nas domaćini proveli kroz Čepin, doveli nas ovdje na ovaj lijepi stadion i tu smo čitavo prijedodno vrijedno slikali«, rekla je gospođa Bogdan.

LJUBAZNI DOMAĆIN: I naš je domaćin, *Branko Jalovičar* iz Čepina bio ljubazan. »Ja sam dopredsjednik likovne udruge 'Klas' iz Čepina ali sam i član udruge 'Likar', pa kada smo tražili rješenje gdje organizirati ovogodišnju koloniju, mi smo ponudili ove prostore i prihvaćeno je. Na koloniju uvijek dolazi 50 – 80 ljudi i mora se riješiti prostor u slučaju kiše, a ove godine ona ne prestaje od utakmice naše nacionalne vrste s Iranom. Mi smo izvukli neodlučeno, što je dobro s obzirom na pripremni period, ali kiša ne prestaje. Dobro da je današnji dan izvukao. Kao domaćin, bio sam na usluzi gostima i danas

nisam slikao, ali sam to učinio noć dvije, prije, i donio sam svoj rad. Ja volim ovakva druženja i sudionik sam sigurno 70 – 80 kolonija, od Osijeka do Zagreba, Stubičkih toplica i još dalje, diljem Hrvatske. To su krasna druženja, neopterećena imperativom završetka rada, tajmingom i slično, a u takvom se ozračju najlakše stvarati, tu znaju nastati najljepša djela. Danas su tu i naši prijatelji iz Subotice i pozvali su nas na njihovu likovnu koloniju koju svakoga kolovoza organiziraju na Bunariću. Mi iz 'Klasa' tamo još nismo bili, i nadam se da ćemo se ove godine odazvati njihovom pozivu«, rekao je Jalovičar.

SUDIONICI KOLONIJE: Umjetnika je bilo sa svih strana, pa smo zaustavili mladića, koji se predstavio kao *Igor Tomić* iz Vukovara. »Član sam likovne udruge 'Vukovar' a ovim se hobbijem bavim pet-šest godina. Ranije sam crtao, ali zadnjih me godina privuklo slikarstvo a najomiljenija tehnika mi je akvarel. Danas sam naslikao jedan imaginarni pejzaž, to već dugo nosim u sebi, šetalište i drvored, a više od toga dojmilo me se ovo divno druženje, jer prvi sam puta na koloniji u Osijeku, odnosno u Čepinu«, predstavio se mladi slikar. I *Tereza Pandžić* je prvi puta na likovnoj koloniji. »Imam 16 godina, učenica sam srednje škole za primijenjenu umjetnost i došla sam ovdje sa slikarom *Jurišom* iz Osijeka. Drago mi je da se danas ovdje družim s ovim divnim ljudima a ja sam na platno prenijela violončelisticu, prema predlošku«, rekla je Tereza nudeći nam da pogledamo njezin rad u tehnici ulja na platnu.

Jedan od brojnih sudionika kolonije:
Goran Zlatarić iz Osijeka

Iz Subotice je došao *Josip Horvat*, predsjednik Likovnog odjela pri HKC »Bunjevačko kolo«. »Mi već niz godina imamo dobre odnose s udrugom 'Likar' iz Osijeka i ovo je već četvrti dolazak na njihovu koloniju, ima nas sa svih strana i lijepo se družimo i uživamo, a umjetnici stvaraju. Drago mi je da je vrijeme izdržalo, barem do sada, i da je društvo izvrsno. 'Likar' to zaista dobro radi. Ja ujedno koristim prigodu da sve ovdje nazočne, a posebice naše domaćine, pozovem na našu Međunarodnu likovnu koloniju, koju svake godine održavam u povodu naše tradicionalne kulturne manifestacije 'Dužijanca' kod nas u Subotici, na Bunariću«, rekao je Horvat. *Nedeljka Šarčević* članica je Likovnog odjela HKC »Bunjevačko kolo« u Subotici. »Ja sam prezadovoljna i dočekom i

Predsjednik Likovnog odjela
HKC »Bunjevačko kolo«: Josip Horvat

druženjem, vrlo smo lijepo primljeni a ovdje sam susrela mnogo dragih ljudi s kojima se srećem i na drugim kolonijama. Ja ovdje slikam jedan čepinski pejzaž, jer ljubazni su nas domaćini proveli kroz Čepin a meni su se dopali jablanovi u daljini i puno divnoga zelenila. Sve sam to prenijela na platno u akril tehnici, inače radim i suhi pastel, a vjerujem da Vam je poznato da mi na sjeveru Bačke radimo i sa slamom, pa mi je ta tehnika najdraža«, rekla je naša sugovornica iz Subotice.

Čepinski pejzaž u suhom pastelu rad je *Ranke Mirković* iz Donjeg Miholjca, koja je članica i miholjačkog »Likroa« i osječkog »Likara«. »Danas sam se odlučila za pastel jer mi je to lakše, jer nisam vjerovala da će vrijeme izdržati bez kiše. Inače radim i u tehnici ulje na platnu i pomalo akvarel. Volim ove kolonije, volim

Voli slikati cvijeće: Josipa Biro iz Osijeka

ovo druženje, jer to je prigoda za nova poznanstva, za nova iskustva, prigoda da se okrenemo svojemu hobbiju i zaboravimo na svakodnevicu i brige«, rekla je ona.

Iz Osijeka je na koloniju stigao *Goran Zlatarić*. »Danas smo ovdje u Čepinu zahvaljujući našim prijateljima koji su osigurali ove divne prostore, te zahvaljujem i Šramoviću i Jalovičaru. Oni su ranije bili članovi naše udruge a danas imaju likovnu udruhu 'Klas' u Čepinu, i to je dobro. Ovo što ja radim, to je osječki motiv, pogled s promenade na grad, na katedralu i hotel Osijek, tako prepoznatljiv osječki motiv, a tehnika je, ulje na platnu. Ja ne znam koliko bi to stajalo, zavisno od tehnike, od formata, ali ovu bih sliku prodao za 600 kuna. Čujte, sve ovisi o ponudi i potražnji«, duhovito nam je odgovorio osječki slikar.

»Ja danas slikam cvijeće, ja sam očarana cvijećem, ja sam zaljubljena u cvijeće i ja uvijek rado slikam cvijeće«, rekla je za naš list *Josipa Biro* iz Osijeka. »Članica sam 'Likara' dugi niz godina i sudionica mnogih kolonija, sudionica mnogih skupnih izložbi a imala sam i nekoliko samostalnih. Ovo danas radim u suhom pastelu, a volim još raditi u ulju i akvarelu, ali najviše volim ovakva druženja«, objasnila je ona.

I dok napuštamo ovo lijepo druženje a umjetnike ostavljamo da dovrše svoje radove, kišica ponovno počinje padati, što nije primjereno početku lipnja, baš kao ni ovako niske temperature. Danas je u Osijeku zabilježeno tek 17 stupnjeva, primjereno koncu travnja ili početku svibnja, a srednje su temperature početkom lipnja u Osijeku obično dosežale i 25 stupnjeva. No, bit će bolje.

Slavko Žebić

Reagiranje na članak »Nelegalne sjednice su ništavne!« objavljen u prošlom broju

Mjerilo je Statut MHS

Poštovani gospodine *Stjepane Sučiću*, u Hrvatskoj riječi broj 172. od 2. lipnja 2006. godine, neposredno prije održavanja skupštine Matice hrvatske u Subotici (MHS), pročitao sam pismo koje me je poprilično iznenadilo. U pismu govorite da ste tijekom 2005. godine primili 5 dopisa s predloženim temama za razgovor između Središnjice i Ogranka i da ni na jedno Središnjica u Zagrebu nije odgovorila Ogranku u Subotici, a sada iznenada potreba da se dopisujemo putem medija. Dopise nije slao *Josip Ivanković*, nego upravni odbor Matice hrvatske ogranak u Subotici, što je na dopisu jasno naznačeno.

Je li sjednica Skupštine MHS sazvana legalno ili ne mjerilo je Statut MHS, a ne mišljenje uvaženih pojedinaca. Članak 15. Statuta MHS određuje: »Skupština se saziva na temelju odluke Upravnog odbora ili na obrazloženi pismeni zahtjev najmanje 1/4 broja punoljetnih članova. Na sjednici Skupštine MHS održanoj 12. ožujka 2004. godine, na kojoj ste sudjelovali u radu, za članove Upravnog odbora izabrani su: *Viktorija Grunčić, Branka Rajković, Biserka Šettrelein, Suzana Marjanović, Milivoj Prčić, Josip Ivanković i Stipan Stantić* kao predsjednik. Pretpostavljam da Vam je jasno zašto smo« u tome sudjelovali«, jer smo legalno izabrani Upravni odbor u

Vašem prisustvu. Na sjednice Upravnog odbora predsjednika *Stipana Stantića* nismo željeli »privoditi« jer je opstruirao rad Upravnog odbora. Članak 21. Statuta MHS određuje: »Mandat predsjednika MHS traje dvije godine sa pravom ponovnog izbora«. Bivšem predsjedniku je poznato da je njegov mandat prestao 12. ožujka 2006. godine i pokraj toga nije želio sazvati godišnju izbornu Skupštinu što je bio obvezan.

Članak 15. Statuta MHS određuje: »Redovita Skupština se održava najmanje jedanput godišnje i to po mogućnosti u prvoj četvrtini kalendarske godine.« Redovita Skupština za 2004. godinu nije održana, na što je Upravni odbor upozoravao Središnjicu u Zagrebu, ali bezuspješno.

Članak 16. Statuta MHS određuje: »Skupština Matice razmatra i donosi financijski plan i usvaja završni račun MHS«, što nije učinjeno ni za 2004. niti za 2005. godinu.

Članak 19. Statuta MHS određuje: »Upravni odbor rukovodi imovinom Matice«. Bivši predsjednik *Stantić Stipan* je u 2004. godini utrošio više od 450.000 dinara, a u 2005. godini više od 900.000 dinara bez ikakve odluke Upravnog odbora, kao da je to njegova privatna imovina. Odobrio je isplatu autorskih honorara u iznosu od

300.000 dinara jednoj osobi, bez odluke Upravnog odbora. Spomenute iznose je trošio preko žiro računa Matice, dok o novcu koji je primao »na ruke«, iznosima koji svakako nisu mali, ne postoji pisana dokumentacija.

Mogao bih nabrajati namjerna kršenja Statuta, protivzakonite radnje štetne za život i rad Matice, na što je Upravni odbor upozoravao, ali to je prošlost i time će se baviti nadležne institucije.

Zakazana Skupština 2. lipnja 2006. je održana. Skupština je legalno i legitimno izabrala novi Upravni odbor, predsjednika i Nadzorni odbor, koji su prihvatili da vrate ugled Matici i obnove njen rad.

Gospodine *Stjepane Sučiću*, visoki intelektualac u vašim godinama da donese presudu u slučaju ogranak u Subotici, napiše ovako teško optužujuće prijeteće pismo, spominjući Sud časti i to uputi javnosti, bez da optužene sasluša, što smo uporno tražili, u civiliziranom demokratskom društvu je najblaže rečeno propust.

Molimo Vas i uvaženog gospodina *Igora Zidića*, predsjednika Matice hrvatske, da odredite ljude u Središnjici Matice hrvatske koji će primiti novo rukovodstvo Matice hrvatske ogranak u Subotici i tako nadvladati nastale nesporazume.

Josip Ivanković

Proglašeni dobitnici triju godišnjih nagrada Matice hrvatske

Nagrađeni Novak, Načinović i Bartolić

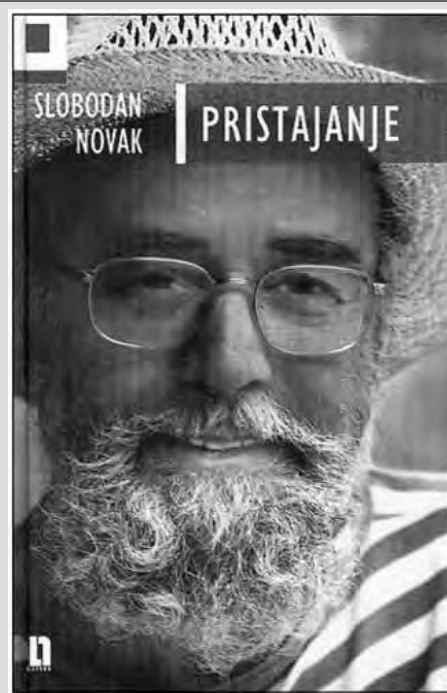
Slobodan Novak je za roman »Pristajanje« dobio godišnju nagradu Matice hrvatske »August Šenoa« za književnost i umjetnost za 2005. godinu

Godišnju nagradu Matice hrvatske »August Šenoa« za književnost i umjetnost za 2005. dobio je književnik *Slobodan Novak* za roman »Pristajanje« u izdanju Naklade »Ljevak«, objavljeno je na internetskom portalu Matice hrvatske.

Nagradu »Antun Gustav Matoš« za književnu i umjetničku kritiku dobio je *Daniel Načinović* za knjigu »Desk« u izdanju Istarskoga ogranka DHK u Puli, a

nagradu »Ivan Kukuljević Sakcinski« – za najbolje djelo koje objavio prošle godine ogranak Matice hrvatske, dobio je *Zvonimir Bartolić* za priređivanje knjiga »Triptih Zriniana« u izdanju čakovečkoga ogranka Matice hrvatske.

Nagrade su dobitnicima svečano uručene jučer 8. lipnja u Palači Matice hrvatske u Zagrebu.

Godišnja skupština Matice hrvatske Subotica održana bez suglasnosti predsjednika Stipana Stantića

Sudar nelegalnog i legalnog

»Predsjednik je izbjegavao rad u Upravnom odboru, Upravni odbor je čekao predsjednika i tako je došlo do ovog momenta, kada smo vidjeli da više ne možemo čekati«, kaže Josip Ivanković *

»Svi članovi Matice su potpisali pristupnicu na kojoj su pozadi pravila Matice.

A ona jasno govore da su to pravila Matice hrvatske u Zagrebu. Ako smo mi ogranak te Matice, onda je onaj dio članstva koji je sazvao skupštinu neka sasvim druga organizacija a ne Matica hrvatska ogranak Subotica«, smatra Stipan Stantić

Iako je u prošlom broju »Hrvatske riječi« objavljeno pismo *Stjepana Sučića*, potpredsjednika Matice hrvatske u Zagrebu, u kome se navodi kako je bilo kakvo sazivanje skupštine Ogranka Matice hrvatske u Subotici bez da to učini legalni predsjednik (*Stipan Stantić*, kojemu je pismo i upućeno) odnosno Središnjica Matice hrvatske, nelegitimno, u petak 2. lipnja u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici bez suglasnosti predsjednika Stantića održana je godišnja skupština Matice hrvatske Subotica.

Od ukupno 127 članova u radu skupštine sudjelovalo je njih 20-ak. Na dnevnom se redu našlo 15 točaka, među kojima i usvajanje izmjena i dopuna Statuta, izbor novog predsjednika Matice Hrvatske Subotica (na ovu je dužnost izabrana *Josipa Ivanković*), te članova Upravnog i Nadzornog odbora. Na skupštini je među ostalim podnijeto izvješće Upravnog odbora, dok su predviđeno izvješće Uređivačkog odbora časopisa »Klasja naših ravni« i izvješće Nadzornog odbora o financijskom poslovanju za 2004. i 2005. godinu zbog, kako je navedeno, nekompletnog uvida u dokumentaciju, izostali.

RAZLOZI SAZIVANJA: Objašnjavajući razloge sazivanja Skupštine član njezinog radnog predsjedništva i dugogodišnji član Upravnog odbora Matice hrvatske Subotica *Josip Ivanković* je prije početka skupštine u izjavi za HR naveo kako je »Matica u posljednje dvije godine bila izrazito neaktivna«.

»Matica je po Statutu bila obvezna održati Skupštinu 2005. godine, usvojiti završni račun i sve ostalo, što nije učinjeno. Predsjednik je izbjegavao rad u Upravnom odboru, Upravni odbor je čekao predsjednika i tako je došlo do ovog momenta, kada smo vidjeli da više ne možemo čekati«, rekao je Ivanković.

Komentirajući spomenuto pismo potpredsjednika Matice hrvatske *Stjepana Sučića*, Ivanković je istaknuo sljedeće:

»Predsjedniku je po Statutu istekao mandat 12. veljače ove godine. Jednostavno bilo je potrebno nešto poduzeti kako bi se nastavio rad Matice. Ne vidim nikakav sukob na relaciji Zagreb-Subotica, mi ćemo izabrati novog predsjednika demokratski legitimno i nadam se da će on biti aktivniji.«

Na naše pitanje tko ima pravo sazvati Skupštinu on je naglasio kako »ogranak u

je za naš list rekao da Matica hrvatska Subotica i »Hrvatska riječ«, po njegovu mišljenju, nisu potpisali navedeni Sporazumom. »Vjerojatno je to dobro potpisati i to je korisno, ali Upravni odbor o tome nije informiran. U svakom slučaju treba vidjeti što je to, ako je Sporazum s NIU 'Hrvatska riječ' dobar potpisat će ga i novi predsjednik. Takve odnose treba rješavati, ne vidim

Skup održan u petak u Grdskoj knjižnici u Subotici

Subotici nije kao ogranak u Hrvatskoj«. »Tamo to čini središnjica ali mi smo u drugoj zemlji, mi smo registrirani po ovim zakonima i po našem Statutu koji je odobren od Središnjice mi – odnosno naš predsjednik ili Upravni odbor – sazivaju Skupštinu«, rekao je Ivanković dodajući da će sve odluke s ove Skupštine ići na odobrenje u Središnjicu.

(NE)POTPISANI SPORAZUM: Tijekom Skupštine dio okupljenog članstva je, među ostalim, uputio kritike za rad (bivšeg) predsjednika Ogranka Stipana Stantića, optužujući ga ponajprije za netransparentnost njegova rada i »stvaranje privatne institucije«, te u tom kontekstu i za potpisivanje Sporazuma o poslovnoj suradnji s NIU »Hrvatska riječ« o izdavanju časopisa »Klasje naših ravni«. Ivanković

zašto ne bi bilo suradnje ako je to tehnički izvodljivije i jednostavnije«, rekao je Ivanković.

DRUGA STRANA: Međutim, komentirajući održavanje skupštine (donedavni) predsjednik i predsjednik Upravnog odbora Stipan Stantić navodi kako skupština Ogranka prema Sučićevu pismu, kao i prema Statutu, nije mogla biti zakazana bez zakazivanja s njegove strane.

»Skupština nije bila legitimna jer ju je sazvao dopredsjednik Upravnog odbora. Nadalje, poziv za skupštinu uz naznaku dnevnog reda mora se oglasiti najmanje osam dana prije održavanja na vidnom mjestu u prostorijama Matice, što nije urađeno«, kaže Stantić.

Također, dodaje on, Skupština bira i razrješava predsjednika Ogranka, a ne

Legalni predsjednik prema stavu Središnjice: Stipan Stantić

Upravni odbor. »Oni su navodno ranije isključili mene (predsjednika) i dopredsjednika Upravnog odbora *Milivoja Prčića*, čitajući u Statutu da članove može isključiti Upravni odbor. To je opet čitanje onog dijela Statuta koji njima odgovara. A drugo, svi članovi Matice su potpisali pristupnicu na kojoj su pozadi pravila Matice. A ona jasno govore da su to pravila Matice hrvatske u Zagrebu. Ako smo mi ogranak te Matice, onda je onaj dio članstva koji je sazvaio skupštinu neka sasvim druga organizacija a ne Matica hrvatska ogranak Subotica. Uostalom, za novu je predsjednicu

već izvanredna zbog, kako kaže, aktualnog stanja u instituciji. »Po Statutu stoji da se ona treba održati u prvoj četvrtini kalendarske godine, ali to nije isključivo da to mora tada biti. Uslijed ovakvih događaja nije ni moglo ranije biti. Prošle godine kada je trebala biti skupština započeti su sukobi unutar institucije. Stvar je u tome što su oni mimo Statuta sazivali sjednice Upravnog odbora pozivajući se na to da dopredsjednik zamjenjuje predsjednika, pritom zaboravljajući da se to čini uz suglasnost predsjednika a ne samoinicijativno. Konačno, uvjet za sazivanje Upravnog odbora je bio da se prvo naprave zapisnici, a u te dvije godine ima samo dva zapisnika sa sjednica Upravnog odbora, a bilo ih je dobrim više. Imam osjećaj da se to nije ni htjelo napraviti«, smatra Stantić.

Glede raskola u instituciji, on ističe da će rješavanje problema u njoj ovisiti od reakcije iz Zagreba. »Pismo koje je objavljeno u 'Hrvatskoj riječi' je jedna od reakcija a svakako će ih biti još. Konačno, deset ljudi od 127 članova ne može predstavljati ostalih 117. Jedino da se pozovu neki koji nisu članovi, pa da oni glume članove. Očekujem da će članovi koji su kršili Statut biti predani Časnom sudu«, napominje Stantić.

SPORNI SPORAZUM: S obzirom da je jedna od tema (ne)legalne skupštine bio i Sporazum kojim je »Hrvatska riječ« postala sunakladnik časopisa »Klasje naših ravni«, Stantić navodi kako u članu 21. Statuta stoji da predsjednik zastupa i predstavlja

Novoizabrana: Josipa Ivanković

me dokle god je bilo ikakve komunikacije to se odugovlačilo. Na jednom sastanku imenovan je *Lazar Merковиć*, no zapisnik nije napravljen te je na sljedećem sastanku to negirano. Zagreb je htio da se nešto ozbiljnije radi, a ne da se ostane na onome od ranije. Stoga, ako se pogledaju novi brojevi 'Klasja naših ravni' vidi se veliki odmak. Dovoljan dokaz nestručnosti njihova rada je to da su oni tražili da glavni urednik časopisa na Upravni odbor donese ono što će biti objavljeno, pa da on donese odluku. Treba li nam onda glavni urednik? To je ili nepoznavanje posla ili jednostavno omalovažavanje ljudi«, kaže Stantić.

(NE)AKTIVNOST: Budući da mu je na nedavnoj skupštini spočitana i neaktivnost Ogranka za vrijeme njegova mandata, Stantić navodi kako je riječ upravo u suprotnom. »Upravo sam ja prije dvije godine i predložio organiziranje Dana Matice hrvatske u Subotici. Naredne je već došlo do nemogućnosti organiziranja. Inače, pozivnice koje su za Dane napravili bila je sramota za Maticu, a to je dokaz da oni ne mogu raditi taj posao. Ili ne znaju ili su namjerno bojkotirali. Na jednoj strani ima toliko gramatičkih i drugih grešaka što ne bi počinio ni učenik prvog razreda. A Matica koja bi trebala njegovati i promovirati kulturu takvo što sebi ne smije dozvoliti«, tvrdi Stantić.

Ipak, on smatra da u Matici postoji kapacitet da se pokraj »Klasja naših ravni«, koja, kako kaže, imaju trajnu vrijednost, ubuduće rade i drugi kvalitetni projekti, te navodi ovogodišnje Dane Matice hrvatske.

D. Bašić Palković

Izjava Stjepana Sučića o skupštini održanoj u petak

To što se odigralo je nelegalno

»To što se odigralo u petak nije skupština, to je nelegalno, to je protiv pravila Matice hrvatske, to je protivno pismu koje sam napisao predsjedniku Stipanu Stantiću. Ta tobožnja skupština je održana u petak, a ja sam u petak dobio poziv. To je cinično. Najprije, dobio sam poziv od neovlaštene osobe. To nije Ogranak, oni su jedna skupina koja mimo pravila Matice hrvatske radi na štetu Matice hrvatske. Mi imamo legalnog predsjednika koji se zove Stipan Stantić, njega smo pozvali na našu Glavnu skupštinu koja će se održati u subotu 10. lipnja. On je za nas predsjednik do izborne skupštine koja treba biti održana i sazvana u skladu s pravilima«, rekao je u izjavi za Hrvatsku riječ u utorak 6. lipnja potpredsjednik Matice hrvatske u Zagrebu Stjepan Sučić.

izabrana osoba koja uopće nije član Matice hrvatske, što je nonsens. Matica svakako neće dopustiti korištenje imena, mogu osnivati druge organizacije ali ne pod tim imenom«, objašnjava Stantić.

NOVA SKUPŠTINA: Stantić najavljuje i kako će skupština Ogranka biti sazvana u skorije vrijeme te da ona neće biti redovita

Maticu, te da je on stoga imao pravo potpisati ovaj Sporazum. Također, on kaže i kako su pitanja vezana za ovaj časopis bila i prije predmet nesuglasica s pojedinim članovima Upravnog odbora.

»Kada sam stupio na mjesto predsjednika od samog početka sam tražio da se imenuje glavni urednik časopisa. Cijelo vrije-

Probna verzija Explorera ima kartice za surfanje webom...

Priređuje: Siniša Jurić

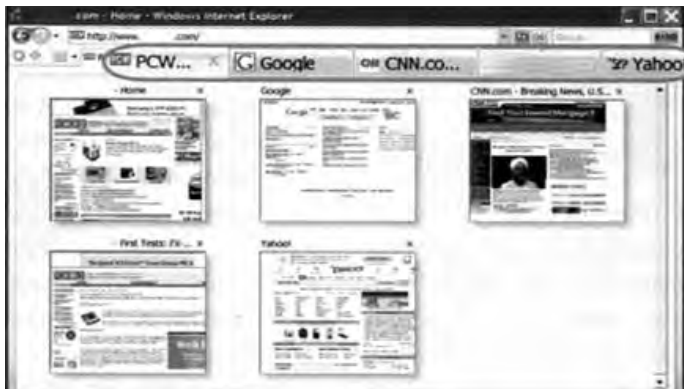
Sigurnije surfanje s IE 7

Sada je dostupna probna verzija Internet Explorera 7, s karticama za krstarenje Webom, integriranim posljem za pretragu i podrškom za format RSS – što su sve i mogućnosti za koje korisnici čitača Firefox i Opera znaju već odavno.

Verzija IE 7 Beta 2 ima puno kompaktne i uravnoteženije radno okruženje nego aktualna verzija ovoga čitača, a velika prednost je što je najveća moguća površina prozora iskorištena za prikazivanje sadržaja Web lokacije.

Ako koristite Windows XP sa servisnim paketom 2, ovu verziju Internet Explorera možete kopirati s neta. Slično svim drugim programima u fazi razvoja, i u IE 7 Beta ima greške, a najuočljiviji su problemi s prikazivanjem sadržaja i »smrzavanjem« programa.

U ovom izdanju IE, na vrhu prozora se nalaze samo dvije uske palete alata, na ko-

jima su ravnomjerno raspoređeni gumbi - Back (povratak na prethodno posjećenu Web stranu), Forward (prelazak na sljedeću stranu), Refresh (za osvježavanje sadržaja i Home (za upisivanje matične lokacije).

Kartice s jezičcima, što je novo u verziji 7, na drugoj su paleti alata. Iako ih ne

možete premještati, nji - ma donekle možete upravljati pomoću korisne funkcije Quick Tabs: kada pritisnete ikonicu sa slikom mreže, neposredno pored jezičaka, sve otvorene Web strane bit će prikazane umanjeno u jednom prozoru.

Od novih mogućnosti i funkcija za sigurnost i zaštitu izdvajamo filter

koji korisnika upozorava ako se nađe na poznatoj nesigurnoj lokaciji te osigurava bolje upravljanje kontrolama ActiveX. Tu je i mogućnost da jednim pritiskom miša izbrišete sve tragove krstarenja Webom, uključujući i spisak posjećених lokacija po danima, »kolačice« te privremenu ostavu.

Sukob zbog povređivanja patentnih prava i zlouporabe tehnologije

Lucent tuži Microsoft

Kompanija »Lucent Technologies« podnijela je sudsku tužbu protiv kompanije »Microsoft«, zbog navodnog povređivanja patentnih prava i zlouporabe tehnologije korištene u razvoju igračke konzole Xbox 360.

U Lucentovoj tužbi se tvrdi kako je povrijeđen patent broj 5.227.878, koji je američki Zavod za patente i zaštićena ime - na odobrio u srpnju 1993. godine.

Predstavnici Lucenta izjavili su da je Microsoft spornu tehnologiju iskoristio u razvoju Xboxove funkcije za dekodiranje MPEG-2 file-ova.

Interesantno je da ovo nije prvi spor između dvije kompanije oko ovog patenta. U 2003. godini uloge su bile zamijenjene – Microsoft je tužio Lucent u namjeri da dobije sudsku potvrdu s tvrdnjom da u slučaju spornog patenta nema zlouporabe

niti bilo kog drugog prekršaja. Pokušaj je bio uspješan, budući da je prošle godine sud donio odluku u korist Microsofta; kao razlog za takvu odluku navedena je tiskarska greška u tekstu patenta.

Nakon gubitka sudskog spora, Lucent je ispravio pomenutu tiskarsku grešku i od Zavoda za patente dobio zvaničnu potvrdu o ispravci. Sljedeći korak bila je, dakako, tužba protiv Microsofta.

Zanimljiv proizvod kompanije Western Digital

Raptor X – hard disk koji ništa ne skriva

Kompanija Western Digital napravila je zanimljiv hard disk pod nazivom Raptor X na 10.000 o/m, sa čvrstim providnim kućištem koje omogućava jasan pogled na obrtne ploče. Raptor X privući će korisnike koji mare za dobar izgled, a uz to će im ponuditi i vrhunske performanse. Raptor X je puno bolji od svojih prijašnjih izdanja na 10.000 o/m: kapacitet je povećan sa 74 GB na 150 GB, što znači da će RAID niz od dva diska osigurati sjajne performanse i udobnih 300 GB skladišnog

prostora. WD je povećao i veličinu buffera sa 8 na 16 MB kako bi ga prilagodio dupliranoj količini podataka. Međutim, zadržan je interfejs Serial ATA-150 (umjesto SATA-300), a u kompaniji kažu da on još uvijek zadovoljava i najveće brzine prijenosa koje disk može podržati.

Isprobani prodajni model diska s providnim kućištem, Raptor X je najbrži od svih do sada testiranih diskova: na testu Nero iz paketa za

testiranje on je najbližeg konkurenta prestigao za čak 80 sekundi (16 posto). Za sada kompanija još nije odredila cijenu za maloprodajni paket koji obuhvaća lako razumljiv poster za instaliranje, alatke WD Data Lifeguard i kabel za podatke Secure-Connect koji garantira još sigurniju vezu. Za pretpostaviti je da će samo istinski ljubitelji lijepog izgleda biti spremni dati 50 USD više za WD Raptor X s providnim kućištem, tim prije što bi morali kupiti i providno kućište za računalo kako bi ga mogli gledati dok radi, ali sumnje nema da je ovo zasad najbrži disk za stolna (desktop) računala.

Radove odabrali: Ljubica Suturović i Arsen Čosić

Mario Vujković Lamić, I. e
OŠ »Sveti Sava« Subotica

PSIĆ MAZA

Bila jednom jedna Maza,
Prava kamikaza
To je mali žuti psić,
Koji ima dugačak nosić.

Nosić ona stalno gura,
Samo njuška i svuda šape tira,
To je mali urnebes,
Zbog nje doživljavam stres.

Luka Nimčević, IV. h
OŠ »Matko Vuković« Subotica

Marina Crnković, IV. a
OŠ »Matija Gubec« Donji Tavankut

Miran Kujundžić, II. h
OŠ »Matko Vuković« Subotica

ZAGONETKE

Klupa je glupa pa po njoj može da se lupa.
Klupa ima četiri noge i zakovane pruge pa je kao zebra.
Prut služi da roditelji crtaju po dječijoj guzi.
Tata i mama se najviše znaju igrati s prutom.

Martina Sivić, II. h
OŠ »Matko Vuković« Subotica

Tomislav Vojnić Mijatov, IV. a
OŠ »Matija Gubec« Donji Tavankut

Nina Kovačević, II. h
OŠ »Matko Vuković« Subotica

LJUBAV

Ljubav je sreća o kojoj svatko sanja
Možda se ona dogodi i nama.

Nema ti ljepše nego o ljubavi sniti,
A kad ljubavi ima, svi će dobro biti.

U ljubavi čovjek samo dobro želi,
I svatko želi da je s nekim dijeli.

Lidija Banović, IV. h
OŠ »Matko Vuković« Subotica

Sanela Stantić, IV. a
OŠ »Matija Gubec« Donji Tavankut

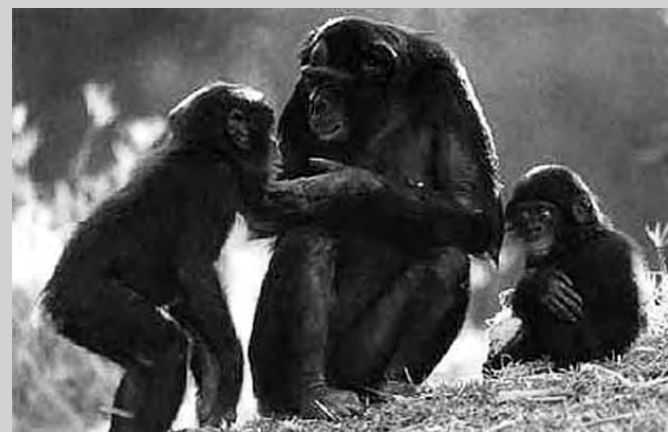

HRCKOV SVIJET ŽIVOTINJA

ČIMPANZA je krupan majmun, visine i do metar i trideset centimetara, težak oko sedamdeset i pet kilograma, kao odrastao čovjek. Ima veliku glavu, vrlo živahne oči, široke izbočene uši i vrlo pokretljive usne. Zubi su u šimpanze naročito čvrsti, pa njima može lomiti grančice i tvrde ljuške, gristi voće i bilo kakvu hranu. Dugačke mišićave ruke dopiru mu do ispod koljena. Stopala su građena tako da njima može hvatati i stisnuti predmete šakama. Kao i svi ostali majmuni, čimpanza se s naporom drži na nogama. Dok hoda, podigne ruke iznad glave i savija ih unazad zbog bolje ravnoteže tijela ili hoda četveronoške i pri tom se oslanja o zglobove prstiju na rukama. Čimpanza se vanrednom spretnošću služi šakama. Živi u srcu Afrike, u šumama duž obala rijeka, uz morsku obalu i u brdima. Penje se vrlo lako i brzo izvodeći vratolomne

skokove s jednog drveta na drugo. Voli društvo i zato se uvijek kreće u velikim skupinama. Čimpanza je najinteligentnija među majmunima i lako se pripitomljuje. Jednom je neki odgojitelj htio načiniti probu. U prostoriji u kojoj je bilo nekoliko sanduka, objesio je o tavanicu snop banana i zatim u sobu zatvorio čimpanzu. Ova je odmah pokušala dograbiti banane izvodeći visoke skokove, ali nije uspjela jer su bile previsoke. Onda je razmislila i postavila sanduke jedan preko drugoga, popela se na vrh i tako dohvatila omiljenu poslasticu. Mnoge pripitomljene čimpanze naučile su voziti bicikl, sjediti za stolom i jesti i piti kao čovjek ili pak nacrtati sliku.

U prvim mjesecima života, čimpanzi je potrebna velika njega, te je stalno pripijena uz majku koja je hrani i nježno bdi nad njom. Kada malo poodraste, uči kako se treba služiti rukama i nogama, igrajući se s vršnjacima. Majka je uvijek pored mališana dok tata čimpanza pomoću lišća i slomljenih grančica pravi dom. Kada navrší sedam godina čimpanza je odrasla, a s trideset je već stara.

HRVATSKARIJEČ

Danas, 9. lipnja, započinje najveći sportski događaj godine

Start SP u Njemačkoj

Domaćin Njemačka otvorit će 18. Svjetsko prvenstvo u nogometu uvodnim susretom protiv reprezentacije Kostarike (18 h)

Priredio: Dražen Prčić

U šest sati popodne (18h) u petak, 9. lipnja 2006. godine, na stadionu Allianz Arena u Münchenu, početak Svjetsko prvenstvo u

nogometu. Lopta će krenuti s centra i zaustaviti sve na cijelom nogometnom globusu, i ne samo nogometnom! Jer u idućih mjesec dana, sve do velikog fi-

nala, 9. srpnja u Berlinu, vlast preuzima NJ. V. nogomet – najvažnija (sporedna) stvar na svijetu!

SKUPINA F

12. lipnja

Australija – Japan (Kaiserslautern, 15 h) _:_

13. lipnja

Brazil – Hrvatska (Berlin, 21 h) _:_

18. lipnja

Brazil – Australija (München, 18h) _:_

Japan – Hrvatska (Nürnberg, 15 h) _:_

22. lipnja

Japan – Brazil (Dortmund, 21 h) _:_

Hrvatska – Australija (Stuttgart, 21 h) _:_

SKUPINA B

10. lipnja

Engleska – Paragvaj (Frankfurt, 15 h) _:_

Trinidad i Tobago – Švedska (Dortmund, 18 h) _:_

15. lipnja

Engleska – Trinidad i Tobago (Nürnberg, 18 h) _:_

Švedska – Paragvaj (Berlin, 21 h) _:_

20. lipnja

Švedska – Engleska (Köln, 21 h) _:_

Paragvaj – Trinidad i Tobago (Kaiserslautern, 21 h) _:_

SKUPINA A

9. lipnja

Njemačka – Kostarika (München, 18h) _:_

Poljska – Ekvador (Gelsenkirchen, 21 h) _:_

14. lipnja

Njemačka – Poljska (Dortmund, 21 h) _:_

15. lipnja

Ekvador – Kostarika (Hamburg, 15 h) _:_

20. lipnja

Ekvador – Njemačka (Berlin, 16 h) _:_

Kostarika – Poljska (Hannover, 16 h) _:_

SKUPINA D

11. lipnja

Meksiko – Iran (Nurnberg, 18 h) _:_

Angola – Portugal (Köln, 21 h) _:_

16. lipnja

Meksiko – Angola (Hannover, 21 h) _:_

17. lipnja

Portugal – Iran (Frankfurt, 15 h) _:_

21. lipnja

Portugal – Meksiko (Gelsenkirchen, 16 h) _:_

Iran – Angola (Leipzig, 16 h) _:_

SKUPINA E

12. lipnja

Italija – Gana (Hannover, 21 h) _:_

SAD – Češka (Gelsenkirchen, 18 h) _:_

17. lipnja

Italija – SAD (Kaiserslautern, 21 h) _:_

Češka – Gana (Köln, 18 h) _:_

22. lipnja

Češka – Italija (Hamburg, 16 h) _:_

Gana – SAD (Nurnberg, 16 h) _:_

SKUPINA G

13. lipnja

Francuska – Švicarska (Stuttgart, 18 h) _:_

Koreja – Togo (Frankfurt, 15 h) _:_

18. lipnja

Francuska – Koreja (Leipzig, 21 h) _:_

19. lipnja

Togo – Švicarska (Dortmund, 15 h) _:_

23. lipnja

Togo – Francuska (Köln, 21 h) _:_

Švicarska – Koreja (Stuttgart, 21 h) _:_

SKUPINA C

10. lipnja

Argentina – Obala Bjelokosti (Hamburg, 21 h) _:_

11. lipnja

SiCG – Nizozemska (Leipzig, 15 h) _:_

16. lipnja

Argentina – SiCG (Nürnberg, 18 h) _:_

Nizozemska – Obala Bjelokosti (Stuttgart, 18 h) _:_

21. lipnja

Nizozemska – Argentina (Frankfurt, 21 h) _:_

Obala Bjelokosti – SiCG (München, 21 h) _:_

SKUPINA H

14. lipnja

Španjolska – Ukrajina (Leipzig, 15 h) _:_

Turska – Saudijska Arabija (München, 18 h) _:_

19. lipnja

Španjolska – Turska (Stuttgart, 21 h) _:_

Saudijska Arabija – Ukrajina (Hamburg, 21 h) _:_

23. lipnja

Saudijska Arabija – Španjolska (Kaiserslautern, 16 h) _:_

Ukrajina – Turska (Berlin, 16 h) _:_

Putovi filatelije

Od glasnika do poštanske marke

Slovenac Lovrijenc Košir do kraja se svoga života borio da mu se prizna pravo da je on idejni tvorac poštanske marke, međutim, to pravo pripada Sir Rowlandu Hillu i Velikoj Britaniji

Od postanka svijeta kroz cijelu povijest čovječanstva postajala je potreba za prenošenjem poruka, obavještenja o pobjedi ili porazu u ratu, rađanju ili smrti, o sreći ili nesreći. Tijekom razdoblja od glasnika, kurira, telala, tatara, prijenos poruka bio je jednostavan – znakom, glasom, zrcalom ili svjetlošću tijekom noći. Čovjek je bio prenositelj. Kasnije se prijenos radi konjima, kolima. Nastankom pismenosti nastaju pismene poruke, koje je trebalo dostavljati često na velike udaljenosti. Veoma često poruke je bilo potrebno preneti u najkraćem vremenskom razdoblju, jer je od brzine ovisila uspješnost raznih državičkih odluka.

Tako nastaju organizirane linije kojima se prenose poruke.

Prva poštanska marka
»Crni penny«

Nastaje vrijeme organizirane pošte. Nastaju nasljedni, obiteljski vršitelji ovih poslova, a time i privilegirani nasljednici organiziranog »poštanskog prometa«. Prvo su prenošenje vijesti organizirali državni poglavari, feudalci, vlastodršci, gradovi pa i razni cehovi. Država najčešće uzima u svoje ruke ovaj unosan posao. Kasnije, stvaranjem vazalstva, ovaj posao daje se i u koncesiju pojednim obiteljima.

U povijesti je najpoznatija obitelj Thurn-Taxis, koja je dobila još 1451. godine od *Fridriha III. Habsburga* pravo prijenosa i organiziranja poštanske mreže. Ova je obitelj organizirala svojevrsnu i suverenu poštansku mrežu za prijenos poruka na teritorijima više država: Austrije, Italije, Francuske, Španjolske, Švicarske, Poljske i Njemačke. Održavala je tu mrežu sve do 1560. godine, kada se u ovaj posao uključuje obitelj Paar. I na našim je teritorijima ova obitelj radila poštanski promet.

Najveći procvat počinje početkom XIX. stoljeća kada su cijela Europa, a i drugi kontinenti, prekriveni poštanskim linijama. Polako se uvodi i prijenos paketa, pa i prijevoz ljudi uvođenjem kočija i dilažansi u ovaj posao. Država preuzima u svoje ruke sredinom XIX. stoljeća organizaciju poštanske službe i donosi svoje propise o

radu i njenom funkcioniranju, kao svoju instituciju u obliku ministarstva ili generalnih direkcija.

Za ove poslove naplaćivali su se troškovi za isporučene pošiljke. U prvo vrijeme plaćao je primatelj. Često se nije mogla naplatiti usluga jer primatelj nije imao novca, jer se odselio u nepoznatom pravcu, jer je umro, a često primatelj nije niti želio primiti njemu poslanu poruku ili pošiljku. Prenositelj je tada ostajao kratkih rukava.

Dolazi se na ideju da pošiljatelj treba unaprijed platiti cijenu usluge prijenosa pošiljke nekim »biljegom« – poštanskom markom. Tvorac ove ideje je *Lovrijenc Košir* (1804.-1879.), Slovenac, koji je radio kao knjigovođa u Beču. On je predložio 1836. godine Austro-ugarskoj poštanskoj upravi da se unaprijedi poštanski promet pomoću poštanske marke, koju bi tiskala država. Ni poštanska uprava, ni austrijska vlada nisu prihvatili ovaj prijedlog. Dvije godine kasnije Skot *James Chalmers* daje sličan prijedlog. U međuvremenu *Sir Rowland Hill* (1795.-1879.), Englez, nalazio se na čelu Generalne direkcije pošte njenog kraljevskog veličanstva. Od njega je potekla potreba reorganiziranja i modernizacije poštanskog prometa. Pokraj mnogih drugih novina uvodi i realizira tiskanje poštanske marke, kojom se osi-

gurava naplata poštanskih troškova i time stječe određene prihode na temelju pružanja poštanskih usluga.

Rođena je prva poštanska marka. Čuveni crni i plavi penny od 1 i 2 pennya s likom britanske kraljice Viktorije tiskani su i pušteni u poštanski promet 6. svibnja 1840. godine.

Tatar i surudžija, akvarel,
Karl Gebel, PTT muzej Bgd

Vrlo brzo i druge države slijede ovu ideju i tiskaju svoje marke: Švicarska i Brazil 1843., Sjedinjene Američke Države 1846., Bavarska 1849. Za deset godina od objavljivanja prve poštanske marke tiskane su svega 44 vrste poštanskih maraka.

Lovrijenc Košir se do kraja svoga života borio da mu se prizna pravo, da je on idejni tvorac poštanske marke, kojom se naplaćuju unaprijed poštanske usluge, međutim, pravo prve poštanske marke na svijetu pripada Sir Rowlandu Hillu i Velikoj Britaniji.

Ljudevit Vujković Lamić

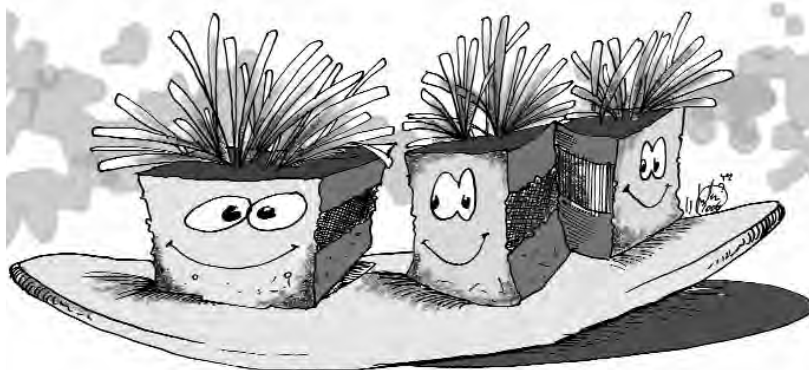
Čupava pita

Tijesto:

160 g masti
1 jaje
100 g šećera
300 g brašna
Prašak za pecivo
1/2 kavene šalice mlijeka
Šaku tijesta izdvojiti/zamijesiti

Nadjev:

4 jaja
200 g šećera
2 vanilin šećera

Atila Szalai

200 g oraha, može i jabuke ili neko drugo sezonsko voće

Sjediniti žumanjak, šećer i orahe i toj masi dodati prethodno umućeni bjelanjak.

U podmazanu tepsiju razviti tijesto, preliti nadjevom, a šaku tijesta naribati gore.

Peći na temperaturi od 180 stupnjeva.

V I J E S T I

Košarka

Cibona i Zadar u finalu

Pobjedom u majstorici protiv Splita (100-74) košarkaši Zadra izborili su plasman u finale doigravanja za prvaka Hrvatske u kojemu ih čeka Cibona, koja je u polufinalu svlada-

la momčad Zagreba. I ove sezone ćemo gledati reprizu prošlogodišnjeg finala, što potvrđuje dominaciju ove dvije momčadi u nacionalnim okvirima.

Derbi

Blizu 2 milijuna kuna za »Krijesnice«

Odigran je sportsko-zabavno-humanitarni spektakl »Derbi«, u sklopu kojega je održan nogometni susret momčadi »Zvijezda«, sastavljene od medijskih ličnosti, koje su tjedan dana provele u kampu pod paskom Čire Blaževića, i »Legende«, momčadi proslavljenih hrvatskih nogometaša. Pred 30.000 gledatelja, koji su bili nazočni lijepom nogometnom spektaklu na stadionu u »Maksimiru«, viđena je prava sportska borba u kojoj je ipak, na koncu, presudilo bogato sportsko iskustvo i vrhunsko umijeće sastava koji je predvodio najbolji hrvatski trener Tomislav Ivić. Krajnji rezultat bio je najmanje važan (8-3 za »Legende«), prema blizu 2.000.000 kuna, koje je akcija donijela udruzi »Krijesnice«, koja pomaže djeci i obiteljima suočenim s bolestima malignih tumora. Bravo!!!

Tenis

Babolat cup za Krajinovića

Talentirani tenisač somborskog »Žaka« Filip Krajinović uvjerljivo je osvojio prvo mjesto na ETA turniru »Babolat cup« igranom tijekom prošlog tjedna na terenima »Spartaka« u Subotici. U finalnom susretu Krajinović je deklasirao Petrovića (6-1, 6-1) i opravdao status prvog favorita i najbolje plasiranog tenisača (10. mjesto na ETA rankingu do 14 godina). U gotovo »nenormalnim« uvjetima nemogućeg vremena, kiša je nemilosrdno padala danima, organizatori turnira su pokazali zavidnu i pohvale vrijednu sposobnost da se »odupru« višoj sili i uz velike napore na vrijeme privedu natjecanje kraju.

Nogomet

Hrvatska – Poljska 0-1

U trećoj pripremnoj utakmici pred odlazak na SP u Njemačkoj Hrvatska je u Wolfsburgu doživjela minimalan poraz od Poljske (0-1). Poslije pobjede protiv Austrije (4-1), neriješenog ishoda s Iranom (1-1), ovog puta desetkovana momčad Cice Kranjčara (trbušna infekcija nekolicine standardnih prvotimaca) poražena je protiv još jednog od sudionika predstojećeg mundijala.

Atletika

Vlašić prva u Oslu

Skokom od 198 cm najbolja hrvatska visašica Blanka Vlašić pobijedila je na prvom u seriji mitinga Zlatne lige, koji pobjednicima na svih šest natjecanja garantira diobu zlatnog jack pota od 1.000.000 \$. Ovo je druga Blankina pobjeda na mitinzima Zlatne lige, a sljedeći ispit je očekuje 8. srpnja u Parizu.

Dvojac iz Davisova cupa nastavlja s uspjesima

Ančić i Ljubičić ponovno blistaju

*U modernoj povijesti bijelog sporta nije bilo manje zemlje s dva predstavnika
među osam najboljih u Roland Garrosu*

Piše: Dražen Prčić

U nedjelju 4. lipnja, u rano popodne oko 15 sati, na dva najveća i najpoznatija pariška terena, *Chatrieu* i *Susan Langlen* (dvije centralne arena s najviše sjedala za gledatelje), dva Hrvata su pred očima cijeloga teniskoga svijeta, Roland Garros kao jedini Grand Slam turnir na šljaci prati stotine i stotine milijuna gledatelja, zabilježila pobjede i dokazala kako titula u Davisovom cupu nije bila slučajnost. Prvo je *Mario Ančić* izborio plasman u četvrtfinale, dramatičnom pobjedom u petom setu protiv Španjolca *Robreda*, a potom je *Ivan Ljubičić* dovršio prekinuti susret (zbog mraka) protiv Argentinca *Monaca* i osvajanjem posljednja dva gema u, također, petom i odlučujućem setu i izborio plasman u osminu finala, da bi već sutra, rutinirano, svladao Španjolca *Ramirez-Hidalga* i pridružio se kolegi iz reprezentacije među osmoricom najboljih u Parizu. I tako je mala Hrvatska, sa svojih 4,5 milijuna stanovnika ponovno dokazala epitet velike teniske supersile, izborivši dva mjesta u eliti bijelog sporta na nerančastoj šljaci.

SUPER MARIO: Pobjedom protiv favoriziranog Španjolca Robreda, ipak je u pitanju specijalist za igru na najsporijoj podlozi, Mario Ančić je pokazao veliki napredak u svojoj igri koja više nije predodređena samo za brze terene. Često puta podcjenjivan od strane brojnih kritičara, »Super Mario« je sve demantirao nezabo-

Nezaboravni nastup: Mario Ančić

ravnim nedjeljnim nastupom u kojemu je preokrenuo 1-2 u setovima i poslije teške borbe od gotovo 4 sata, uspio odoljeti protivniku (Robredo je nedavno osvojio turnir Masters serije u Hamburgu), grčevima i mučnini, slaveći na kraju sa 6-4, 4-6, 2-6, 6-4, 7-5.

Ovim velikim podvigom dokazao je kako polufinale Wimbledona 2004. godine nije bilo slučajno, baš kao ni odlučujuća pobjeda u finalu Davisova cupa i vidoko mjesto na svjetskoj ranking ljestvici (12.), koje bi od ponedjeljka moglo biti još i više. Bez obzira na ishod četvrtfinalnog duela protiv najboljeg igrača današnjice, Švicarca *Federera*, 22 godišnji Splitsanin ovim je dometom konačno potvrdio svoju visoku igračku klasu i zauvijek zapušio usta dežurnim kritičima.

FENOMENALNI LJUBO: Kada je u subotnjoj večeri trećeg kola Ivan Ljubičić gubio 0-2 protiv manje poznatijeg Argentinca *Monaca*, mnogi su pomislili kako je u pitanju još jedna neuspjela Grand Slam epizoda u karijeri najboljeg hrvatskog tenisača današnjice. Za one koji slabije prate tenis, »Ljubo« nikada (do Pariza i Roland

Garrosa 2006) u karijeri nije stigao do 4. kola niti na jednom od četiri Grand Slam turnira, a trenutačno je 4. igrač svijeta. I onda je fenomenalni Ivan »krenuo« u rušenje neugodne tradicije, okrenuo rezultat na 2-2 i neposredno prije prekida usljed mraka, na Roland Garrosu i Wimbledonu nema igre pod svjetlima reflektora, stigao na lijepih i ohrabrujući 4-2 u petom setu. A igralo se teških četiri sata, s milijun prebačenih lopti s obje strane i nevjerojatnim Ljubinim prosjekom servisa od 200 km/h. Sutradan, u nastavku, 4. nositelj turnira pokazao je svom protivniku »gdje mu je mjesto« i osvojivši potrebite dvije igre za konačnih 6-2 u posljednjem setu, poslao ga na tribine. Da ne zaboravimo naglasiti još jednom, gotovo u isto vrijeme i Mario Ančić je primao čestitke i ovacije od dupke ispunjenog gledališta na drugom centralnom terenu i cijeli svijet je svjedočio o fenomenalnom dvojcu iz Hrvatske. U četvrtfinalnom duelu Ljubo je igrao protiv francuskog iznenađenja *Benneteaua*, ali se to događalo poslije rokova za zaključenje ovog broja. ■

Najbolji hrvatski tenisač: Ivan Ljubičić

Veliki uspjeh Novaka Đokovića

Usporedno s velikim uspjehom hrvat - skog dvojca mjesto među najboljih osam u Roland Garrosu izborio je i predstavnik SiCG, 19 godišnji *Novak Đoković* koji je u osmini finala bio bolji od Francuza *Monfilsa* sa 7-6, 7-6, 6-3. Velike zasluge za ovaj uspjeh jamačno pripadaju i njegovom treneru Talijanu *Piattiu*, kojeg dijeli skupa s Ivanom Ljub - ičićem.

Filip Krajnović, mladi teniski šampion iz Sombora

Najveći talent velike tenisačke obitelji

Obitelj Krajnović već nekoliko generacija predstavlja okosnicu renomiranog TK »Žak« iz Sombora, a njen najmlađi član velika je tenisačka nada

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Od svoje pete godine života *Filip Krajnović* (1992.) je nerazdvojan s teniskim reketom, zahvaljujući ljubavi prema bijelom sportu koja se nje-guje generacijama u njegovoj obitelji. Svi Krajnovići, pa tako i najmlađi Filip, prošli su tenis-školu u glasovitom sombor-skom klubu »Žak«, utkavši svoja imena u bogatu i uspjesima ispunjenu povijest ovog sportskog kolektiva. Ipak, prema neospornom talentu i rezultatima, kojima već nekoliko godina skreće pozornost na sebe, čini se kako je pred Filipom velika karijera i put u saviježde najvećih zvijezda »bijelog sporta«. Na nedavnom ITF turniru Europske teniske asocijacije (ETA) odigranom na terenima TK »Spartak« u Subotici opravdao je status prvog nositelja i »prošetao se« natjecanjem, osvojivši pokal namijenjen pobjedniku.

►Tko je broj 1 u tenisačkoj obitelji Krajnović?

Na obiteljskoj ranking ljestvici trenutačno sam ja prvi igrač, što je posve logično, jer aktivno treniram već nekoliko godina. No, cijela tradicija igranja tenisa je započela s očevim najstarijim bratom *Perom*, prvi tenisačem u obitelji, potom je počeo igrati moj otac *Stipan* i tako redom, sve do mog starijeg brata i mene. Poslije mene drugi reket obitelji je moj stariji brat, koji je ujedno proteklih godina bio i moj trener.

►U tenisu si još od najranijeg djetinjstva koje je obilježeno brojnim naslovima najboljeg u raznim mladim kategorijama. Koji je bio tvoj prvi naslov u karijeri?

Već s osam godina sam osvojio prvi naslov u kategoriji igrača do deset godina starosti, poslije su uslijedile brojne titule uvijek s manje godina nego što je to bio limit u starosnoj kategoriji.

►Koku titulu trenutačno držiš u svom posjedu?

Trenutačno sam aktualni šampion SiCG u konkurenciji tenisača do 14 godina i pre-

ma plasmanu 10. igrač europske ranking ljestvice u istoj starosnoj kategoriji.

►Pokraj brojnih domaćih naslova uspio si osvojiti i nekoliko međunarodnih titula. Iz kojih si se država vraćao kao pobjednik?

Zasada imam tri međunarodna naslova. Bio sam pobjednik na ETA turniru u Estoniji i Pečuhu (Mađarska), te sam prošle godine bio prvi na turniru u Subotici.

►Šampion se postaje vrijednim i mukotrpnim radom, ali i ugledanjem na nekog velikog igrača. Tko je bio tvoj prvi teniski uzor?

Od kada sam počeo igrati tenis divio sam se jednom od najboljih svih vremena, Amerikancu *Peteu Samprasu*.

►S obzirom na »žestoku« obiteljsku konkurenciju i tradiciju znalaca ovog

Trijumf u Subotici

Četvrti međunarodni naslov Filip Krajnović je osvojio prošlog vikenda u Subotici porazivši u finalu ETA turnira do 14 godina vršnjaka Petrovića s uvjerljivih 6-1, 6-1

sporta, kada ti je prvi puta pošlo za rukom i reketom pobijediti oca Stipana, također priznatog tenis mahera?

Dugo godina nisam uspijevaao pobijediti oca, ali, kada sam ga prvi puta uspio poraziti u mojoj 11. godini, došao je kraj njegove obiteljske vladavine. Ipak, iza svega je dugogodišnji rad, nekoliko sati na dan uz temeljite tjelesne pripreme.

►Što bi izdvojio kao svoje najjače tenisačko oružje?

Prije svega to bi bio moj bekhend, udarac koji mi je nekako najprirodniji i na kojega se uvijek mogu osloniti u pokušaju osvajanja poena.

►Kako je Sombor ipak mala sportska sredina za napredak jednog velikog talenta, uskoro se seliš u Beograd. O kakvoj je vrsti aranžmana riječ?

Postignut je sporazum s Teniskim savezom, prema kojemu ću biti pod njihovom paskom, te se uskoro selim u Beograd, gdje ću ići u školu i trenirati s najboljim trenerima.

►Uz aktivno bavljenje tenisom i škola je još uvijek »aktivna«. Koji razred uskoro završavaš?

Još malo pa ću završiti sedmi razred osnovne škole u Somboru, a već sljedeću školsku godinu nastaviti ću u Beogradu.

►Kakvi su tvoji daljnji životni planovi. Škola ili tenis?

Tenis. Svi moji životni planovi su isključivo vezani uz tenis, jer bih želio biti profesionalni igrač.

Papin blagoslov Hrvatima

Priredio: Zdenko Samaržija

6. lipnja 1854. godine u selu Oplazniku iznad Sutle rođen je *Ante Kovačić*, hrvatski književnik. Najvažnije djelo je roman *U registraturi*, koji je i najvažniji hrvatski roman 19. stoljeća. Odrastao je u brojnoj obitelji te se školovao uz pomoć mecena. Pravo je doktorirao u Zagrebu. U djelima je literarno obradio mentalitet sluganstva, korupciju i licemjerje. Skrhan neimaštinom, umro je u 37. godini života smetena uma.

7. lipnja 1993. godine poginuo je u prometnoj nesreći pokraj Ingolstadta *Dražen Petrović*, hrvatski košarkaški reprezentativac i jedan od najboljih svjetskih košarkaša. Rođen je 22. listopada 1964. godine u Šibeniku. Sa šesnaest godina postao je igrač Šibenke, a s nepunih osamnaest nastupa za reprezentaciju Jugoslavije. Sudjelovao je na tri olimpijade i na svakoj osvojio medalju. Nakon blistave karijere u Ciboni, odlazi u madridski Real te četiri sezone

igra u NBA-ligi. Počiva na Mirogoju.

7. lipnja 879. godine blagoslovio je papa *Ivan VIII.* kneza *Branimira* i njegov narod i uputio mu pismo, što je tada značilo ono što danas otprilike znači međunarodno priznanje neke države.

Mile Budak i kći Grozda, svibanj 1945.

7. lipnja 1945. godine pogubljen je *Mile Budak*, hrvatski književnik i političar, visoki dužnosnik NDH.

9. lipnja 1978. godine umro je u Zagrebu *Ante Kuman*, hrvatski slikar, grafičar i ilustrator.

9. lipnja 1945. godine potpisan je sporazum između vlada Italije i Jugoslavije o nastanku zone A i zone B na spornim područjima Istre i Trsta.

10. lipnja 1796. godine u Zagrebu je rođen *Antun Mihanović*, hrvatski

književnik i diplomat.

11. lipnja 1871. godine u selu Trebarjevu Desnom nedaleko Sisaka rodio se *Stjepan Radić*, hrvatski političar. Godine 1904. osnovao je s bratom Hrvatsku pučku seljačku stranku. Godine 1918. zalagao se za ujedinjenje s Kraljevinom Srbijom i Kraljevinom Crnom Gorom, no uz jasne uvjete koji Hrvatskoj jamče cjelovitost i samobitnost. Na sjednici Narodnog vijeća 24. studenoga 1918. godine upozorava zastupnike da budu pažljivi prilikom ujedinjenja sa Srbijom. »... Gospodo! Još nije prekasno! Ne srljajte kao guske u maglu!« Umro je 8. kolovoza 1928.

godine u Zagrebu od posljedica atentata koji je na njega izvršio u Skupštini u Beogradu radikalski zastupnik Puniša Račić.

11. lipnja 1868. godine rođen je u Trebarjevu Desnom *Antun Radić*, hrvatski novinar i književnik, srednjoškolski profesor, prvi i glavni osnivač Hrvatske pučke seljačke stranke.

12. lipnja 1995. godine zločini nad srebreničkim civilima i braniteljima dosegla su vrhunac. Od 11. do 15. lipnja likvidirano je približno 8000 Muslimana. Glavnoosumnjicheni za ovaj zločin – srpski general Ratko Mladić – još je uvijek na slobodi.

13. lipnja 1805. godine rođen je *Antun Mažuranić*, hrvatski književnik, jezikoslovac, novinar i političar. Najvažnija djela su mu »Temelji ilirskoga i latinskoga jezika za početnike«, tekst naslovljen »Zakon Vinodolski« u kojem je protumačio jezik toga rukopisa, bavio se glagoljicom i o tome mnogo pisao. Sudjelovao je u radu komisije čiji je zadatak bio revidirati *školske knjige*, odnosno udžbenike koji su u to vrijeme bili propisani. Početkom pedesetih i tijekom šezdesetih godina 19. stoljeća objavljuje rasprave u sklopu gimnazijskih programa zagrebačke gimnazije (1852. godine »Kratak pregled povjestnice gimnazije zagrebačke«, 1855. godine »Kratak pregled stare literature hrvatske«, 1860. godine »O važnosti accenta hrvatskoga za historiju Slavjanah«). U suradnji s Veberom i Mesićem piše »Čitanku ilirsku za više gimnazije, dio I«. Godine 1859. izdaje gramatički udžbenik »Slovnica hrvatska za gimnazije i realne škole, Dio I.« Rečoslovje koji se u našim srednjim školama rabio još dugo vremena. Umro je u Zagrebu 1888. godine.

13. lipnja 1873. godine rođen je u Tovarniku *Antun Gustav Matoš*, hrvatski književnik – Bunjevac podrijetlom, Srijemac rodom, a Zagrepčanin odgojem. Studirao je veterinu u Beču, no nije diplomirao. Svirao je violončelo i u godinama izgnanstva prehranjivao se sviraajući u raznim orkestrima. Unovačen je 1983. godine, no pobjegao je iz vojske. Uhićen je i kaznu je zatvora služio u Srijemskoj Mitrovici i Petrovaradinu, odakle je također uspio pobjeći. Živio je kao vojni bjegunac u Beogradu, Ženevi i Parizu. Godine 1908. je amnestiran i vratio se u Zagreb. Položio je ispite za učitelja Više pučke škole, no nikada nije imao stalni posao. U Italiji je pokušava liječiti rak grla i uha, na žalost bez uspjeha. Umro je 17. ožujka 1914. godine u Zagrebu. Snažno izgrađene nacionalne svijesti, Matoš je stvarao većinom rodoljubna djela; Moć savjesti, Iverje, Novo iverje, Umorne priče, Balkon, Cvijet s raskršća, Naši ljudi i krajevi, Vidici i putovi. Premda je napisao samo osamdesetak pjesama, i to u posljednjoj stvaralačkoj fazi, mnoge su antologijske.

[illegible]

RJEŠENJA:

ISTANBUL, VALPURGA, AKAIĐ, LJJ, NR, SIRAČ, AAN, TINO, EMERIT, B, RERA, EMU, GNAJS, AD, ITD, AURA, Ć, NELSON
MANDELA, RIJETKOST, OTUD, BAKU, ROV, REBEKA, AM, PIO, IRINA, OM, LEA, SJEĆI, ARAPI, A, TEKST, PAK, PAT,
BESMRTNOST, MALJ, AM, PAVOR, BOUREK, NIKO, OLAV, TRATA, LOLA, OLIKASTAR, VELIKA GORICA, KO

PETAK 9. 6. 2006.

06.45 TV raspored
06.50 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 7., serija
10.00 Vijesti
10.10 Taxico, dokumentarna serija
10.35 Dojmovi iz divljine, dokumentarna serija
11.00 Vijesti iz kulture
11.08 TV raspored
11.10 Među nama, znanstveno obrazovni program
12.00 Dnevnik
12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
13.20 Oprah Show
14.05 Vijesti
14.15 Krim odjel 3., serija
15.05 Limeni nos, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Most, dokumentarna emisija
16.40 Severina na Eurosongu
17.30 Vijesti
17.40 Taxico, dokumentarna serija
18.05 Dojmovi iz divljine, dokumentarna serija
18.35 Najslabija karika, kviz (zadnja)

19.15 Znanstvene vijesti
19.30 Dnevnik
19.55 Nogometno SP
20.00 Sport
20.04 Vrijeme
20.15 XMen, američki film
22.00 Joey, humoristična serija
22.25 Vijesti iz kulture
22.35 Načelnica 2., miniserija
00.10 Vijesti dana
00.25 McHaleova mornarica, američki film
02.10 Men of Means, kanadski film
03.40 Adrenalin, nizozemsko južnoafrički film
05.20 Joey, humoristična serija
05.40 Krim odjel 3., serija
06.25 Protiv vjetrova i oluje, serija

07.15 TEST
07.30 TV raspored

07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Tom i Jerry kao klinici, crtana serija
08.25 ŽUTOKLJUNAC
09.20 Učilica
09.30 Moby Dick, crtani film
10.15 Crtani film
10.30 Sjednica Hrvatskog sabora, prijenos
13.30 TV raspored
13.35 Obiteljske priče: Prekinuta nit, američki TV film
15.05 Vijesti za gluhe
15.15 S druge strane neba, dokumentarna emisija
16.05 Vijesti na drugom
16.20 Ne daj se, Floki!, serija za djecu
16.50 Dva i pol muškarca, humoristična serija
17.30 Svjetsko nogometno prvenstvo emisija
17.50 Njemačka Kostarika, prijenos
20.00 Svjetsko nogometno prvenstvo emisija
20.50 Poljska Ekvador, prijenos
22.50 Svjetsko nogometno prvenstvo emisija
23.30 Babylon Circus
00.40 Pregled programa za subotu

06.05 Pokémoni, crtana serija
06.30 Power Rangers, serija
06.50 Ninja kornjače, crtana serija
07.10 Šaljivi kućni video
07.35 Mačeha, serija

09.20 Putovi ljubavi, serija
10.15 Izlog strasti, serija
10.45 VIP DJ, glazbena emisija
11.30 Čarobnice, serija
12.30 Policajci s plaže, serija
13.30 Loptomanija
14.00 Bumerang, serija
15.05 Seinfeld, serija
15.35 Svi vole Raymonda, serija
16.10 Rebeca, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Mačeha, serija
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Loptomanija
20.00 Istraga, kriminalistički magazin

21.30 Sekunde do katastrofe: Sudar na uzletnoj stazi, dokumentarni film
22.30 Žene nogometaša, serija
23.30 Seinfeld, serija
00.00 National Geographic report: Ralje – ubojiti instinkti
00.05 Dnevnik jednog košarkaša, igrani film
01.45 Dream Team, serija
02.40 Kraj programa

06.10 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
06.55 Astro Boy, crtana serija
07.15 Transformers Cybertron, crtana serija
07.40 Transformers Energon, crtana serija
08.05 Johnny Bravo, crtana serija
08.25 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
08.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
09.20 Roseanne, humoristična serija (R)
09.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
10.20 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
10.50 Sanja, talk show (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.55 Eksploziv, magazin (R)
12.20 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.50 Ljubav bez predaje, telenovela
14.30 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
15.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
16.00 Pod istim krovom, humoristična serija
16.25 Roseanne, humoristična serija
16.55 Bračne vode, humoristična serija
17.25 Sam svoj majstor, humoristična serija
17.50 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.10 Svete tajne sestrinstva YA-YA, igrani film, komična drama
21.55 Joe protiv vulkana, igrani film, komedija
23.40 Vijesti, informativna emisija
23.50 Ubojiti gospodin Frost, igrani film, triler
01.15 Đavolje utočište, igrani film, fantastični triler (R)

SUBOTA

07.15 TV raspored
07.20 TV kalendar
07.30 Teletubbies, lutkarska serija
07.55 Vijesti
08.00 ŽUTOKLJUNAC
08.55 Parlaonica (zadnja)
09.50 Vijesti
10.00 Briljanteen
10.45 Vijesti iz kulture
10.50 National Geographic: Vrhunska zmija smrtonosni stisak
12.00 Dnevnik
12.20 Protiv vjetrova i oluje, serija
13.05 Prizma, multinacionalni magazin
13.50 Klub zdrave prehrane
14.15 Opera Box
14.50 Oprah Show
15.35 Reporteri: Tony Blair dugi oproštaj
16.35 Vijesti
16.50 Hitna služba 11., serija
17.40 Povratak u divljinu: Tamzin Outwaite s dupinima

18.35 TV Bingo Show
19.15 LOTO 7/39
19.30 Dnevnik
19.55 Nogometno SP
20.00 Sport
20.04 Vrijeme
20.15 Genijalni um, američki film
22.35 Vijesti dana
22.45 Vijesti iz kulture
22.55 Ralje, američki film
01.40 Daleko od kuće, američki film
03.10 Noćni odred, američki film
04.30 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
04.45 Opera Box
05.10 Hitna služba 11., serija
06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

07.00 TEST
07.15 TV raspored

10. 6. 2006.

07.20 Ljubav u zaleđu, serija
 08.05 Kinoteka Melodrame
 Douglasa Sirk:
 Veličanstvena opsija,
 američki film
 09.45 TV raspored
 09.50 Kućni ljubimci
 10.20 Duhovni izazovi
 međureligijski magazin
 10.35 Glas domovine
 11.05 TV raspored
 11.10 Automagazin
 11.45 XMen, američki film
 13.25 Silverstone: Kvalifikacijski
 trening F1 za Veliku
 nagradu Velike Britanije,
 prijenos
 14.30 GOLEO emisija
 14.50 Engleska Paragvaj, prijenos
 16.50 GOLEO emisija
 17.50 Trinidad&Tobago Švedska,
 prijenos
 19.50 GOLEO emisija
 20.05 GOLEO emisija
 20.50 Argentina Obala Bjelokosti,
 prijenos
 22.50 GOLEO emisija
 23.35 Ruske lutke, serija
 00.20 Pregled programa
 za nedjelju

07.00 Pokemoni, crtana serija
 07.20 Nevjerojatni Zoro,
 crtani film
 08.35 Power Rangers, serija
 09.20 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 10.20 Tri sestre, serija
 10.50 Djevojke s Beverly Hillsa,
 serija
 11.20 Čarobnice, serija
 12.10 Smallville, serija
 13.00 Odvjetnica, serija
 13.50 Smrtonosni odron,
 igrani film
 15.30 Automotiv,
 auto moto magazin

16.00 Navigator, nautički magazin
 16.30 Vijesti Nove TV
 16.40 Bumerang, serija
 17.30 Istraga,
 kriminalistički magazin
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV

19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Loptomanija
 20.00 Zuhra show,
 zabavna emisija
 21.00 Skoro savršen zločin,
 igrani film
 22.35 Virus, igrani film
 00.15 VIP DJ, glazbena emisija
 00.50 Dracula 2: Uznesenje,
 igrani film
 02.20 Kraj programa

05.50 Lud za tobom,
 humoristična serija
 06.10 Dexterov laboratorij,
 crtana serija
 06.35 Scooby— Doo, where are
 you?, crtana serija
 07.00 Jagodica Bobica,
 crtana serija (R)

07.25 Battle B-Daman,
 crtana serija
 07.45 Na zadatku,
 humoristična serija
 08.10 Tarzan,
 kriminalistička serija
 09.00 Zabranjena ljubav,
 sapunica (5 epizoda) (R)
 11.35 Pozdrav iz Wonderfallsa,
 humoristična serija
 12.30 Everwood, dramska serija
 13.25 Pobuna na brodu Caine,
 igrani film, ratna drama
 15.40 Sve tajne sestrinstva
 YA-YA, igrani film,
 humoristična drama (R)
 17.40 Zvijezde Extra: 50
 najšokantnijih zvjezdanih
 priznanja, zabavna emisija
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Žuta minuta,
 zabavna emisija
 20.05 Prevaranti, igrani film,
 kriminalistička komedija
 21.30 Donnie Brasco,
 igrani film, triler
 23.35 Playboy: Mreža požude,
 igrani film, erotski
 01.15 Joe protiv vulkana,
 igrani film, komedija (R)
 02.55 Ubojiti gospodin Frost,
 igrani film, triler (R)

NEDJELJA 11. 6. 2006.

HRT 1

06.50 TV raspored
 06.55 TV kalendar
 07.05 Vijesti
 07.10 Divlji poni,
 američki film za djecu
 08.45 Aladdin, crtana serija
 09.05 Timon i Pumbaa,
 crtana serija

09.30 Vijesti
 09.38 Vrijeme danas
 09.40 Vijesti iz kulture
 09.50 Gospodica Marple:
 U hotelu Bertram's
 12.00 Dnevnik
 12.15 TV raspored
 12.25 Plodovi zemlje
 13.20 Split: More
 14.00 Nedjeljom u dva
 15.10 Vijesti
 15.30 O. C. 2., serija
 16.20 Ružmarin i majčina dušica,
 serija
 17.10 Topla voda,
 dokumentarni film
 17.45 Gorko slatko, američki film
 19.15 LOTO 6/45
 19.30 Dnevnik
 20.10 Tko želi biti milijunaš?,
 kviz
 21.10 Zlatne godine,
 hrvatski film (1. dio)
 22.10 Shpitzza
 23.00 Vijesti dana
 23.10 Vijesti iz kulture
 23.20 Zakon i red:
 Odjel za žrtve 6., serija
 00.10 Film
 02.05 Nedjeljom u dva
 03.05 Zakon i red:
 Odjel za žrtve 6., serija
 03.50 Plodovi zemlje
 04.40 Split: More
 05.10 Shpitzza
 05.55 Ružmarin i majčina dušica,
 serija

HRT 2

09.10 TEST
 09.25 TV raspored
 09.30 Kardinal vjere, ljubavi i
 pravde dokumentarna emisija
 10.50 Biblija
 11.00 Zagreb: Misa, prijenos
 12.00 TV raspored
 12.05 Slobodna zona, kratki
 dokumentarni film
 12.15 Mir i dobro
 12.50 Silverstone: Formula 1 F1
 za Veliku nagradu Velike
 Britanije, prijenos
 14.40 GOLEO emisija
 14.50 Srbija i Crna Gora
 Nizozemska, prijenos
 16.50 GOLEO emisija
 17.50 Meksiko Iran, prijenos
 19.50 GOLEO emisija
 20.05 GOLEO emisija
 20.50 Angola Portugal, prijenos
 22.50 GOLEO emisija
 23.35 Evergreen filmovi Alfreda
 Hitchcocka: Obiteljska
 urota, američki film
 01.30 Pregled programa
 za ponedjeljak

07.05 Pokemoni, crtana serija
 07.30 Zenki, crtana serija
 08.40 Power Rangers, serija
 09.30 Yu-Gi-Oh, crtana serija
 10.30 National Geographic report
 10.35 Nogomena groznica,
 crtani film
 11.50 Poslužitelj na golf igralištu,
 igrani film
 13.40 Ostani uz mene, igrani film
 15.15 Danielle Steel: Zoya,
 2. dio igrani film
 16.50 Vijesti Nove TV
 17.00 Zuhra show,
 zabavna emisija

NEDJELJA

18.00 Red carpet, zabavna emisija
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove Tv
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Loptomanija
 20.00 Mary Higgins Clark: Zločin iz strasti, igrani film
 21.40 Epicentar, informativno zabavna emisija
 22.40 Francuska čipka, igrani film
 00.25 Red Carpet, zabavna emisija
 01.15 VIP DJ, glazbena emisija
 01.50 Automotiv, auto moto magazin
 02.20 Navigator, nautički magazin
 02.50 Kraj programa

07.50 Ed, Edd i Eddy, crtana serija
 08.15 Krava i Pilić, crtana serija
 08.35 Battle B-Daman, crtana serija
 09.05 Jagodica Bobica, crtana serija
 09.25 Školske tajne, dramska serija
 10.20 Red Bull Air Race – Berlin, sportsko– dokumentarna emisija (R)
 10.50 Žuta minuta, zabavna emisija (R)
 11.45 Mijenjam ženu, dokumentarna serija (R)
 13.00 Bibin svijet, humoristična serija (R)
 13.35 Gle tko to govori 2, igrani film, romantična komedija
 14.55 Prevaranti, igrani film, kriminalistička komedija (R)
 16.20 Auto moto tv, magazin
 17.00 Salto, zabavna emisija
 18.00 Ekkluziv, magazin
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Svijet čuda, dokumentarna serija
 20.05 Vjeruj u ljubav, show
 21.15 Putovanje prema suncu, saga
 22.55 FBI: Istraga, dokumentarno– kriminalistička serija
 23.55 Novi forenzičari, dokumentarno– kriminalistička serija
 00.55 Autopsija, dokumentarno– kriminalistička serija
 01.20 Playboy: Mreža požude, igrani film, erotski (R)

PONEDJELJAK 12. 6. 2006.

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Čarolija 7., serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Taxico, dokumentarna serija
 10.35 Dojmovi iz divljine, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.10 Riječ i život: Crkveni pokreti, religijski program
 12.00 Dnevnik
 12.15 TV kalendar
 12.30 Protiv vjetrova i oluje, serija
 13.20 Oprah Show
 14.05 Vijesti
 14.13 Vrijeme danas
 14.15 Krim odjel 3., serija
 15.05 Limeni nos, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.05 Vijesti
 16.15 AlpeDunavJadran
 16.45 Stažist 3., humoristična serija
 17.15 Hrvatska danas
 17.45 Obiteljske priče: U potrazi za ocem, kanadski film
 19.30 Dnevnik
 20.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
 20.55 Latinica (1. dio)
 22.05 Latinica (2. dio)
 22.40 Otvoreno
 23.35 Vijesti iz kulture
 23.45 Na rubu znanosti: Umjetna inteligencija
 00.50 Vijesti dana
 01.05 Dobro ugođena večer: Simfonijski orkestar HRTa
 02.15 Drugi život, francuski film
 03.55 Stažist 3., humoristična serija
 04.15 Krim odjel 3., serija
 05.00 Na tajnim zadacima 3., serija
 05.45 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 06.00 Protiv vjetrova i oluje, serija

07.10 TEST
 07.25 TV raspored
 07.30 Vijesti za gluhe
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija

08.00 Tom i Jerry kao klinici, crtana serija
 08.25 ŽUTO KLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 Lutka koja je oživjela, američki film za djecu
 10.55 Limeni nos, crtana serija
 11.20 Briljanteen
 12.05 Dvorac igračaka, serija za djecu
 12.30 Vremenski putnici, serija za djecu
 12.55 Goranov Lukovdol
 13.25 Soniin dnevnik, španjolski dokumentarni film za mlade
 13.40 Pink Panther, crtani film
 13.45 Geo reportaža: Božanski vlak
 14.15 TV raspored
 14.30 GOLEO emisija
 14.50 Australija Japan, prijenos
 16.50 GOLEO emisija
 17.50 SAD Češka, prijenos
 19.50 GOLEO emisija
 20.05 GOLEO emisija
 20.50 Italija Gana, prijenos
 22.50 GOLEO emisija
 23.35 Na tajnim zadacima 3., serija
 00.20 Pregled programa za utorak

06.05 Pokemoni, crtana serija
 06.25 Šaljivi kućni video
 06.50 Power Rangers, serija
 07.10 Ninja kornjače, crtana serija
 07.35 Mačeha, serija
 09.20 Putovi ljubavi, serija
 10.15 Izlog strasti, serija
 10.45 VIP DJ, glazbena emisija
 11.30 Čarobnice, serija
 12.30 Policajci s plaže, serija
 13.30 Loptomanija
 14.00 Red Carpet. Zabavna emisija
 15.05 Seinfeld, serija
 15.35 Svi vole Raymonda, serija
 16.10 Rebeca, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.05 Mačeha, serija
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove Tv
 19.30 Loptomanija
 20.00 Prvi u tjednu: Opasan brak, igrani film
 21.40 Balkan Inc., serija
 22.40 Žene nogometaša, serija

23.40 Will I Grace, serija
 00.10 Seinfeld, serija
 00.40 Južni Pacifik, igrani film
 02.50 Dream team, serija
 03.40 Kraj programa

06.05 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 06.50 Astro Boy, crtana serija
 07.15 Transformers Cybertron, crtana serija
 07.35 Transformers Energon, crtana serija
 08.00 Johnny Bravo, crtana serija
 08.20 Princ iz Bel– Aira, humoristična serija (R)
 08.50 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 09.15 Roseanne, humoristična serija (R)
 09.45 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.10 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
 10.40 Sanja, talk show (R)
 11.35 Vijesti, informativna emisija
 11.40 Ekkluziv, magazin (R)
 12.20 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 12.50 Macho muškarci, telenovela
 13.45 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.30 Carabinieri– žena na zadatku, dramska serija
 15.30 Princ iz Bel– Aira, humoristična serija
 15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.25 Roseanne, humoristična serija
 16.55 Bračne vode, humoristična serija
 17.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.50 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Istražitelji 2, igrani film, triler
 21.45 Magija, igrani film, fantastična drama
 23.35 Vijesti, informativna emisija
 23.50 FBI: Istraga, dokumentarno– kriminalistička serija (R)
 00.45 Putovanje prema Suncu, saga (R)

UTORAK 13. 6. 2006.

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Čarolija 7., serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Taxico, dokumentarna serija
 10.35 Dojmovi iz divljine, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.10 Normalan život, emisija za osobe s invaliditetom
 12.00 Dnevnik
 12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
 13.20 Oprah Show
 14.05 Vijesti
 14.15 Krim odjel 3., serija
 15.05 Limeni nos, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.05 Vijesti
 16.15 Inside Offside 2006: Španjolska
 16.45 Stažist 3., humoristična serija
 17.15 Hrvatska danas
 17.45 Obiteljske priče: Savršena obitelj, američki film
 19.15 Znanstvene vijesti
 19.30 Dnevnik
 20.10 Uzmi ili ostavi, TV igra
 20.50 Bez traga 3., serija
 21.40 Euromagazin
 22.20 Otvoreno
 23.10 Vijesti iz kulture
 23.20 Vijesti dana
 23.35 Ponoćna antologija: Looking for Alibrandi (Tražeći Alibrandi), australski film
 01.15 Stažist 3., humoristična serija
 01.35 Krim odjel 3., serija
 02.20 Bez traga 3., serija
 03.05 Na tajnim zadacima 3., serija
 03.50 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 04.05 Oprah Show
 04.50 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 05.00 Inside Offside 2006: Španjolska
 05.30 Euromagazin
 06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

07.10 TEST

07.25 TV raspored
 07.30 Vijesti za gluhe
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Tom i Jerry kao klinici, crtana serija
 08.25 ŽUTOKLJUNAC
 09.20 Učilica
 09.30 Manolito Očalinko, španjolski film za djecu
 11.00 Limeni nos, crtana serija
 11.20 Parlaonica (zadnja)
 12.15 Dvorac igračaka, serija za djecu
 12.40 Vremenski putnici, serija za djecu
 13.05 Slavni parovi: James Dean i Marlon Brando
 13.35 Direkt
 14.05 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 14.30 GOLEO emisija
 14.50 Koreja Togo, prijenos
 16.50 GOLEO emisija
 17.50 Francuska Švicarska, prijenos
 19.50 GOLEO emisija
 20.05 GOLEO emisija
 20.50 Brazil Hrvatska, prijenos
 22.50 GOLEO emisija
 23.50 Na tajnim zadacima 3., serija
 00.35 Pregled programa za srijedu

nova

06.05 Pokemoni, crtana serija
 06.25 Šaljivi kućni video
 06.50 Power Rangers, serija
 07.10 Ninja kornjače, crtana serija
 07.35 Mačeha, serija
 09.20 Putovi ljubavi, serija
 10.15 Izlog strasti, serija
 10.45 VIP DJ, glazbena emisija
 11.30 Čarobnice, serija
 12.30 Policajci s plaže, serija
 13.30 Loptomanija
 14.00 Epicentar, informativno zabavna emisija
 15.05 Seinfeld, serija
 15.35 Svi vole Raymonda, serija
 16.10 Rebeca, serija
 17.00 Vijesti Nove TV
 17.05 Mačeha, serija
 19.00 Dnevnik Nove TV
 19.20 Sport Nove TV
 19.25 Vrijeme Nove TV
 19.30 Loptomanija
 20.00 Naša mala klinika, serija
 21.00 Koktel, igrani film
 22.45 Žene nogometaša, serija
 23.45 Seinfeld, serija

00.15 Totalna zbrka, igrani film
 01.40 Dream Team, serija
 02.40 Kraj programa

RTL

06.15 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.00 Astro Boy, crtana serija
 07.25 Transformers Cybertron, crtana serija
 07.45 Transformers Energon, crtana serija
 08.10 Johnny Bravo, crtana serija
 08.30 Princ iz Bel– Aira, humoristična serija (R)
 09.00 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 09.25 Roseanne, humoristična serija (R)
 09.55 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.20 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)
 10.50 Sanja, talk show (R)
 11.45 Vijesti, informativna emisija
 11.50 Eksploziv, magazin (R)
 12.20 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 12.50 Macho muškarci, telenovela
 13.45 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.30 Carabinieri – žena na zadatku, dramska serija
 15.30 Princ iz Bel– Aira, humoristična serija
 15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.25 Roseanne, humoristična serija
 16.55 Bračne vode, humoristična serija
 17.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.50 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Bibin svijet, humoristična serija
 20.40 Imaš poruku, igrani film, romantična komedija
 22.50 Cobra 11, kriminalistička serija
 23.50 Vijesti, informativna emisija
 00.05 Istražitelji 2, igrani film, triler (R)
 01.40 Magija, igrani film, fantastična drama (R)

SRIJEDA

HRT 1

06.45 TV raspored
 06.50 TV kalendar
 07.00 Dobro jutro, Hrvatska
 09.10 Čarolija 7., serija
 09.55 TV raspored
 10.00 Vijesti
 10.10 Taxico, dokumentarna serija
 10.35 Dojmovi iz divljine, dokumentarna serija
 11.00 Vijesti iz kulture
 11.08 TV raspored
 11.10 Treća dob, emisija za umirovljenike
 12.00 Dnevnik
 12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
 13.20 Oprah Show
 14.05 Vijesti
 14.15 Krim odjel 3., serija
 15.05 Limeni nos, crtana serija
 15.30 Nora Fora, igra za djecu
 16.05 Vijesti
 16.15 Znanstvena petica
 16.45 Stažist 4., humoristična serija
 17.15 Hrvatska danas
 17.45 Obiteljske priče: Tiger Cruise, američki film
 19.15 LOTO 7/39
 19.30 Dnevnik
 20.10 Piramida, zabavni program
 21.20 Ekipa za očevid 5., serija
 22.50 Otvoreno
 23.40 Vijesti iz kulture
 23.50 Rat u boji oslobođenje, dokumentarni film
 01.30 Vijesti dana
 01.45 Jeka, kanadski film
 03.20 Stažist 4., humoristična serija
 03.45 Krim odjel 3., serija
 04.30 Ekipa za očevid 5., serija
 05.15 Slobodna zona, kratki dokumentarni film
 05.30 Poslovni klub
 06.00 Protiv vjetra i oluje, serija

HRT 2

07.10 TEST
 07.25 TV raspored
 07.30 Vijesti za gluhe
 07.35 Teletubbies, lutkarska serija
 08.00 Tom i Jerry kao klinici, crtana serija
 08.25 ŽUTOKLJUNAC

SRIJEDA 14. 6. 2006.

09.20 Učilica
09.30 Otok s blagom,
američki film za djecu
11.10 Limeni nos, crtana serija
11.30 Dvorac igračaka,
serija za djecu
11.55 Vremenski putnici,
serija za djecu
12.20 Žminj
12.45 Vjetar u psima, švicarski
dokumentarni film za mlade
13.00 Inspektor Columbo:
Smrt nakladnikove žene
14.15 TV raspored
14.30 GOLEO emisija
14.50 Španjolska Ukrajina,
prijenos
16.50 GOLEO emisija
17.50 Tunis Saudijska Arabija,
prijenos
19.50 GOLEO emisija
20.05 GOLEO emisija
20.50 Njemačka Poljska, prijenos
22.50 GOLEO emisija
23.35 Na tajnim zadacima 3.,
serija
00.20 Pregled programa
za četvrtak

06.05 Pokemoni, crtana serija
06.25 Šaljivi kućni video
06.50 Power Rangers, serija
07.10 Ninja kornjače, crtana serija
07.35 Mačeha, serija
09.20 Putovi ljubavi, serija
10.15 Izlog strasti, serija
10.45 VIP DJ, glazbena emisija
11.30 Čarobnice, serija
12.30 Policajci s plaže, serija
13.30 Loptomanija
14.00 Naša mala klinika, serija
15.05 Seinfeld, serija
15.35 Svi vole Raymonda, serija
16.10 Rebeca, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Mačeha, serija
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Loptomanija
20.00 Tajna za koju se umire,
igrani film
21.40 U sridu,
društveno politički magazin
22.40 Novac, business magazin
23.10 Žene nogometaša, serija
00.10 Seinfeld, serija

00.40 National Geographic report:
Ralje – ubojiti instinkti
00.45 Sve za slavu, igrani film
02.15 Dream Team, serija

06.15 Ljubav bez predaje,
telenovela (R)
07.00 Astro Boy, crtana serija
07.20 Transformers Cybertron,
crtana serija
07.45 Transformers Energon,
crtana serija
08.10 Johnny Bravo, crtana serija
08.30 Princ iz Bel– Aira,
humoristična serija (R)
08.55 Pod istim krovom,
humoristična serija (R)
09.25 Roseanne,
humoristična serija (R)
09.50 Bračne vode,
humoristična serija (R)
10.20 Sam svoj majstor,
humoristična serija (R)
10.50 Sanja, talk show (R)
11.45 Vijesti, informativna emisija
11.50 Eksploziv, magazin (R)
12.20 Zabranjena ljubav,
sapunica (R)
12.50 Macho muškarci, telenovela
13.45 Ljubav bez predaje,
telenovela
14.30 Carabinieri– žena na
zadatku, dramska serija
15.30 Princ iz Bel– Aira,
humoristična serija
15.55 Pod istim krovom,
humoristična serija
16.25 Roseanne,
humoristična serija
16.55 Bračne vode,
humoristična serija
17.20 Sam svoj majstor,
humoristična serija
17.50 Sanja, talk show
18.45 Vijesti, informativna emisija
19.10 Eksploziv, magazin
19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
20.05 CSI: NY,
kriminalistička serija
21.00 Zaboravljeni slučaj,
kriminalistička serija
21.45 Vatretni dečki,
dramska serija
22.40 Cobra 11,
kriminalistička serija
23.35 Vijesti,
informativna emisija
23.50 Vjeruj u ljubav, show

ČETVRTAK

06.40 TV raspored
06.45 TV kalendar
07.00 Dobro jutro, Hrvatska
09.10 Čarolija 7., serija
10.00 Vijesti
10.10 Taxico, dokumentarna serija
10.35 Dojmovi iz divljine,
dokumentarna serija
11.00 Vijesti iz kulture
11.08 TV raspored
11.10 Heureka, znanstveno
obrazovna emisija
12.00 Dnevnik
12.30 Protiv vjetra i oluje, serija
13.20 Govorimo o zdravlju
14.00 Vijesti
14.15 Krim odjel 3., serija
15.05 Limeni nos, crtana serija
15.30 Nora Fora, igra za djecu
16.00 Zdravstveni savjetnik
zaklade Simbex, pp
16.05 Vijesti
16.15 City Folk: Stockholm
16.45 Stažist 4.,
humoristična serija
17.15 Hrvatska danas
17.45 Obiteljske priče: Dijete,
američki film
19.30 Dnevnik
20.10 Tko želi biti milijunaš?,
kviz
21.10 Newyorški plavci 12., serija
22.05 Kratki susreti
22.45 Otvoreno
23.35 Vijesti iz kulture
23.45 Transfer
00.20 Vijesti dana
00.35 Filmovi Claudea Chabrola:
Upravo pred noć,
francuski film
02.20 Stažist 4.,
humoristična serija
02.40 Krim odjel 3., serija
03.25 Newyorški plavci 12., serija
04.10 Na tajnim zadacima 3.,
serija
04.55 City Folk: Stockholm
05.25 Kratki susreti
05.55 Protiv vjetra i oluje, serija

07.10 TEST
07.25 TV raspored
07.30 Vijesti za gluhe
07.35 Teletubbies, lutkarska serija
08.00 Tom i Jerry kao klinici,
crtana serija

08.25 Polly,
američki film za djecu
09.55 TV raspored
10.00 Kloštar Podravski:
Misa, prijenos
11.45 Dvorac igračaka,
serija za djecu
12.10 Vremenski putnici,
serija za djecu
12.35 Direkt
13.00 Inspektor Columbo:
Umijeće zločina
14.30 GOLEO emisija
14.50 Ekvador Kostarika, prijenos
16.50 GOLEO emisija
17.50 Engleska Trinidad&Tobago,
prijenos
19.50 GOLEO emisija
20.05 GOLEO emisija
20.50 Švedska Paragvaj, prijenos
22.50 GOLEO emisija
23.35 Na tajnim zadacima 3.,
serija
00.20 Pregled programa za petak

06.05 Pokemoni, crtana serija
06.25 Šaljivi kućni video
06.50 Power Rangers, serija
07.10 Ninja kornjače, crtana serija
07.35 Mačeha, serija
09.20 Putovi ljubavi, serija
10.15 Izlog strasti, serija
10.45 VIP DJ, glazbena emisija
11.30 Čarobnice, serija
12.30 Policajci s plaže, serija
13.30 Loptomanija
14.00 U sridu, društveno
politički magazin
15.05 Seinfeld, serija
15.35 Svi vole Raymonda, serija
16.10 Rebeca, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.05 Mačeha, serija
19.00 Dnevnik Nove TV
19.20 Sport Nove TV
19.25 Vrijeme Nove TV
19.30 Loptomanija
20.00 Hit četvrtak:
Bumerang, serija
21.00 Hit četvrtak:
Kućanice, serija
21.55 Hit četvrtak:
Izgubljeni, serija
22.50 Hit četvrtak:
Žene nogometaša, serija
23.45 Hit četvrtak: Seinfeld, serija
00.15 Kobna želja, igrani film
01.50 Dream team, serija
02.45 Kraj programa

15. 6. 2006.

- 06.15 Ljubav bez predaje, telenovela (R)
 07.00 Astro Boy, crtana serija
 07.20 Transformers Cybertron, crtana serija
 07.45 Transformers Energon, crtana serija
 08.10 Johnny Bravo, crtana serija
 08.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija (R)
 08.55 Pod istim krovom, humoristična serija (R)
 09.25 Roseanne, humoristična serija (R)
 09.50 Bračne vode, humoristična serija (R)
 10.20 Sam svoj majstor, humoristična serija (R)

- 10.50 Sanja, talk show (R)
 11.45 Vijesti, informativna emisija
 11.50 Eksploziv, magazin (R)
 12.20 Zabranjena ljubav, sapunica (R)
 12.50 Macho muškarci, telenovela
 13.45 Ljubav bez predaje, telenovela
 14.30 Carabinieri- žena na zadatku, dramska serija
 15.30 Princ iz Bel-Aira, humoristična serija
 15.55 Pod istim krovom, humoristična serija
 16.25 Roseanne, humoristična serija
 16.55 Bračne vode, humoristična serija
 17.20 Sam svoj majstor, humoristična serija
 17.50 Sanja, talk show
 18.45 Vijesti, informativna emisija
 19.10 Eksploziv, magazin
 19.40 Zabranjena ljubav, sapunica
 20.05 Mijenjam ženu, dokumentarna serija
 21.20 Druga strana života, igrani film, drama
 23.10 Cobra 11, kriminalistička serija
 00.05 Vijesti, informativna emisija
 00.20 CSI: NY, kriminalistička serija (R)
 01.10 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija (R)
 01.55 Vatreni dečki, dramska serija (R)

TV TJEDNIK NA YU ECO

Emisija na hrvatskom jeziku TV tjednik emitirat će se u petak 9. lipnja u redovitom terminu od 20 sati na programu YU ECO televizije. Repriza emisije je u subotu 10. lipnja u 15 sati.

FILM TJEDNA

GENIJALNI UM

američki film

(A BEAUTIFUL MIND, 2001.)

HRT 1, subota 10.6.2006., 20.15

Drama. Godina je 1947. Iznimno inteligentni mladić John Nash (R. Crowe) dobiva stipendiju za studij na Princetonu. Ostale studente osim učenja zanimaju i druge stvari, poput zavođenja pripadnica suprotnoga spola, ali marljivi Nash bavi se samo učenjem. Njegov je jedini pravi prijatelj Charles Herman (P. Bettany). Marljivi Nash ubrzo razvije teoriju koja će presudno utjecati na ekonomiju, a pedesetih godina radi za Vladu u vojno-istraživačkom laboratoriju. S vremenom postaje sve jasnije kako je genijalni Nash shizofreničar koji mnoge stvari umišlja. Veliku podršku pruža mu dražesna Alicia (J. Connelly), isprva studentica, a potom supruga...

Ugledni američki filmaš Ron Howard započeo je karijeru kao dječji glumac da bi se, nakon što je ušao u zrelije godine, 80-ih i 90-ih gotovo u potpunosti posvetio režiji i produkciji. I prije 2001. godine Howard je bilježio velike uspjehe, režiravši uz ostalo i izvrstan spektakl »Willow« i hvaljenu SF dramu »Apollo 13«. Ipak, kruna je njegove karijere »Genijalni um«, izvrstan biografski film o legendarnom nobelovcu Johnu Nashu u kojemu je Howard vješto sveo bogati Nashov život na najvažnije epizode, osobito uspješno iskoristivši njegovu shizofreniju za neobičnu naraciju u kojoj osim stvarnih likova važno mjesto zauzimaju i oni izmišljeni. Samo u Americi Howardov je film zaradio 170 milijuna dolara, a i kritike su mu bile itekako sklone. Osim toga, nagrađen je i s četiri Oscara – u kategoriji najboljeg filma, režije, sporedne ženske uloge (Jennifer Connelly) i scenarijske adaptacije (Akiva Goldsman). Preostale četiri nominacije nisu potvrđene, među njima za glavnu mušku ulogu, iako je Russell Crowe ostvario još jednu izuzetnu ulogu.

Uloge: Russell Crowe, Jennifer Connelly, Ed Harris, Paul Bettany, Adam Goldberg, Judd Hirsch, Josh Lucas

Scenarist: Akiva Goldsman (prema knjizi Sylviye Nasar)

Redatelj: Ron Howard

Poslano a opozvano pismo

Bivši članovi Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ« ističu svoje mišljenje u negativnom kontekstu protiv sadašnjih članova Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«, idući tako daleko da se u istom pozivaju ni na kog drugog već na g. Aleksandra Tijanića.

Oglasili su se upravo sada, i u ovom trenutku, kada je jasno da prozaična, nedobronamjerna i totalitarna tužba protiv pojedinih članova NIU »Hrvatska riječ« sada već bivšeg direktora RTV Novi Sad, nije više tako aktualna, jer novi direktor sada Radiodifuzne ustanove Vojvodine – Radio televizije Vojvodine, prihvaća emisije na TV i Radio Novom Sadu, na hrvatskom jeziku.

Budući da taj i takav put etiketiranja nije uspio, sada se na drugačiji način pokušava napakostiti Upravnom odboru NIU »Hrvatska riječ«, oglašavajući se i u ime pojedinaca, koji su shvativši o čemu se radi, i bez ikakvih ograda, povukli svoje potpise s predmetnog pisma-kritike.

Oglasili su se dotični u vrijeme kada se hrvatska zajednica u Srbiji i Crnoj Gori izborila za europske standarde, koji se sve više provode u životu, te u vrijeme kada s europskim institucijama, pokrajinskim vojvođanskim i republičkim u Srbiji, postavlja svoja demokratska prava na najvišoj razini.

Danas nema dnevnopolitičkog tiska na ovim prostorima, koji takoreći svako -

dnevno na političkim stranicama ne objavljuje vijesti i stavove hrvatske zajednice i izvješća s susreta njenih čelnika s najvišim državnim i partijskim čelnicima SiCG, matične države Republike Hrvatske, Europske unije i dr.

»Hrvatska riječ« prati sva događanja i o njima detaljno i blagovremeno obavještava svoju čitalačku i inu javnost, ni jedna aktivnost nije zaboravljena i uvidom u sadržaj dobiva se slika aktivnosti hrvatske zajednice, a i Upravnog odbora NIU »Hrvatska riječ«.

Mogu zapaziti i reći da posla ima i preko glave za onoga tko hoće raditi i tko je dobronamjeran, a da su se pojedincima njihovi poslovi ili ugasili ili se gase, te kod njih narasta nervoza – što dalje, a vide da drugi rade s perspektivom i aktivnošću koje obećavaju, i koje se i financiraju.

Želim istaknuti i činjenicu da se kritika javlja i u trenutku kada je u Subotici na autobusnom kolodvoru zajedno s druga dva jezika, naziv kolodvora ispisano i na hrvatskom književnom jeziku, kada se na Gradskoj kući u Subotici za praznike vijori i hrvatska zastava ovog područja, kada se na ulazu u Skupštinu Vojvodine između ostalih nalazi i naziv ove visoke institucije i na hrvatskom književnom jeziku.

Stipan Pekanović
Sombor

Nama je dovoljno da znate za nas...

FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karadordev put 2,
telefon (danonoćno): (024) 55-44-

33

- Horgoš, Borisa Kidriča 7,
telefon (danonoćno): (024) 792-202

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.yu

e-mail: funero@funero.co.yu

Mogućnost odloženog plaćanja

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica - Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.942 din.)
- studenti uz prikaz indeksa uživaju popust od 30% (povratna karta je 2.707 din., a u jednom pravcu 1.514 din.)
- osobe starije od 60 godina imaju popust od 30%

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA DIREKTNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA PRAVCA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

agria

AGRIA D.O.O. SUBOTICA
PROIZVODNJA SIJAČICA I
REZERVNIH DIJELOVA
SUBOTICA, BARANJSKA 23
tel. i fax: 024-561-553
e-mail: agria@suonline.net

**Zlatna medalja
za kvalitetu 2005.**

TippNet

Pravi izbor

www.tippnet.co.yu Tel.: 555-765 E-mail: support@tippnet.co.yu

